

Art. 2.278. TRANZACȚIA CONSTATATĂ PRIN HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ.

(1) Tranzacția care, punând capăt unui proces început, este constatată printr-o hotărâre judecătorească poate fi desființată prin acțiune în nulitate sau acțiune în rezoluțiune ori reziliere, precum orice alt contract. Ea poate fi, de asemenea, atacată cu acțiune revocatorie sau cu acțiunea în declararea simulației.

(2) Hotărârea prin care s-a desființat tranzacția în cazurile prevăzute la alin. (1) face ca hotărârea judecătorească prin care tranzacția fusese constatată să fie lipsită de orice efect.

TITLUL X

Garanțiile personale

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 2.279. TIPURILE DE GARANȚII PERSONALE. Garanțiile personale sunt fideiusiunea, garanțiile autonome, precum și alte garanții anume prevăzute de lege.

CAPITOLUL II

Fideiusiunea

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 2.280. NOȚIUNE. Fideiusiunea este contractul prin care o parte, fideiusorul, se obligă față de cealaltă parte, care are într-un alt raport obligațional calitatea de creditor, să execute, cu titlu gratuit sau în schimbul unei remunerații, obligația debitorului dacă acesta din urmă nu o execută.

Comentariu

- Spre deosebire de vechea reglementare din Codul civil unde fideiusiunea era un contract cu titlu gratuit (contract dezinteresat), în prezent, fideiusorul se poate obliga atât cu titlu gratuit, cât și cu titlu oneros să îndeplinească obligația debitorului dacă acesta nu o execută.

Art. 2.281. FIDEIUSIUNEA OBLIGATORIE. Fideiusiunea poate fi impusă de lege sau dispusă de instanța judecătorească.

Comentariu

- Textul are în vedere izvorul fideiusiunii și nu contrazice natura contractuală a fideiusiunii, aceasta luând naștere întotdeauna prin asumarea de către fideiutor a obligațiilor legale, în mod expres, printr-un înscris autentic sau sub semnătură privată (art. 2.282 NCC). Sintagmele „fideiutor legal” sau „fideiutor judiciar” trebuie astfel înțelese prin raportare la izvorul fideiusiunii.

Art. 2.282. FORMA FIDEIUSIUNII. Fideiusiunea nu se prezumă, ea trebuie asumată în mod expres printr-un înscris, autentic sau sub semnătură privată, sub sancțiunea nulității absolute.

Art. 2.283. CONSIMȚĂMÂNTUL DEBITORULUI PRINCIPAL. Fideiusiunea poate fi contractată fără știința și chiar împotriva voinței debitorului principal.

Art. 2.284. BENEFICIARUL FIDEIUSIUNII. Fideiusiunea se poate constitui pentru a garanta obligația unui alt fideiutor.

Art. 2.285. CONDIȚIILE PENTRU A DEVENI FIDEIUSOR.

(1) Debitorul care este obligat să constituie o fideiusiune trebuie să prezinte o persoană capabilă de a se obliga, care are și menține în România bunuri suficiente pentru a satisface creanța și care domiciliază în România. Dacă vreuna dintre aceste condiții nu este îndeplinită, debitorul trebuie să prezinte un alt fideiutor.

(2) Aceste reguli nu se aplică atunci când creditorul a cerut ca fideiutor o anumită persoană.

Comentariu

- Fideiutorul trebuie să îndeplinească cumulativ trei condiții:
 1. să aibă capacitatea de a se obliga;
 2. să aibă și să mențină în România bunuri suficiente pentru a satisface creanța;
 3. să domicilieze în România.
- Condiția privind menținerea unor bunuri suficiente în vederea satisfacerii creanței are în vedere solvabilitatea debitorului. Din interpretarea textului, rezultă că aceasta trebuie să existe nu numai la încheierea fideiusiunii, dar trebuie menținută pe toată durata contractului.

- Deși art. 2.285 NCC nu mai definește noțiunea de solvabilitate ca în vechiul Cod civil (art. 1.660), prin bunuri suficiente pentru a satisface creanța se înțeleg bunurile fideiutorului care nu sunt afectate de o cauză de inalienabilitate sau de insesizabilitate, legală sau convențională. De asemenea, bunurile fideiutorului cu privire la care există litigii ce privesc fondul dreptului sau care sunt grevate de garanții reale nu pot fi luate în considerare când se apreciază starea de solvabilitate.
- Elementele conținute în definiția stării de solvabilitate prevăzute de art. 1.417 alin. (2) pot fi luate în considerare și în cazul fideiusiunii.

Art. 2.286. SUBSTITUIREA FIDEIUSIUNII LEGALE SAU JUDICIARE. Debitorul care este ținut să constituie o fideiusiune legală sau judiciară poate oferi în locul acesteia o altă garanție, considerată suficientă.

Art. 2.287. LITIGIILE CU PRIVIRE LA CARACTERUL SUFICIENT AL FIDEIUSIUNII. Litigiile cu privire la caracterul suficient al bunurilor fideiutorului sau al garanției oferite în locul fideiusiunii sunt soluționate de instanță, pe cale de ordonanță președințială.

Art. 2.288. OBLIGAȚIA PRINCIPALĂ.

- (1) Fideiusiunea nu poate exista decât pentru o obligație valabilă.
- (2) Se pot însă garanta prin fideiusiune obligații naturale, precum și cele de care debitorul principal se poate libera invocând incapacitatea sa, dacă fideiutorul cunoștea aceste împrejurări.
- (3) De asemenea, fideiusiunea poate fi constituită pentru o datorie viitoare sau condițională.

Art. 2.289. LIMITELE FIDEIUSIUNII.

- (1) Fideiusiunea nu poate fi extinsă peste limitele în care a fost contractată.
- (2) Fideiusiunea care depășește ceea ce este datorat de debitorul principal sau care este contractată în condiții mai oneroase nu este valabilă decât în limita obligației principale.

Art. 2.290. ÎNTINDEREA FIDEIUSIUNII.

- (1) În lipsa unei stipulații contrare, fideiusiunea unei obligații principale se întinde la toate accesoriile acesteia, chiar și la cheltuielile ulterioare notificării făcute fideiutorului și la cheltuielile aferente cererii de chemare în judecată a acestuia.
- (2) Fideiutorul datorează cheltuielile de judecată și de executare silită avansate de creditor în cadrul procedurilor îndreptate împotriva debitorului principal numai în cazul în care creditorul l-a înștiințat din timp.

Art. 2.291. FIDEIUSIUNEA PARȚIALĂ. Fideiusiunea poate fi contractată pentru o parte din obligația principală sau în condiții mai puțin oneroase.

Art. 2.292. FIDEIUSIUNEA ASIMILATĂ. În cazul în care o parte se angajează față de o altă parte să acorde un împrumut unui terț, creditorul acestui angajament este considerat fideiutor al obligației de restituire a împrumutului.

Comentariu

- În această ipoteză, fideiusiunea se realizează prin intermediul unei operațiuni juridice în care A se obligă față de B cu titlu gratuit sau cu titlu oneros, să acorde un împrumut lui C. Dacă C nu restituie împrumutul lui A, atunci B este considerat fideiutorul lui C și va trebui să execute obligația acestuia.
- Asimilarea cu fideiusiunea se impune deoarece B are un interes ca C să obțină un împrumut. A, în considerarea acestui interes, se obligă față de B să-i acorde împrumutul lui C, dar dacă C nu restituie împrumutul lui A, atunci este firesc ca B să fie considerat fideiutor al lui C, trebuind să îndeplinească obligația în locul acestuia.

Secțiunea a 2-a **Efectele fideiusiunii**

§1. Efectele fideiusiunii între creditor și fideiutor

Art. 2.293. OBLIGAȚIA FIDEIUSORULUI. Fideiutorul nu este ținut să îndeplinească obligația debitorului decât dacă acesta nu o execută.

Art. 2.294. BENEFICIUL DE DISCUȚIUNE.

(1) Fideiutorul convențional sau legal are facultatea de a cere creditorului să urmărească mai întâi bunurile debitorului principal, dacă nu a renunțat la acest beneficiu în mod expres.

(2) Fideiutorul judiciar nu poate cere urmărirea bunurilor debitorului principal sau ale vreunui alt fideiutor.

Comentariu

- Beneficiul de discuțiune și beneficiul de diviziune (art. 2.298 NCC) sunt facultăți acordate fideiutorului, fiind proprii numai contractului de fideiusiune.

- Garantul ipotecar nu are un beneficiu de discuțiune și nici beneficiu de diviziune.
- Două cazuri speciale de discuțiune sunt reglementate în materia executării ipotecii mobiliare și imobiliare, dar conținutul acestora este diferit față de cel al beneficiului de discuțiune prevăzut de art. 2.294 NCC:
 - (1) potrivit art. 2.434 NCC, un creditor ipotecar de rang inferior poate să se opună la urmărirea bunului mobil ce îi este ipotecat, dacă au mai rămas bunuri mobile suficiente ipotecate în favoarea creditorului de rang superior pentru aceeași datorie;
 - (2) potrivit art. 2.478 NCC, creditorul ipotecar imobiliar nu poate urmări în același timp vânzarea imobilelor care nu îi sunt ipotecate decât în cazul în care bunurile ce îi sunt ipotecate nu sunt suficiente pentru plata creanței sale.
- Se observă că, în ipoteza art. 2.434 NCC, beneficiul de discuțiune este acordat creditorului ipotecar de rang inferior în raport cu creditorul de rang superior, iar în cazul art. 2.478 NCC, beneficiul de discuțiune este acordat debitorului în raport cu creditorul ipotecar imobiliar.

Art. 2.295. INVOCAREA BENEFICIULUI DE DISCUȚIUNE.

(1) Fideiursorul care se prevalează de beneficiul de discuțiune trebuie să îl invoce înainte de judecarea fondului procesului, să indice creditorului bunurile urmăribile ale debitorului principal și să avanseze acestuia sumele necesare urmăririi bunurilor.

(2) Creditorul care întârzie urmărirea răspunde față de fideiursor, până la concurența valorii bunurilor indicate, pentru insolvabilitatea debitorului principal survenită după indicarea de către fideiursor a bunurilor urmăribile ale debitorului principal.

Art. 2.296. EXCEPȚIILE INVOCATE DE FIDEIUSOR. Fideiursorul, chiar solidar, poate opune creditorilor toate mijloacele de apărare pe care le putea opune debitorul principal, afară de cele care îi sunt strict personale acestuia din urmă sau care sunt excluse prin angajamentul asumat de fideiursor.

Art. 2.297. PLURALITATEA DE FIDEIUSORI. Atunci când mai multe persoane s-au constituit fideiursori ai aceluiași debitor pentru aceeași datorie, fiecare dintre ele este obligată la întreaga datorie și va putea fi urmărită ca atare, însă cel urmărit poate

invoca beneficiul de diviziune, dacă nu a renunțat în mod expres la acesta.

Art. 2.298. BENEFICIUL DE DIVIZIUNE.

(1) Prin efectul beneficiului de diviziune, fiecare fideiutor poate cere creditorului să își dividă mai întâi acțiunea și să o reducă la partea fiecăruia.

(2) Dacă vreunul dintre fideiutori era insolubil atunci când unul dintre ei a obținut diviziunea, acesta din urmă rămâne obligat proporțional pentru această insolabilitate. El nu răspunde însă pentru insolabilitatea survenită după diviziune.

Art. 2.299. DIVIZAREA ACȚIUNII DE CĂTRE CREDITOR. Dacă însă creditorul însuși a divizat acțiunea sa, el nu mai poate reveni asupra diviziunii, chiar dacă înainte de data la care a făcut această diviziune ar fi existat fideiutori insolubili.

Art. 2.300. FIDEIUSIUNEA SOLIDARĂ. Atunci când se obligă împreună cu debitorul principal cu titlu de fideiutor solidar sau de codebitor solidar, fideiutorul nu mai poate invoca beneficiile de discuțiune și de diviziune.

Art. 2.301. PROROGAREA TERMENULUI ȘI DECĂDEREA DIN TERMEN. Fideiutorul nu este liberat prin simpla prelungire a termenului acordat de creditor debitorului principal. Tot astfel, decăderea din termen a debitorului principal produce efecte cu privire la fideiutor.

Art. 2.302. INFORMAREA FIDEIUSORULUI. Creditorul este ținut să ofere fideiutorului, la cererea acestuia, orice informație utilă asupra conținutului și modalităților obligației principale și asupra stadiului executării acesteia.

Art. 2.303. RENUNȚAREA ANTICIPATĂ. Fideiutorul nu poate renunța anticipat la dreptul de informare și la beneficiul excepției subrogației.

Art. 2.304. FIDEIUSIUNEA DATĂ UNUI FIDEIUSOR. Cel care a dat fideiusiune fideiutorului debitorului principal nu este obligat față de creditor decât în cazul când debitorul principal și toți fideiutorii săi sunt insolubili ori sunt eliberați prin efectul unor excepții personale debitorului principal sau fideiutorilor săi.

§2. Efectele fideiusiunii între debitor și fideiutor

Art. 2.305. SUBROGAREA FIDEIUSORULUI. Fideiutorul care a plătit datoria este de drept subrogat în toate drepturile pe care creditorul le avea împotriva debitorului.

Art. 2.306. ÎNTINDEREA DREPTULUI DE REGRES.

(1) Fideiusorul care s-a obligat cu acordul debitorului poate cere acestuia ceea ce a plătit, și anume capitalul, dobânzile și cheltuielile, precum și daunele-interese pentru repararea oricărui prejudiciu pe care acesta l-a suferit din cauza fideiusiunii. El poate, de asemenea, să ceară dobânzi pentru orice sumă pe care a trebuit să o plătească creditorului, chiar dacă datoria principală nu producea dobânzi.

(2) Fideiusorul care s-a obligat fără consimțământul debitorului nu poate recupera de la acesta decât ceea ce debitorul ar fi fost ținut să plătească, inclusiv daune-interese, dacă fideiusiunea nu ar fi avut loc, afară de cheltuielile subsecvente notificării plății, care sunt în sarcina debitorului.

Art. 2.307. REGRESUL CONTRA DEBITORULUI INCAPABIL. Atunci când debitorul principal se liberează de obligație invocând incapacitatea sa, fideiusorul are regres împotriva debitorului principal numai în limita îmbogățirii acestuia.

Art. 2.308. REGRESUL CONTRA MAI MULTOR DEBITORI PRINCIPALI. Când pentru aceeași datorie sunt mai mulți debitori principali care s-au obligat solidar, fideiusorul care a garantat pentru toți are împotriva oricăruia dintre ei acțiune în restituire pentru tot ceea ce a plătit.

Art. 2.309. LIMITELE REGRESULUI. Dacă s-a obligat împotriva voinței debitorului principal, fideiusorul care a plătit nu are decât drepturile prevăzute la art. 2.305.

Art. 2.310. PIERDEREA DREPTULUI DE REGRES.

(1) Fideiusorul care a plătit o datorie nu are acțiune împotriva debitorului principal care a plătit ulterior aceeași datorie fără ca fideiusorul să îl fi înștiințat cu privire la plata făcută.

(2) Fideiusorul care a plătit fără a-l înștiința pe debitorul principal nu are acțiune împotriva acestuia dacă, la momentul plății, debitorul avea mijloacele pentru a declara stinsă datoria. În aceleași împrejurări, fideiusorul nu are acțiune împotriva debitorului decât pentru sumele pe care acesta ar fi fost chemat să le plătească, în măsura în care putea opune creditorului mijloace de apărare pentru a obține reducerea datoriei.

(3) În toate cazurile, fideiusorul păstrează dreptul de a cere creditorului restituirea, în tot sau în parte, a plății făcute.

Art. 2.311. ÎNȘTIINȚAREA FIDEIUSORULUI.

(1) Debitorul care cunoaște existența fideiusiunii este obligat să îl înștiințeze de îndată pe fideiutor când plătește creditorului.

(2) Dacă o asemenea înștiințare nu a fost făcută, fideiutorul care plătește creditorului fără să știe că acesta a fost plătit are acțiune în restituire și împotriva debitorului.

Art. 2.312. REGRESUL ANTICIPAT.

(1) Fideiutorul care s-a obligat cu acordul debitorului se poate îndrepta împotriva acestuia, chiar înainte de a plăti, atunci când este urmărit în justiție pentru plată, când debitorul este insolubil ori când s-a obligat a-l libera de garanție într-un anumit termen care a expirat.

(2) Această regulă se aplică și atunci când datoria a ajuns la termen, chiar dacă creditorul, fără consimțământul fideiutorului, i-a acordat debitorului un nou termen de plată sau când, din cauza pierderilor suferite de debitor ori a unei culpe a acestuia, fideiutorul suportă riscuri semnificativ mai mari decât în momentul în care s-a obligat.

§3. Efectele fideiusiunii între mai mulți fideiutori**Art. 2.313. REGRESUL CONTRA CELORLALȚI FIDEIUSORI.**

(1) Când mai multe persoane au dat fideiusiune aceluiași debitor și pentru aceeași datorie, fideiutorul care a plătit datoria are regres împotriva celorlalți fideiutori pentru partea fiecăruia.

(2) Această acțiune nu poate fi introdusă decât în cazurile în care fideiutorul putea, înainte de a plăti, să se îndrepte împotriva debitorului.

(3) Dacă unul dintre fideiutori este insolubil, partea ce revine acestuia se divide proporțional între ceilalți fideiutori și cel care a plătit.

*Secțiunea a 3-a****Încetarea fideiusiunii***

Art. 2.314. CONFUZIUNEA. Confuziunea calităților de debitor principal și fideiutor, când devin moștenitori unul față de celălalt, nu stinge acțiunea creditorului nici împotriva debitorului principal, nici împotriva aceluia care a dat fideiusiune pentru fideiutor.

Art. 2.315. LIBERAREA FIDEIUSORULUI PRIN FAPTA CREDITORULUI. Dacă, urmare a faptei creditorului, subrogația nu ar profita

fideiusorului, acesta din urmă este liberat în limita sumei pe care nu ar putea să o recupereze de la debitor.

Art. 2.316. LIBERAREA FIDEIUSORULUI PENTRU OBLIGAȚIILE VIITOARE SAU NEDETERMINATE.

(1) Atunci când este dată în vederea acoperirii datoriilor viitoare ori nedeterminate sau pentru o perioadă nedeterminată, fideiusiunea poate înceta după 3 ani, prin notificarea făcută debitorului, creditorului și celorlalți fideiusori, dacă, între timp, creanța nu a devenit exigibilă.

(2) Această regulă nu se aplică în cazul fideiusiunii judiciare.

Art. 2.317. STINGEREA OBLIGAȚIEI PRINCIPALE PRIN DAREA ÎN PLATĂ. Atunci când creditorul a primit de bunăvoie un imobil sau un bun drept plată a datoriei principale, fideiusorul rămâne liberat chiar și atunci când creditorul este ulterior evins de acel bun.

Art. 2.318. URMĂRIREA DEBITORULUI PRINCIPAL.

(1) Fideiusorul rămâne ținut și după împlinirea termenului obligației principale, în cazul în care creditorul a introdus acțiune împotriva debitorului principal în termen de 6 luni de la scadență și a continuat-o cu diligență.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul în care fideiusorul a limitat în mod expres fideiusiunea la termenul obligației principale. În acest caz, fideiusorul este ținut doar dacă acțiunea împotriva debitorului principal este introdusă în termen de două luni de la scadență.

Art. 2.319. DECESUL FIDEIUSORULUI. Fideiusiunea încetează prin decesul fideiusorului, chiar dacă există stipulație contrară.

Art. 2.320. CAZUL SPECIAL.

(1) Fideiusiunea constituită în considerarea unei anumite funcții deținute de debitorul principal se stinge la încetarea acestei funcții.

(2) Cu toate acestea, fideiusorul rămâne ținut pentru toate datoriile existente la încetarea fideiusiunii, chiar dacă acestea sunt supuse unei condiții sau unui termen.

CAPITOLUL III Garanțiile autonome

Art. 2.321. SCRISOAREA DE GARANȚIE.

(1) Scrisoarea de garanție este angajamentul irevocabil și necondiționat prin care o persoană, denumită *emitent*, se obligă,

la solicitarea unei persoane denumite *ordonator*, în considerarea unui raport obligațional preexistent, dar independent de acesta, să plătească o sumă de bani unei terțe persoane, denumită *beneficiar*, în conformitate cu termenii angajamentului asumat.

(2) Angajamentul astfel asumat se execută la prima și simpla cerere a beneficiarului, dacă prin textul scrisorii de garanție nu se prevede altfel.

(3) Emitentul nu poate opune beneficiarului excepțiile întemeiate pe raportul obligațional preexistent angajamentului asumat prin scrisoarea de garanție și nu poate fi ținut să plătească în caz de abuz sau de fraudă vădită.

(4) Emitentul care a efectuat plata are drept de regres împotriva ordonatorului scrisorii de garanție.

(5) În lipsa unei convenții contrare, scrisoarea de garanție nu este transmisibilă odată cu transmiterea drepturilor și/sau obligațiilor din raportul obligațional preexistent.

(6) Beneficiarul poate transmite dreptul de a solicita plata în cadrul scrisorii de garanție, dacă în textul acesteia s-a prevăzut în mod expres.

(7) Dacă în textul scrisorii de garanție nu se prevede altfel, aceasta produce efecte de la data emiterii ei și își încetează de drept valabilitatea la expirarea termenului stipulat, independent de remiterea originalului scrisorii de garanție.

Art. 2.322. SCRISOAREA DE CONFORT.

(1) Scrisoarea de confort este acel angajament irevocabil și autonom prin care emitentul își asumă o obligație de a face sau de a nu face, în scopul susținerii unei alte persoane, denumită *debitor*, în vederea executării obligațiilor acesteia față de un creditor al său. Emitentul nu va putea opune creditorului nicio apărare sau excepție derivând din raportul obligațional dintre creditor și debitor.

(2) În cazul în care debitorul nu își execută obligația, emitentul scrisorii de confort poate fi obligat numai la plata de daune-interese față de creditor și numai dacă acesta din urmă face dovada că emitentul scrisorii de confort nu și-a îndeplinit obligația asumată prin scrisoarea de confort.

(3) Emitentul scrisorii de confort care a căzut în pretenții față de creditor are drept de regres împotriva debitorului.

TITLUL XI Privilegiile și garanțiile reale

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 2.323. DOMENIUL DE APLICARE. Prezentul titlu reglementează privilegiile, precum și garanțiile reale destinate să asigure îndeplinirea unei obligații patrimoniale.

Art. 2.324. GARANȚIA COMUNĂ A CREDITORILOR.

(1) Cel care este obligat personal răspunde cu toate bunurile sale mobile și imobile, prezente și viitoare. Ele servesc drept garanție comună a creditorilor săi.

(2) Nu pot face obiectul garanției prevăzute la alin. (1) bunurile insesizabile.

(3) Creditorii ale căror creanțe s-au născut în legătură cu o anumită diviziune a patrimoniului, autorizată de lege, trebuie să urmărească mai întâi bunurile care fac obiectul acelei mase patrimoniale. Dacă acestea nu sunt suficiente pentru satisfacerea creanțelor, pot fi urmărite și celelalte bunuri ale debitorului.

(4) Bunurile care fac obiectul unei diviziuni a patrimoniului afectate exercițiului unei profesii autorizate de lege pot fi urmărite numai de creditorii ale căror creanțe s-au născut în legătură cu profesia respectivă. Acești creditorii nu vor putea urmări celelalte bunuri ale debitorului.

Comentariu

- Alin. (1) reglementează dreptul de gaj general al creditorilor ce poartă asupra tuturor bunurilor mobile și imobile, prezente și viitoare ale debitorului. Bunurile insesizabile, indiferent că este vorba de insesizabilitate legală sau convențională, nu pot fi urmărite.
- Cazurile de diviziune a patrimoniilor sunt stabilite de lege, fiind limitativ prevăzute. Nu se pot crea alte diviziuni ale patrimoniilor.
- În principiu, dreptul creditorilor ale căror creanțe s-au născut în legătură cu o diviziune a patrimoniului nu este limitat la bunurile ce compun respectiva masa patrimonială.
- Alin. (3) stabilește însă ordinea în care creditorii ale căror creanțe s-au născut în legătură cu o diviziune a patrimoniului pot urmări bunurile debitorului: astfel, în primul rând, creditorii vor urmări bunurile care

fac obiectul acelei mase patrimoniale, iar numai dacă acestea nu sunt suficiente, vor putea urmări și celelalte bunuri ale debitorului.

- Prin derogare de la dispozițiile alin. (3), în ceea ce privește bunurile care fac obiectul unei diviziuni a patrimoniului afectate exercițiului unei profesii autorizate, alin. (4) statuează două reguli:
 - (1) aceste bunuri vor putea fi urmărite numai de creditorii ale căror creanțe s-au născut în legătură cu profesia respectivă, alți creditori neputându-le urmări;
 - (2) creditorii ale căror creanțe s-au născut în legătură cu profesia respectivă au dreptul de urmărire limitat la bunurile ce formează respectiva diviziune a patrimoniului, neputând urmări și celelalte bunuri ale debitorului.
- În ipoteza răspunderii civile profesionale a notarului public, creditorii ale căror creanțe s-au născut în legătură cu patrimoniul profesional al notarului, nu vor putea urmări decât bunurile care compun această masă patrimonială, nu și bunurile personale ale notarului.
- Pentru aplicarea alin. (3), după data de 1.10.2011, notarul public va încheia în formă autentică actul de diviziune a patrimoniului profesional, în conformitate cu dispozițiile art. 33 NCC.

Text incident

Art. 151 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

„(1) Dispozițiile art. 2.324 alin. (4) din Codul civil se vor aplica în cazurile în care profesionistul își operează diviziunea patrimoniului după intrarea în vigoare a Codului civil.

(2) Creditorii prevăzuți la art. 2.324 alin. (4) din Codul civil includ și statul și organele fiscale.”

- În materia fiduciei, există dispoziții speciale cu privire la limitarea răspunderii în funcție de separația de patrimonii (art. 786 NCC).

Art. 2.325. LIMITAREA DREPTURILOR CREDITORULUI. Debitorul și creditorul pot conveni să limiteze dreptul creditorului de a urmări bunurile care nu îi sunt ipotecate.

Comentariu

- Debitorul și creditorul ipotecar pot conveni să limiteze, parțial sau total, dreptul creditorului de a urmări celelalte bunuri ale debitorului care nu îi sunt ipotecate.

- În contractele de ipotecă mobilă sau imobiliară, precum și în contractele de gaj, notarul poate pune în discuția părților inserarea unei astfel de clauze.
- Convenția de limitare a dreptului de a urmări bunurile neipotecate ale debitorului poate fi consemnată și printr-un înscris încheiat ulterior constituirii garanției.

Art. 2.326. EGALITATEA CREDITORILOR.

(1) Prețul bunurilor debitorului se împarte între creditori proporțional cu valoarea creanței fiecăruia, afară de cazul în care există între ei cauze de preferință ori convenții cu privire la ordinea îndeșulării lor.

(2) Creditorii care au același rang au deopotrivă drept la plată, proporțional cu valoarea creanței fiecăruia dintre ei.

Comentariu

- Dispozițiile art. 2.326 alin. (1) din Codul civil se aplică în cazurile în care creditorii trec la executarea silită a creanțelor lor prin valorificarea bunurilor sesizabile ale debitorului.
- Dispozițiile art. 2.326 alin. (2) din Codul civil se aplică în cazul în care mai mulți creditori deținând ipoteci sau privilegii cu privire la același bun al debitorului trec la executarea silită a creanțelor lor prin valorificarea respectivului bun.

Art. 2.327. CAUZELE DE PREFERINȚĂ. Cauzele de preferință sunt privilegiile, ipotecile și gajul.

Comentariu

- Enumerarea nu conține în sine o ierarhie a tipurilor de garanții reale (aceasta fiind stabilită în textele cu privire la concursul dintre diferiți creditori), ci arată faptul că nu se pot stipula convențional alte clauze de preferință, textul legal cuprinzând o enumerare limitativă a acestora.

Potrivit prevederilor art. 153 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Preferința acordată statului și unităților administrativ-teritoriale pentru creanțele lor nu va fi opozabilă terților înainte de momentul la

care a fost făcută publică prin înregistrarea în registrele de publicitate. O asemenea preferință va dobândi rang de prioritate de la momentul la care preferința a fost făcută publică.

Art. 2.328. PREFERINȚA ACORDATĂ STATULUI. Preferința acordată statului și unităților administrativ-teritoriale pentru creanțele lor se reglementează prin legi speciale. O asemenea preferință nu poate afecta drepturile dobândite anterior de către terți.

Art. 2.329. CLAUZELE DE INSESIZABILITATE.

(1) Condițiile cerute pentru validitatea clauzelor de inalienabilitate se aplică în mod corespunzător clauzelor prin care se stipulează inesesizabilitatea unui bun.

(2) Toate bunurile care sunt, potrivit legii, inalienabile sunt inesesizabile.

(3) Pentru a fi opozabile terților, clauzele de inesesizabilitate trebuie înscrise în registrele de publicitate mobilă sau, după caz, imobiliară.

Comentariu

- NCC reglementează 2 tipuri de clauze:
 - clauze de inalienabilitate (art. 627 NCC);
 - clauze de inesesizabilitate (art. 2.329 NCC).
- Inesesizabilitatea presupune că un bun nu poate fi urmărit de creditor. Inesesizabilitatea poate avea ca izvor legea (art. 2.258 NCC – Creanța de întreținere), convenția sau testamentul.
- Potrivit art. 629 alin. (3) și art. 2.329 alin. (2) NCC, inesesizabilitatea reprezintă întotdeauna un efect direct al caracterului inalienabil al unui bun (legal sau stipulat convențional), dar se poate prezenta și ca o clauză distinctă. În acest caz, clauza de inesesizabilitate trebuie să îndeplinească condițiile de validitate prevăzute de art. 627 NCC pentru clauza de inalienabilitate. Astfel, aceasta poate fi constituită pe o durată de cel mult 49 de ani și numai dacă există un interes serios și legitim.
- Este exclus ca o persoană să stipuleze o clauză de inesesizabilitate într-un act juridic unilateral care să-și producă efecte în timpul vieții. Clauza de inesesizabilitate trebuie să fie consemnată în cuprinsul unei convenții sau al unui testament, caz în care termenul curge de la data dobândirii bunului de către legatar.

- O aplicație a clauzei de inesizabilitate regăsim în materia rentei viagere constituite cu titlu gratuit, unde părțile pot stipula ca renta să fie declarată inesizabilă (art. 2.253 NCC).
- Pentru identitate de rațiune, art. 627 alin. (2) NCC poate fi aplicat și în materia clauzei de inesizabilitate, astfel încât creditorul poate cere instanței dreptul de a urmări bunul dacă interesul care a justificat clauza de inesizabilitate a dispărut sau dacă un interes superior o impune.

Art. 2.330. STRĂMUTAREA GARANȚIEI.

(1) Dacă bunul grevat a pierit ori a fost deteriorat, indemnizația de asigurare sau, după caz, suma datorată cu titlu de despăgubire este afectată la plata creanțelor privilegiate sau ipotecare, după rangul lor.

(2) Sunt afectate plăți aceluiași creanțe sumele datorate în temeiul exproprierii pentru cauză de utilitate publică sau cu titlu de despăgubire pentru îngrădiri ale dreptului de proprietate stabilite prin lege.

Art. 2.331. PROCEDURA STRĂMUTĂRII GARANȚIEI.

(1) Sumele datorate cu titlu de indemnizație de asigurare sau despăgubirea se consemnează într-un cont bancar distinct purtător de dobânzi pe numele asiguratului, al celui prejudiciat sau, după caz, al expropriatului și la dispoziția creditorilor care și-au înscris garanția în registrele de publicitate.

(2) Debitorul nu poate dispune de aceste sume până la stingerea tuturor creanțelor garantate decât cu acordul tuturor creditorilor ipotecari ori privilegiați. El are însă dreptul să perceapă dobânzile.

(3) În lipsa acordului părților, creditorii își pot satisface creanțele numai potrivit dispozițiilor legale privitoare la executarea ipotecilor.

Art. 2.332. OPȚIUNEA ASIGURĂTORULUI.

(1) Prin contractul de asigurare, asiguratorul poate să își rezerve dreptul de a repara, reface sau înlocui bunul asigurat.

(2) Asiguratorul va notifica intenția de a exercita acest drept creditorilor care și-au înscris garanția în registrele de publicitate, în termen de 30 de zile de la data la care a cunoscut producerea evenimentului asigurat.

(3) Titularii creanțelor garantate pot cere plata indemnizației de asigurare în termen de 30 de zile de la data primirii notificării.

CAPITOLUL II Privilegiile

Secțiunea 1 **Dispoziții comune**

Art. 2.333. NOȚIUNE.

(1) Privilegiul este preferința acordată de lege unui creditor în considerarea creanței sale.

(2) Privilegiul este indivizibil.

Potrivit prevederilor art. 155 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

(1) Constituirea, conținutul și opozabilitatea privilegiului sunt supuse dispozițiilor legii în vigoare la data când s-au născut.

(2) Formalitățile de publicitate pentru opozabilitate față de terți a privilegiilor sunt guvernate de dispozițiile legii în vigoare la data efectuării acestora.

(3) Privilegiile pentru care formalitățile de publicitate au fost efectuate înainte de intrarea în vigoare a Codului civil își păstrează rangul de prioritate dobândit conform legii în vigoare la momentul realizării acestora.

Art. 2.334. OPOZABILITATEA PRIVILEGIILOR. Privilegiile sunt opozabile terților fără să fie necesară înscrierea lor în registrele de publicitate, dacă prin lege nu se prevede altfel.

Art. 2.335. PRIORITATEA CREAŢELOR PRIVILEGIATE FAȚĂ DE CELELALTE CREAŢE. Creditorul privilegiat este preferat celorlalți creditori, chiar dacă drepturile acestora s-au născut ori au fost înscrise mai înainte.

Comentariu

- Art. 2.335 NCC stabilește regula în materia concursului dintre un creditor privilegiat și alți creditori.
- Cu toate acestea, în cazul concursului dintre un creditor privilegiat și un creditor ipotecar mobilier sau imobiliar, art. 2.342 și 2.425 NCC stabilesc dispoziții derogatorii.

Potrivit prevederilor art. 155 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Dispozițiile art. 2.335 din Codul civil nu se aplică și creditorilor ipotecari a căror ipotecă a fost perfectată anterior înregistrării privilegiului.

Textul se referă la ipotecile mobiliare care devin perfecte anterior înregistrării privilegiului.

Art. 2.336. RANGUL PRIVILEGIILOR ÎNTRE ELE.

(1) Rangul privilegiilor se stabilește prin lege.

(2) Privilegiile reglementate în prezentul capitol sunt preferate privilegiilor create, fără indicarea rangului, prin legi speciale.

Art. 2.337. STINGEREA PRIVILEGIILOR. Dacă prin lege nu se prevede altfel, privilegiile se sting odată cu obligația garantată.

Secțiunea a 2-a

Privilegiile generale și privilegiile speciale

Art. 2.338. PRIVILEGIILE GENERALE. Privilegiile asupra tuturor bunurilor mobile și imobile ale debitorului se stabilesc și se exercită în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă.

Art. 2.339. PRIVILEGIILE SPECIALE.

(1) Creanțele privilegiate asupra anumitor bunuri mobile sunt următoarele:

a) creanța vânzătorului neplătit pentru prețul bunului mobil vândut unei persoane fizice este privilegiată cu privire la bunul vândut, cu excepția cazului în care cumpărătorul dobândește bunul pentru serviciul sau exploatarea unei întreprinderi;

b) creanța celui care exercită un drept de retenție este privilegiată cu privire la bunul asupra căruia se exercită dreptul de retenție, atât timp cât acest drept subzistă.

(2) În caz de concurs, privilegiile se exercită în ordinea prevăzută la alin. (1). Orice stipulație contrară se consideră nescrisă.

Comentariu

- Deși în cuprinsul art. 2.339 alin. (1) lit. b) NCC nu s-a precizat faptul că dreptul de retenție se exercită cu privire la *un bun mobil*, aceasta rezultă din prima parte a textului.
- În art. 2.339 alin. (1) lit. b) nu este vorba de o creanță privilegiată (căci nu se face nicio precizare cu privire la obiectul creanței), ci este privilegiată *o stare, o calitate*. Numai *cel care are un drept de retenție* asupra unui bun mobil beneficiază de privilegiu, indiferent de obiectul creanței. Atunci când dreptul de retenție încetează, se stinge și privilegiul.

- Astfel, cel care are un drept de retenție asupra unui bun mobil – dreptul de retenție fiind consacrat legal în art. 2.495 NCC, având natura juridică a unei garanții – beneficiază, de fapt, de două garanții:
(1) dreptul de retenție și
(2) privilegiul asupra bunului mobil cu privire la care se exercită dreptul de retenție.

Art. 2.340. STINGEREA PRIVILEGIULUI SPECIAL. Dacă prin lege nu se prevede altfel, privilegiul special se stinge prin înstrăinarea, transformarea sau pieirea bunului. Dispozițiile art. 2.337 rămân aplicabile.

Comentariu

- Din interpretarea textului, rezultă faptul că, de regulă, privilegiul special nu conferă creditorului privilegiat dreptul de urmărire al bunului, atunci când debitorul îl înstrăinează.

Art. 2.341. STRĂMUTAREA PRIVILEGIULUI VÂNZĂTORULUI. Atunci când cumpărătorul vinde la rândul său bunul, privilegiul menționat la art. 2.339 alin. (1) lit. a) se exercită asupra bunului revândut, chiar dacă prețul celei de-a doua vânzări este încă neplătit de cel de-al doilea cumpărător, cu preferință față de privilegiul de care s-ar bucura primul cumpărător.

Comentariu

- Art. 2.341 NCC consacră o excepție de la art. 2.340 NCC, conferindu-i numai creditorului privilegiat asupra bunului mobil vândut pentru plata prețului dreptul de urmărire asupra bunului (specific numai dreptului de ipotecă) și de exercitare a privilegiului în ipoteza revânzării acestuia.

Secțiunea a 3-a

Concursul privilegiilor între ele și concursul dintre privilegii și ipoteci

Art. 2.342. CONCURSUL CAUZELOR DE PREFERINȚĂ.

(1) În caz de concurs între privilegii sau între acestea și ipoteci, creanțele se satisfac în ordinea următoare:

1. creanțele privilegiate asupra unor bunuri mobile, prevăzute la art. 2.339;

2. creanțele garantate cu ipotecă sau gaj.

(2) Creditorul care beneficiază de un privilegiu special este preferat titularului unei ipotece mobiliare perfecte dacă își înscrie privilegiul la arhivă înainte ca ipoteca să fi devenit perfectă. Tot astfel, creditorul privilegiat este preferat titularului unei ipotece imobiliare dacă își înscrie privilegiul în cartea funciară mai înainte ca ipoteca să fi fost înscrisă.

CAPITOLUL III

Ipoteca

Secțiunea 1

Dispoziții generale

§1. Dispoziții comune

Art. 2.343. NOȚIUNE. Ipoteca este un drept real asupra bunurilor mobile sau imobile afectate executării unei obligații.

Comentariu

- În materia garanțiilor reale, NCC distinge:
 1. ipotecă legală reglementată de art. 2.386;
 2. ipotecă convențională:
 - ipotecă imobiliară;
 - ipotecă mobilă:
 - imperfectă;
 - perfectă;
 3. gaj (specie a ipotecei mobiliare) – contract real, format prin depozitarea de bun a debitorului.
- În viitor, contractele prin care se constituie o garanție reală se vor intitula, în funcție de distincția de mai sus, contracte de ipotecă imobiliară, contracte de ipotecă mobilă și contracte de gaj. Contractul de gaj va putea fi încheiat numai cu depozitarea de bunul gajat.
- Dispozițiile generale cuprinse în art. 2.343–2.364 NCC se aplică tuturor ipotecilor, mobiliare sau imobiliare, convenționale sau legale.
- Se pot garanta obligații prezente sau viitoare, obligații pure și simple, simple sau afectate de modalități.

Art. 2.344. CARACTERELE JURIDICE. Ipoteca este, prin natura ei, accesorie și indivizibilă. Ea subzistă cât timp există obligația pe care o garantează și poartă în întregime asupra tuturor bunurilor

grevate, asupra fiecăruia dintre ele și asupra fiecărei părți din acestea, chiar și în cazurile în care proprietatea este divizibilă sau obligațiile sunt divizibile.

Art. 2.345. DREPTURILE CREDITORULUI IPOTECAR.

(1) Dreptul de ipotecă se menține asupra bunurilor grevate în orice mână ar trece.

(2) Creditorul ipotecar are dreptul de a-și satisface creanța, în condițiile legii, înaintea creditorilor chirografari, precum și înaintea creditorilor de rang inferior.

Art. 2.346. OPOZABILITATEA IPOTECII. Dacă prin lege nu se prevede altfel, ipoteca nu este opozabilă terților decât din ziua înscrierii sale în registrele de publicitate.

Comentariu

- Din momentul în care înscrierile în cartea funciară vor avea efect constitutiv, drepturile reale cu privire la un bun imobil constituindu-se și stingându-se prin înscrierea, respectiv radierea din cartea funciară, se observă că, în ceea ce privește ipoteca imobiliară, înscrierea în cartea funciară va avea un dublu efect:

- (1) va naște dreptul de ipotecă ca urmare a efectului constitutiv;
- (2) va da rangul înscrierii în raport cu alte garanții ulterioare.

Art. 2.347. OPERAȚIUNILE ASIMILATE.

(1) Contractele care au ca efect conservarea sau constituirea unui drept asupra unui bun pentru a asigura executarea unei obligații, oricare ar fi numărul, natura sau denumirea lor, nu sunt opozabile terților care au dobândit drepturi cu privire la acel bun decât dacă sunt înscrise în registrele de publicitate, potrivit regulilor stabilite pentru ipoteci.

(2) Sunt asimilate astfel ipotecilor clauzele de rezervă a proprietății, pactele de răscumpărare ori cesiunile de creanță încheiate în scop de garanție.

(3) Dispozițiile prezentului capitol privind ordinea de preferință și executarea ipotecilor se aplică în mod corespunzător contractelor prevăzute la alin. (1).

Art. 2.348. EXCEPȚIILE. Dispozițiile prezentului capitol nu se aplică cesiunii drepturilor succesoriale și cesiunii drepturilor de proprietate intelectuală.

Art. 2.349. ÎZVOARELE IPOTECII.

(1) Ipoteca poate fi instituită numai în condițiile legii și cu respectarea formalităților prevăzute de lege.

(2) Ipoteca poate fi convențională sau legală.

§2. Obiectul și întinderea ipotecii**Art. 2.350. OBIECTUL IPOTECII**

(1) Ipoteca poate avea ca obiect bunuri mobile sau imobile, corporale sau incorporeale.

(2) Ea poate greva bunuri determinate ori determinabile sau universalități de bunuri.

Comentariu

- Având în vedere dispozițiile cuprinse în art. 2.368 NCC, potrivit cărora „Ipoteca convențională asupra unei universalități de bunuri mobile sau imobile, prezente sau viitoare, corporale sau incorporeale nu poate fi consimțită decât cu privire la bunurile afectate activității unei întreprinderi”, rezultă că *nu se poate constitui drept de ipotecă asupra unei moșteniri și nici asupra altei universalități de bunuri.*

Potrivit prevederilor art. 160 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

În cazul în care un bun părăsește universalitatea, ipoteca cu privire la acel bun se stinge.

Potrivit prevederilor art. 165 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, *se reglementează posibilitatea „menținerii” unei ipoteci anterioare atunci când debitorul ipotecar contractează o nouă datorie.*

(2) Ipoteca menținută va dobândi rangul dat de momentul înscrierii mențiunii de menținere.

(3) Dispozițiile art. 2.372 NCC nu sunt aplicabile în cazul menținerii ipotecii.

Art. 2.351. BUNURILE INALIENABILE SAU INSESIZABILE.

(1) Bunurile inalienabile sau insesizabile nu pot fi ipotecate.

(2) Ipotecarea bunurilor inalienabile sau insesizabile va fi valabilă ca ipotecă asupra unui bun viitor, în situațiile în care bunul în cauză este afectat de o inalienabilitate sau insesizabilitate convențională.

Comentariu

- Bunurile declarate de lege inalienabile sau insesizabile nu pot fi ipotecate.
- Bunurile cu privire la care s-a stipulat o clauză convențională de inalienabilitate sau insesizabilitate pot fi ipotecate. În acest caz, ipoteca este valabilă ca ipotecă asupra unui bun viitor.
- Textul art. 2.351 alin. (2) NCC reprezintă un caz special în care se face referire la ipotecarea unui bun viitor. Terminologia este improprie, căci bunul nu este viitor, ci există actual în patrimoniul constitutorului, numai dreptul de a dispune de acesta fiind suspendat (pe cel mult 49 de ani), ipoteca urmând să-și producă efectele în viitor, la data încetării clauzei de inalienabilitate sau de insesizabilitate.
- În materie imobiliară, principiul rămâne că nu se pot ipoteca bunuri viitoare (art. 2.365 NCC dispunând că ipoteca convențională poate fi constituită numai de titularul dreptului ce urmează a fi ipotecat, care trebuie să aibă capacitatea de a dispune de bun).
- De la această regulă, există două excepții:
 - ipoteca cu privire la o universalitate de bunuri [art. 2.368 și 2.377 alin. (2) NCC];
 - ipoteca asupra unei construcții viitoare (art. 2.380 NCC).
- În materie mobilă, se poate constitui drept de ipotecă asupra unui bun viitor. În acest caz, ipoteca mobilă este imperfectă (art. 2.387 NCC).
- Extinderea de drept a ipotecii asupra bunurilor ce se unesc prin accesiune cu bunul grevat, precum și asupra construcțiilor și ameliorărilor ulterioare nu constituie o ipotecă asupra unui bun viitor; aceasta reprezintă o dispoziție de strictă interpretare și constituie un efect legal al dreptului de ipotecă cu privire la un bun ce există și care poate suferi transformări sau adăugiri.

Art. 2.352. IPOTECA NUDEI PROPRIETĂȚI. Ipoteca nudei proprietăți se extinde asupra proprietății depline la stingerea dezmembrămintelor.

Comentariu

- Dreptul de ipotecă având ca obiect un drept de uzufruct nu se extinde asupra proprietății depline în cazul în care uzufructuarul dobândește nuda proprietate.

Art. 2.353. IPOTECA UNEI COTE-PĂRȚI INDIVIZE.

(1) Dacă în urma partajului sau a unui alt act constitutiv ori translativ de drepturi constituitorul păstrează vreun drept asupra unei părți materiale din bun, ipoteca ce fusese constituită asupra unei cote-părți indivize din dreptul asupra bunului se strămută de drept asupra părții respective din bun, însă numai în limita valorii cotei-părți indivize.

(2) În caz contrar, ipoteca se strămută de drept asupra sumelor cuvenite constituitorului. Dispozițiile art. 2.331 se aplică în mod corespunzător.

Art. 2.354. ÎNTINDEREA CREAȚEI IPOTECARE. Ipoteca garantează cu același rang capitalul, dobânzile, comisioanele, penalitățile și cheltuielile rezonabile făcute cu recuperarea sau conservarea bunului.

Comentariu

- În cazul în care mai multe bunuri care se unesc prin accesiune fac obiectul mai multor ipoteci, titularul oricăreia dintre ipoteci poate pretinde separarea bunurilor în condițiile art. 600 din Codul civil.

Art. 2.355. EXTINDEREA IPOTECII PRIN ACCESIUNE.

(1) Ipoteca se extinde asupra bunurilor care se unesc prin accesiune cu bunul grevat.

(2) Ipoteca mobilă se menține asupra bunului rezultat din transformarea bunului grevat și se strămută asupra celui creat prin contopirea sau unirea bunului grevat cu alte bunuri. Cel care dobândește prin accesiune bunul astfel creat este ținut de ipotecă.

Comentariu

- Textul se aplică atât accesiunii imobiliare naturale, cât și accesiunii imobiliare artificiale.
- În ipoteza constituirii unui drept de ipotecă asupra unui teren, ipoteca se extinde de drept, fără nicio formalitate, asupra unei construcții ce se ridică ulterior pe teren.
- Dreptul de ipotecă se va extinde de drept asupra construcției, indiferent cine este proprietarul acesteia: proprietarul terenului sau un terț.

Art. 2.356. BUNURILE MOBILE ACCESORII UNUI IMOBIL.

(1) Bunurile mobile care, fără a-și pierde individualitatea, devin accesorii ale unui imobil pot fi ipotecate fie odată cu imobilul, fie separat.

(2) Ipoteca mobilă continuă să greveze bunul chiar și după ce acesta devine accesoriul unui imobil. Ipoteca mobilă se stinge însă cu privire la materialele de construcție sau alte asemenea bunuri încorporate într-o construcție sau într-o altă ameliorațiune a unui teren.

Art. 2.357. IPOTECA ASUPRA UNEI UNIVERSALITĂȚI DE BUNURI.

(1) Ipoteca asupra unei universalități de bunuri se întinde asupra tuturor bunurilor cuprinse în aceasta.

(2) Ipoteca se menține asupra universalității de bunuri, chiar și atunci când bunurile cuprinse în aceasta au pierit, dacă debitorul le înlocuiește într-un interval rezonabil, ținând cont de cantitatea și natura bunurilor.

Comentariu

- În cazul ipotecii asupra unei universalități de bunuri, în momentul în care un bun părăsește universalitatea, acesta nu mai este grevat de ipotecă.

Art. 2.358. CESIUNEA IPOTECIL.

(1) Dreptul de ipotecă sau rangul acesteia poate fi cedat separat de creanța pe care o garantează numai atunci când suma pentru care este constituită ipoteca este determinată în actul constitutiv.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), cesiunea se face prin act încheiat în formă scrisă între creditorul ipotecar cedent și creditorul cesionar, cu înștiințarea debitorului.

(3) Dispozițiile în materie de carte funciară sau, după caz, cele care privesc opozabilitatea față de terți a ipotecii mobiliare rămân aplicabile.

Comentariu

- Având în vedere dispozițiile alin. (3), precum și cele ale art. 888 NCC, potrivit căreia „Înscrierea în cartea funciară se efectuează în baza înscrisului autentic notarial, a hotărârii judecătorești rămase definitivă, a certificatului de moștenitor sau în baza unui alt act emis de autoritățile administrative, în cazurile în care

legea prevede acestea”, actul de cedare al dreptului de ipotecă sau al rangului trebuie încheiat în formă autentică atunci când are ca obiect un bun imobil.

Art. 2.359. GARANȚIILE ASUPRA NAVELOR ȘI AERONAVELOR. Garanțiile reale asupra navelor și aeronavelor se reglementează prin legi speciale.

§3. Efectele ipotecii față de terți

Art. 2.360. DREPTUL DE URMĂRIRE AL CREDITORULUI IPOTECAR. Creditorul ipotecar poate urmări bunul ipotecat în orice mână ar trece, fără a ține seama de drepturile reale constituite sau înscrise după înscrierea ipotecii sale.

Art. 2.361. EFECTELE IPOTECII FAȚĂ DE DOBÂNDITORUL BUNULUI.

(1) Cel care dobândește un bun ipotecat răspunde cu acel bun pentru toate datoriile ipotecare. Dobânditorul bunului ipotecat se bucură și, după caz, este ținut de toate termenele de plată de care beneficiază sau este ținut și debitorul obligației ipotecare.

(2) Dacă dobânditorul bunului ipotecat nu stinge creanța ipotecară, creditorul poate începe urmărirea silită asupra bunului, în condițiile legii.

Comentariu

- Răspunderea celui ce dobândește un bun ipotecat în condițiile art. 2.361 din Codul civil privește numai datoriile ipotecare care grevează bunul în cauză.

Art. 2.362. DREPTURILE REALE ANTERIOARE ALE TERȚULUI DOBÂNDITOR. Atunci când creditorul ipotecar urmărește și vinde bunul dobândit de un terț de la cel care a constituit ipoteca, drepturile reale principale pe care terțul le avea asupra bunului anterior dobândirii proprietății renasc cu rangul lor original de drept sau, după caz, prin reînscrisere în cartea funciară.

Comentariu

- În cazul în care ipoteca este constituită de un terț, acesta va avea drepturile și obligațiile unui debitor ipotecar, fără a fi supus regimului juridic al garanțiilor personale.

Art. 2.363. REGRESUL DOBÂNDITORULUI CARE A PLĂTIT DATORIA. Terțul dobânditor care a plătit datoria ipotecară sau care a suportat executarea se poate întoarce împotriva celui de la care a primit bunul pentru a fi despăgubit, în condițiile dreptului comun.

Art. 2.364. CONSERVAREA ACȚIUNII PERSONALE. Dispozițiile prezentei secțiuni nu exclud dreptul creditorului ipotecar de a-l urmări pe cel ținut personal pentru plata creanței ori de a urmări produsele bunului ipotecat atunci când legea o permite.

§4. Ipotecile convenționale

Art. 2.365. DREPTUL DE A IPOTECA. Ipoteca convențională poate fi constituită numai de titularul dreptului ce urmează a fi ipotecat și care are capacitatea de a dispune de acesta.

Art. 2.366. CONSTITUITORUL IPOTECII. Ipoteca convențională poate fi constituită de debitorul obligației garantate sau de un terț.

Art. 2.367. IPOTECA UNUI DREPT ANULABIL SAU CONDIȚIONAL. Cel ce are asupra bunului un drept anulabil ori afectat de o condiție nu poate consimți decât o ipotecă supusă aceleiași nulități sau condiții.

Comentariu

- Textul reia fostul art. 1.770 din vechiul Cod civil.

Art. 2.368. IPOTECA ASUPRA UNEI UNIVERSALITĂȚI DE BUNURI. Ipoteca convențională asupra unei universalități de bunuri mobile sau imobile, prezente ori viitoare, corporale sau incorporale nu poate fi consimțită decât cu privire la bunurile afectate activității unei întreprinderi.

Art. 2.369. OBLIGAȚIILE GARANTATE. Ipoteca convențională poate garanta îndeplinirea obligațiilor de orice fel.

Art. 2.370. OBLIGAȚIILE VIITOARE SAU EVENTUALE. Atunci când garantează îndeplinirea unei obligații viitoare, ipoteca dobândește rang din momentul înscrierii în registrele de publicitate.

Art. 2.371. GARANȚIA CONSTITUITĂ ÎN AVANS.

(1) În cazul în care este constituită pentru a garanta plata unei sume de bani, ipoteca este valabilă, chiar dacă, la momentul constituirii, debitorul nu a primit sau a primit doar în parte prestația în considerarea căreia a constituit ipoteca.

(2) Dacă însă creditorul refuză să dea sumele pe care s-a angajat să le pună la dispoziție și în considerarea cărora ipoteca a fost constituită, debitorul poate obține reducerea sau desființarea ipotecii, pe cheltuiala creditorului, plătindu-i acestuia sumele atunci datorate. Creditorul datorează însă daune-interese.

Art. 2.372. CONȚINUTUL CONTRACTULUI DE IPOTECĂ.

(1) Ipoteca convențională nu este valabilă decât dacă suma pentru care este constituită se poate determina în mod rezonabil în temeiul actului de ipotecă.

(2) Sub sancțiunea nulității, contractul de ipotecă trebuie să identifice constituitorul și creditorul ipotecar, să arate cauza obligației garantate și să facă o descriere suficient de precisă a bunului ipotecat.

(3) Stipulația potrivit căreia ipoteca poartă asupra tuturor bunurilor debitorului sau asupra tuturor bunurilor prezente și viitoare ale acestuia nu constituie o descriere suficient de precisă în sensul alin. (2).

Comentariu

- Principiul specializării ipotecii este în continuare menținut cu unele atenuări:
- Alin. (1): atunci când ipoteca garantează executarea unei obligații bănești, suma trebuie să se poată determina în temeiul contractului de ipotecă.
- Așadar, este posibil să nu fie înscrisă o sumă nominală, dar, în acest caz, determinarea trebuie să rezulte din contractul de ipotecă, și nu din alt înscris, ceea ce presupune că toate elementele de determinare trebuie să existe chiar în contractul de ipotecă. Trimiterea făcută în cuprinsul contractului de ipotecă la un alt înscris în vederea determinării sumei ce se garantează nu îndeplinește condițiile prevăzute de art. 2.372 alin. (1) NCC și poate atrage nulitatea contractului de ipotecă.
- Faptul că este valabilă determinarea sumei pentru care se constituie garanția, nemaexistând condiția ca aceasta să fie determinată strict în cuprinsul contractului, are drept scop să ofere posibilități mai largi decât până în prezent cu privire la obiectul obligației garantate (având aplicabilitate mai mare în domeniul ipotecilor mobiliare).

- Cu toate acestea, notarii publici trebuie să acorde atenție contractelor de ipotecă în care suma garantată nu este determinată, căci dacă din elementele menționate în contract nu se va putea determina suma ce se garantează (determinare ce se va realiza ulterior, de regulă la momentul executării ipotecii), contractul de ipotecă este nul absolut, acesta fiind înțelesul sintagmei „nu este valabilă” folosită în alin. (1). Aceasta va putea atrage răspunderea patrimonială a notarului în condițiile art. 1.258 NCC.
- Alin. (2): în cazul ipotecilor imobiliare, bunul trebuie să fie identificat ca și până în prezent. Sintagma „descriere suficientă a bunului ipotecat” poate primi aplicare în materia ipotecii mobiliare.
- În schimb, în materia ipotecilor imobiliare, în mod obligatoriu bunul se va identifica (în afara menționării locului situării) în conformitate cu regulile de publicitate imobiliară, prin număr cadastral și număr de carte funciară.
- Nu pot face obiectul unui contract de ipotecă imobiliară bunuri care nu sunt înscrise în cartea funciară.
- Nu poate face obiectul unui contract de ipotecă imobiliară bunurile altuia, constitutorul trebuind să fie proprietarul bunului ipotecat sau titularul dreptului.

Art. 2.373. DREPTURILE CONSTITUTORULUI. Cel care a constituit ipoteca este liber să folosească, să administreze și să dispună de bunul grevat, însă cu îndatorirea de a nu vătăma drepturile creditorului ipotecar.

Comentariu

- Textul consacră principiul potrivit căruia proprietarul bunului ipotecat își menține toate prerogativele specifice dreptului de proprietate.
- Principiul este întărit prin faptul că se declară valabile actele de dispoziție făcute de constitutorul dreptului de ipotecă, chiar dacă în cuprinsul contractului s-ar fi stipulat o limitare a dreptului său de a dispune de bun (clauză de inalienabilitate).

Art. 2.374. ÎNDATORIRILE CELUI CARE A CONSTITUIT IPO-TECA. Constitutorul nu poate distruge ori deteriora bunul grevat și nici nu îi poate diminua în mod substanțial valoarea decât dacă

această distrugere, deteriorare ori diminuare a valorii survine în cursul unei utilizări normale a bunului sau în caz de necesitate.

Comentariu

- Constitutorul ipotecii nu mai are dreptul de dispoziție materială asupra bunului, căci altfel ar prejudicia drepturile dobândite de creditorul ipotecar.
- Dreptul de dispoziție astfel limitat se transmite întocmai la dobânditorii bunului ipotecat, aceștia fiind ținuti de aceleași obligații prevăzute de art. 2.374 NCC.

Art. 2.375. DAUNELE-INTERESE. Creditorul poate cere, în limita creanței sale ipotecare, daune-interese pentru prejudiciile suferite prin distrugerea, deteriorarea ori diminuarea valorii bunului grevat, chiar și atunci când creanța sa nu este lichidă ori exigibilă. Daunele-interese plătite astfel creditorului se impută asupra creanței ipotecare.

Art. 2.376. CLAUZA DE INALIENABILITATE. Actele de dispoziție asupra bunului ipotecat sunt valabile chiar dacă dobânditorul bunului cunoaște stipulația din contractul de ipotecă ce interzice transferul sau declară că acest transfer este echivalent cu neîndeplinirea obligației garantate.

Comentariu

- Textul este reluat, într-o formulare mai cuprinzătoare, și în materia ipotecii imobiliare (art. 2.384 NCC).
Art. 2.376 NCC nu se aplică clauzelor de inalienabilitate cuprinse în contractele de ipotecă încheiate anterior datei de 1.10.2011, căci potrivit art. 102 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, contractul este supus dispozițiilor în vigoare la data când a fost încheiat în ceea ce privește încheierea, *interpretarea*, efectele, *executarea* și încetarea sa.
- Prin acte de dispoziție, înțelegem atât acte de înstrăinare, cât și acte de constituire de drepturi reale cu privire la bunul ipotecat (acte de constituire a unui dezmembrământ al dreptului de proprietate, sau acte de constituire a unei noi garanții).
- Dobânditorul dreptului de proprietate sau al dezmembrământului dobândește bunul sau dreptul grevat de sarcina ipotecii.

Deși actele de dispoziție sunt declarate valabile, clauza de inalienabilitate fiind astfel lipsită de efecte, notarii publici trebuie să manifeste rezervă atunci când autentifică acte de dispoziție cu privire la un bun ipotecat, iar creditorul nu a consimțit la un astfel de act, căci art. 167 din Legea nr. 71/2011, arată că: „Actele de dispoziție ce au ca *efect imposibilitatea de executare a ipotecii* pentru creditor sunt *anulabile* la cererea creditorului ipotecar, cu excepția cazului în care creditorul ipotecar a aprobat aceste acte”.

- Deși dreptul de urmărire al creditorului nu este prejudiciat, acesta putând urmări bunul ipotecat în patrimoniul terțului dobânditor, dacă înstrăinarea sau constituirea unui drept real au avut drept efect o imposibilitate de executare a garanției, creditorul care nu a consimțit la înstrăinare are dreptul de a cere anularea actului.
- Imposibilitatea de executare poate fi atât parțială, cât și totală, și nu se confundă cu îngreunarea executării. Cum însă imposibilitatea de executare se poate aprecia numai la momentul executării, având în vedere și textul art. 1.258 NCC cu privire la răspunderea notarului pentru actele nule sau anulabile, este indicat ca notarii publici să acorde atenție atunci când autentifică acte de dispoziție cu privire la un imobil ipotecat, fără a avea consimțământul creditorului.
- Actele de dispoziție cu privire la un bun declarat de părți inalienabil convențional, sunt posibile numai atunci când inalienabilitatea a fost stipulată într-un contract de ipotecă, nu și într-un alt contract (ex.: donație, întreținere), excepția prevăzută de art. 2.376 NCC fiind de strictă interpretare.

Secțiunea a 2-a **Ipoteca imobiliară**

§1. Constituirea ipotecii imobiliare

Art. 2.377. ÎNSCRIEREA ÎN CARTEA FUNCİARĂ.

(1) Ipoteca asupra unui bun imobil se constituie prin înscriere în cartea funciară.

(2) Ipoteca asupra unei universalități de bunuri nu grevează bunurile imobile cuprinse în aceasta decât din momentul înscrierii ipotecii în cartea funciară cu privire la fiecare dintre imobile.

Art. 2.378. FORMA CONTRACTULUI.

(1) Contractul de ipotecă se încheie în formă autentică de către notarul public, sub sancțiunea nulității absolute.

(2) Ipoteca asupra bunurilor unei persoane juridice poate fi consimțită în virtutea puterilor conferite în urma deliberărilor sau a împuternicirilor întocmite sub semnătură privată, în conformitate cu regulile din actul constitutiv privitoare la reprezentare.

Comentariu

- Alin. (2) se aplică tuturor persoanelor juridice, nu numai societăților comerciale.

Art. 2.379. OBIECTUL IPOTECII IMOBILIARE.

(1) Se pot ipoteca:

- a) imobilele cu accesoriile lor;
- b) uzufructul acestor imobile și accesoriile;
- c) cotele-părți din dreptul asupra imobilelor;
- d) dreptul de suprafață.

(2) Ipoteca ce poartă asupra chiriilor sau arenzilor prezente și viitoare produse de un imobil, precum și asupra indemnizațiilor plătite în temeiul unor contracte de asigurare cu privire la plata acestor chirii sau arenzi se supune regulilor publicității imobiliare.

Comentariu

- Enumerarea din alin. (1) este limitativă și de strictă interpretare, astfel încât, ca și până în prezent, nu se pot ipoteca dreptul de uz și nici dreptul de abitație.

Art. 2.380. IPOTECĂ ASUPRA UNEI CONSTRUCȚII VIITOARE.

Ipoteca asupra unor construcții viitoare nu poate fi intabulată, ci numai înscrisă provizoriu în cartea funciară, în condițiile legii.

Comentariu

- Ipoteca nu se poate constitui decât în temeiul unei autorizații de construire al cărei termen de valabilitate nu a expirat. În mod obligatoriu, terenul pe care se va edifica construcția trebuie să aibă deschisă carte funciară, pentru a se putea efectua operațiunea de înscriere provizorie în cartea funciară.

Art. 2.381. ÎNSCRIEREA IPOTECII. Ipoteca se poate înscrie fie numai asupra unui imobil în întregul său, fie numai asupra cotei-părți din dreptul asupra imobilului.

Art. 2.382. EXTINDEREA IPOTECII ASUPRA AMELIORAȚIUNILOR. Ipoteca se întinde, fără nicio altă formalitate, asupra construcțiilor, îmbunătățirilor și accesoriilor imobilului, chiar dacă acestea sunt ulterioare constituirii ipotecii.

Comentariu

- Notarul public va informa părțile că pot deroga de la dispozițiile art. 2.382 NCC, excluzând extinderea ipotecii asupra construcțiilor, îmbunătățirilor și accesoriilor imobilului.

Art. 2.383. EXTINDEREA IPOTECII ASUPRA FRUCTELOR IMOBILULUI.

(1) Ipoteca se extinde asupra fructelor naturale și industriale ale imobilului ipotecat produse după notarea începerii urmăririi silite sau, după caz, după notarea deschiderii procedurii insolvenței.

(2) Dreptul de ipotecă se extinde de la aceeași dată și asupra chiriilor și arenzilor imobilului dat în locațiune. Acest drept este opozabil locatarilor numai din momentul comunicării notării începerii urmăririi silite, respectiv al comunicării notării deschiderii procedurii insolvenței, în afară de cazul în care acestea au fost cunoscute pe altă cale.

(3) Actele încheiate de proprietar cu privire la veniturile neajunse la scadență sau urmărirea acestora de alți creditori nu sunt opozabile creditorului ipotecar după notarea începerii urmăririi silite, cu excepția cazului în care aceste acte au fost notate în cartea funciară înainte de notarea începerii urmăririi silite.

§2. Drepturile și obligațiile părților

Art. 2.384. CLAUZELE DE INALIENABILITATE.

(1) Actele de dispoziție asupra imobilului ipotecat sunt valabile chiar dacă cel care a dobândit bunul cunoaște stipulația din contractul de ipotecă ce interzice asemenea acte sau declară că încheierea lor este echivalentă cu neîndeplinirea obligației.

(2) Clauzele care impun debitorului plata anticipată și imediată la cerere a obligației garantate sau plata vreunei alte obligații prin faptul constituirii unei alte garanții asupra aceluiași bun se consideră nescrise.

Art. 2.385. ANTIHREZA. Clauza prin care creditorul ipotecar este autorizat ca, până la data începerii executării, să posedă imobilul ipotecat sau să își însușească fructele ori veniturile acestuia se consideră nescrisă.

§3. Ipotecile legale

Art. 2.386. CREANȚELE CARE BENEFICIAZĂ DE IPOTECĂ LEGALĂ.

În afara altor cazuri prevăzute de lege, beneficiază de ipotecă legală:

1. vânzătorul, asupra bunului imobil vândut, pentru prețul datorat; această dispoziție se aplică și în cazul schimbului cu sultă sau al dării în plată cu sultă în folosul celui care înstrăinează, pentru plata sultei datorate;

2. promitentul achizitor pentru neexecutarea promisiunii de a contracta având ca obiect un imobil înscris în cartea funciară, asupra imobilului respectiv, pentru restituirea sumelor plătite în contul acestuia;

3. cel care a împrumutat o sumă de bani pentru dobândirea unui imobil, asupra imobilului astfel dobândit, pentru restituirea împrumutului;

4. cel care a înstrăinat un imobil în schimbul întreținerii, asupra imobilului înstrăinat, pentru plata rentei în bani corespunzătoare întreținerii neexecutate; dreptul de proprietate al debitorului întreținerii nu se va înscrie în cartea funciară decât odată cu această ipotecă, dispozițiile art. 2.249 aplicându-se în mod corespunzător;

5. coproprietarii, pentru plata sultelor sau a prețului datorat de coproprietarul adjudecator al imobilului ori pentru garantarea creanței rezultând din evicțiune, asupra imobilelor ce au revenit coproprietarului ținut de o atare obligație;

6. arhitecții și antreprenorii care au convenit cu proprietarul să edifice, să reconstruiască sau să repare un imobil, asupra imobilului, pentru garantarea sumelor datorate acestora, însă numai în limita sporului de valoare realizat;

7. legatarii cu titlu particular, asupra imobilelor din moștenire cuvenite celui obligat la executarea legatului, pentru plata acestuia.

Comentariu

- Ipotecile legale prevăzute la pct. 1, 3, 5, 6 și 7 reiau privilegiile imobiliare reglementate de fostul Cod civil în art. 1.737.
- Calificarea actuală de ipotecă legală este mai corectă din punct de vedere juridic, căci specific dreptului de ipotecă este dreptul de urmărire (care nu se întâlnește în cazul privilegiilor) și dreptul de preferință.
- Ipotecile legale prevăzute de art. 2.386 NCC sunt, după natura bunului asupra căruia poartă, ipotecă imobiliare.
- Din coroborarea art. 2.249 NCC și a art. 1.723 NCC, rezultă că există ipotecă legală asupra imobilului transmis și în cazul contractului de rentă viageră. Un alt caz de ipotecă legală este prevăzut de art. 591 NCC.
- Reglementarea unui drept de ipotecă legală în favoarea promitentului achizitor pentru neexecutarea promisiunii asupra imobilului ce face obiectul contractului constituie un caz nou de ipotecă legală. Din lectura textului art. 888 NCC, rezultă că este obligatoriu ca promisiunea să fie întocmită în formă autentică, actul sub semnătură privată neputând fi înscris în cartea funciară.
- Dacă la momentul încheierii promisiunii în formă autentică imobilul nu are deschisă carte funciară, ipoteca legală se va înscrie, ulterior, la data deschiderii cărții funciare. Ipoteca legală există doar pentru a garanta restituirea sumelor plătite de promitentul-cumpărător cu titlu de preț, nu și a eventualelor daune-interese ce le-ar datora promitentul-vânzător. Ipoteca legală funcționează doar în cazul „neexecutării promisiunii” din culpa promitentului-vânzător, nu și atunci când promisiunea a fost afectată de o condiție, îndeplinirea acesteia atrăgând desființarea promisiunii și repunerea părților în situația anterioară.
- Având în vedere că este vorba de un caz de ipotecă legală, în niciunul dintre cazurile prevăzute de art. 2.386 NCC, precum și în

celelalte menționate nu este necesar acordul proprietarului bunului pentru înscrierea ipotecii în cartea funciară (soluție consacrată expres de vechiul Cod civil – art. 1.783).

- În ceea ce privește dreptul de ipotecă legală a împrumutătorului asupra imobilului cumpărat de debitor cu suma împrumutată, noul text nu mai reia condițiile prevăzute de vechiul art. 1.737 pct. 2 din vechiul Cod civil. Aceasta nici nu se impunea, căci NCC reglementează cu caracter general în materia obligațiilor subrogația convențională consimțită de debitor, ipoteca legală a împrumutătorului constituind o aplicație a acestui tip de subrogație. Astfel, art. 2.386 pct. 3 NCC se coroborează cu dispozițiile art. 1.595 NCC (acesta nu mai cere condiția încheierii actului de împrumut în formă autentică, fiind suficient ca acesta să aibă dată certă).
- Dreptul de ipotecă acordat celui care a înstrăinat un imobil în schimbul întreținerii are în vedere nu numai contractul de întreținere, ci și contractul de vânzare în care este stipulată o clauză de întreținere în favoarea înstrăinătorului și contractul de donație cu sarcina întreținerii. Aceasta deoarece obligația de întreținere stipulată într-un astfel de contract este guvernată de regulile din materia contractului de întreținere, în ceea ce privește conținutul obligației, caracterul incesibil și insesizabil al creanței întreținerii, înlocuirea întreținerii prin rentă în caz de neexecutare a acesteia.
- Beneficiarii ipotecii legale pot renunța expres la aceasta, dreptul de ipotecă stingându-se în temeiul art. 2.428 lit. e) NCC.

Text incident

Art. 55 alin. 8¹ din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, introdus prin art. 87 pct. 12 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil
Art. 55 alin. (9¹)–(9⁸) din Legea nr. 7/1996, introdus prin art. 87 pct. 13 din Legea nr. 71/2011

Secțiunea a 3-a
Ipoteca mobilă

§1. Dispoziții generale

I. Constituirea ipotecii

Art. 2.387. CONSTITUIREA ȘI EFICACITATEA IPOTECII. Ipoteca mobilă se constituie prin încheierea contractului de ipotecă, însă ea produce efecte de la data la care obligația garantată ia naștere, iar constituitorul dobândește drepturi asupra bunurilor mobile ipotecate.

Art. 171 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil *definește noțiunea de ipotecă mobilă arătând că:*

Prin „ipotecă mobilă” în sensul titlului XI al cărții a V-a a Codului civil se desemnează toate garanțiile reale mobiliare care nu necesită depozitarea debitorului de bunul afectat garanției, indiferent de momentul și de temeiul juridic al constituirii lor.

Comentariu

- NCC distinge între ipoteca mobilă perfectă și ipoteca mobilă imperfectă.
- Astfel, potrivit art. 2.409 alin. (1) NCC: „Ipoteca este perfectă atunci când produce efecte potrivit dispozițiilor art. 2.387, iar formalitățile cerute de lege pentru publicitatea sa au fost îndeplinite”.
- Din interpretarea art. 2.387 NCC rezultă că o persoană poate consimți la o ipotecă mobilă chiar dacă la momentul constituirii ipotecii obligația garantată nu a luat naștere, și nici nu deține vreun drept asupra bunurilor mobile ipotecate. În acest caz însă, ipoteca mobilă este imperfectă.
- Pentru ca ipoteca mobilă să fie perfectă trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:
 - obligația garantată să ia naștere;
 - constituitorul ipotecii să dobândească drepturi asupra bunurilor mobile ipotecate;
 - să fie îndeplinite formalitățile de publicitate cerute de lege.
- Ipoteca mobilă este opozabilă terților numai din momentul în care a devenit perfectă, potrivit art. 2.409 alin. (1) NCC. (Exemplu: ipoteca asupra recoltelor neculese.)

Art. 2.388. FORMA CONTRACTULUI DE IPOTECĂ. Contractul prin care se constituie o ipotecă mobilă se încheie în formă autentică sau sub semnătură privată, sub sancțiunea nulității absolute.

Art. 2.389. OBIECTUL IPOTECII MOBILIARE. Se pot ipoteca:

a) creanțe bănești născute din contractul de vânzare, contractul de locațiune sau orice alt act încheiat cu privire la un bun, cele rezultate dintr-un contract de asigurare, cele născute în considerarea asumării unei obligații sau a constituirii unei garanții, a folosirii unei cărți de credit ori de debit ori a câștigării unui premiu la o loterie sau alte jocuri de noroc organizate în condițiile legii;

b) creanțe constatate prin titluri nominative, la ordin sau la purtător;

c) conturi bancare;

d) acțiuni și părți sociale, valori mobiliare și alte instrumente financiare;

e) drepturi de proprietate intelectuală și orice alte bunuri incorporeale;

f) petrolul, gazul natural și celelalte resurse minerale care urmează a fi extrase;

g) efectivele de animale;

h) recoltele care urmează a fi culese;

i) pădurile care urmează a fi tăiate;

j) bunurile corporale care fac obiectul unui contract de locațiune, care sunt deținute în vederea vânzării, închirierii ori furnizării în temeiul unui contract de prestări de servicii, care sunt furnizate în temeiul unui contract de prestări de servicii, precum și materia primă și materialele destinate a fi consumate sau prelucrate în exploatarea unei întreprinderi, produsele în curs de fabricație și produsele finite;

k) echipamentele, instalațiile și orice alte bunuri destinate să servească în mod durabil exploatării unei întreprinderi;

l) orice alte bunuri mobile, corporale sau incorporeale.

Art. 2.390. IPOTECA INSTRUMENTELOR FINANCIARE.

(1) Ipoteca asupra instrumentelor financiare se constituie conform regulilor pieței pe care acestea sunt tranzacționate.

(2) Ipoteca asupra acțiunilor sau părților sociale ale unei societăți comerciale se constituie potrivit regulilor stabilite prin lege specială.

Art. 2.391. DESCRIEREA BUNULUI IPOTECAT.

(1) Contractul de ipotecă trebuie să cuprindă o descriere suficient de precisă a bunului grevat.

(2) Descrierea este suficient de precisă, chiar dacă bunul nu este individualizat, în măsura în care permite în mod rezonabil identificarea acestuia.

(3) Descrierea se poate face prin întocmirea unei liste a bunurilor mobile ipotecate, prin determinarea categoriei din care acestea fac parte, prin indicarea cantității, prin stabilirea unei formule de determinare și prin orice altă modalitate care permite în mod rezonabil identificarea bunului mobil ipotecat.

(4) Atunci când ipoteca poartă asupra unei universalități, contractul trebuie să descrie natura și conținutul acesteia.

(5) Stipulația potrivit căreia ipoteca grevează toate bunurile mobile sau toate bunurile mobile prezente și viitoare ale constituitorului nu constituie o descriere suficient de precisă în sensul alin. (1).

(6) Dacă ipoteca poartă asupra unui cont bancar, acesta trebuie individualizat în mod distinct în contractul de ipotecă.

Art. 2.392. EXTINDEREA IPOTECII ASUPRA PRODUSELOR.

(1) Ipoteca se extinde asupra fructelor și produselor bunului mobil ipotecat, precum și asupra tuturor bunurilor primite de constituitor în urma unui act de administrare ori de dispoziție încheiat cu privire la bunul mobil ipotecat.

(2) Se consideră, de asemenea, a fi un produs al bunului mobil ipotecat orice bun care îl înlocuiește sau în care trece valoarea acestuia.

Art. 2.393. ÎNSTRĂINAREA BUNULUI IPOTECAT.

(1) Cel care achiziționează un bun în cursul obișnuit al activității unei întreprinderi care înstrăinează bunuri de același fel dobândește bunul liber de ipotecile constituite de înstrăinător, chiar dacă ipoteca este perfectă, iar dobânditorul cunoaște existența acesteia.

(2) În acest caz, ipoteca se strămută asupra prețului sau altor bunuri rezultate din înstrăinarea bunului ipotecat.

II. Drepturile și obligațiile părților

Art. 2.394. DREPTUL DE INSPECȚIE. Creditorul ipotecar are dreptul să inspecteze bunul ipotecat. El este însă dator să nu stânjenească activitatea celui care deține bunul ipotecat.

Art. 2.395. DREPTUL DE A CULEGE FRUCTELE BUNULUI IPOTECAT. Stipulația prin care creditorul ipotecar își rezervă dreptul să își însușească produsele bunului ipotecat în contul creanței nu este valabilă decât dacă stabilește în mod detaliat condițiile și proporția în care urmează a se reduce creanța garantată în urma exercitării acestui drept.

Art. 2.396. EXIGIBILITATEA ANTICIPATĂ.

(1) Creditorul ipotecar are dreptul să considere exigibilă creanța garantată și să execute ipoteca în cazul în care constată

lipsa unei întrețineri corespunzătoare a bunului ipotecat sau alte fapte, imputabile debitorului, de natură să facă dificilă sau imposibilă executarea ipotecii, astfel cum aceste fapte sunt determinate prin contractul de ipotecă.

(2) Creditorul poate să exercite dreptul prevăzut la alin. (1) numai dacă are temeiuri rezonabile să creadă că bunul ipotecat este pe cale de a fi pus în pericol sau că există posibilitatea ca executarea obligației să fie împiedicată.

(3) Clauzele care impun debitorului plata anticipată și imediată la cerere a obligației garantate sau plata vreunei alte obligații prin faptul constituirii unei alte garanții asupra aceluiași bun se consideră nescrise.

Comentariu

- În aplicarea prevederilor art. 2.396 alin. (3) din Codul civil, dacă prin constituirea noii garanții este afectat rangul ipotecii existente, creditorul ipotecar trebuie să își exprime acordul cu privire la constituirea noii garanții.

Art. 2.397. DECLARAȚIILE PRIVITOARE LA IPOTECĂ.

(1) Constituitorul are dreptul să adreseze creditorului ipotecar o cerere scrisă prin care să solicite acestuia:

a) să emită o declarație cu privire la valoarea rămasă din creanța garantată prin ipotecă;

b) să confirme ori, după caz, să rectifice lista bunurilor care, în opinia debitorului, fac obiectul ipotecii;

c) să confirme ori, după caz, să rectifice valoarea creanței care, în opinia debitorului, mai este garantată prin ipotecă la o anumită dată.

(2) Creditorul este obligat să comunice debitorului, în termen de 15 zile de la primirea cererii prevăzute la alin. (1), după caz:

a) o declarație scrisă prin care indică suma rămasă a fi garantată prin ipotecă;

b) confirmarea sau rectificarea declarației debitorului privitoare la bunurile grevate și la suma rămasă;

c) o declarație potrivit căreia nu mai este titularul ipotecii, indicând totodată numele și adresa succesorului său în drepturi.

(3) Debitorul are dreptul să obțină în mod gratuit o asemenea declarație la fiecare 6 luni.

(4) Creditorul poate să ceară debitorului rambursarea costurilor rezonabile ocazionate de emiterea declarației unei solicitări suplimentare față de cea prevăzută la alin. (3).

§2. Ipotecile asupra creanțelor

I. Dispoziții comune

Art. 2.398. OBIECTUL IPOTECII. Ipoteca poate să aibă ca obiect fie una sau mai multe creanțe, fie o universalitate de creanțe.

Art. 2.399. ÎNTINDEREA IPOTECII ASUPRA UNEI UNIVERSALITĂȚI DE CREANȚE. Ipoteca asupra unei universalități de creanțe nu cuprinde creanțele născute din înstrăinarea bunurilor debitorului ca urmare a exercitării drepturilor unui terț și nici creanțele născute din contractele de asigurare încheiate de debitor cu privire la bunurile sale.

Art. 2.400. NOTIFICAREA DEBITORULUI CREANȚEI IPOTECATE.

(1) Creditorul ipotecar nu poate cere plata decât după ce comunică în scris debitorului acesteia existența ipotecii, creanța ipotecată, suma datorată, locul și modalitatea de plată.

(2) Acceptarea ipotecii de către debitorul creanței ipotecate, făcută prin act scris, produce același efecte.

Art. 2.401. PLATA CREANȚEI GREVATE DE IPOTECĂ.

(1) Debitorul nu se poate libera decât plătind creditorului ipotecar în modul indicat în comunicare.

(2) Cu toate acestea, debitorul creanței afectate de ipotecă poate plăti constituitorului dacă creditorul ipotecar nu îi comunică dovada ipotecii în termen de 15 zile de la data la care i s-a solicitat în scris acest lucru.

(3) Dovada ipotecii se poate face fie cu copia certificată de pe contractul de ipotecă, fie cu o copie a avizului de ipotecă.

Art. 2.402. IPOTECA UNEI CREANȚE GARANTATE CU IPOTECĂ. Ipoteca ce poartă asupra unei creanțe care este garantată, la rândul său, cu o ipotecă mobilă sau imobiliară trebuie înscrisă în arhivă. De asemenea, creditorul în favoarea căruia s-a ipotecat creanța trebuie să remită debitorului acestei creanțe o copie a avizului de ipotecă.

II. Drepturile și obligațiile părților

Art. 2.403. ACȚIUNILE ÎMPOTRIVA DEBITORULUI CREANȚEI GREVATE. Atât constituitorul ipotecii, cât și creditorul ipotecar pot intenta acțiuni împotriva debitorului creanței care face obiectul ipotecii, însă cu îndatorirea de a-l introduce pe celălalt în cauză.

Art. 2.404. DREPTURILE CREDITORULUI IPOTECAR. Creditorul ipotecar poate percepe, la scadența creanței ipotecate, capitalul, dobânzile și celelalte sume pe care aceasta le produce și eliberează debitorului creanței afectate de ipotecă chitanță pentru

sumele primite. O copie de pe această chitanță va fi trimisă constituitorului ipotecii.

Art. 2.405. IMPUTAREA SUMELOR PERCEPUTE. În lipsă de stipulație contrară, creditorul impută sumele percepute asupra creanței sale, chiar neajunsă la scadență, potrivit regulilor stabilite pentru imputația plăților.

Art. 2.406. PERCEPEREA SUMELOR DE CEL CARE A CONSTITUIT IPOTECA.

(1) Prin actul constitutiv al ipotecii, creditorul ipotecar poate încuviința celui care a constituit ipoteca să perceapă, la scadență, capitalul, dobânzile și celelalte sume cuvenite în temeiul creanței ipotecate.

(2) Creditorul ipotecar poate retrage oricând această încuviințare, cu îndatorirea de a-i notifica în scris pe cel care a constituit ipoteca și pe debitorul creanței ipotecate.

Art. 2.407. URMĂRIREA SUMELOR NEPLĂTITE. Creditorul ipotecar nu este ținut el însuși să recupereze în justiție sumele neplătite de debitorul creanței ipotecate. El este însă dator să îl informeze de îndată pe cel care a constituit ipoteca cu privire la orice nereguli la plata sumelor datorate de către debitorul creanței ipotecate.

Art. 2.408. REMITEREA DIFERENȚEI. Creditorul ipotecar este obligat să remită debitorului său sumele încasate care depășesc cuantumul capitalului creanței ipotecate, al dobânzilor și al cheltuielilor. Orice stipulație contrară se consideră nescrisă.

§3. Perfectarea ipotecilor mobiliare

Art. 2.409. IPOTECILE MOBILIARE PERFECTE.

(1) Ipoteca este perfectă atunci când produce efecte potrivit dispozițiilor art. 2.387, iar formalitățile cerute de lege pentru publicitatea sa au fost îndeplinite.

(2) Publicitatea ipotecilor mobiliare se asigură prin înscrierea acestora în arhivă, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(3) Ipoteca perfectă este opozabilă celorlalți creditori ai constituitorului, celor care dobândesc ulterior drepturi asupra bunului ipotecat, precum și tuturor celorlalte persoane.

Art. 2.410. PUBLICITATEA IPOTECII ASUPRA CONTURILOR.

(1) Publicitatea ipotecii asupra conturilor deschise la o instituție de credit se realizează prin înscrierea ipotecii la arhivă sau poate fi satisfăcută prin controlul asupra contului.

(2) Un creditor ipotecar dobândește controlul asupra unui cont dacă:

a) creditorul ipotecar este chiar instituția de credit la care este deschis contul;

b) constitutorul, instituția de credit și creditorul ipotecar convin în scris că instituția de credit, fără a solicita consimțământul constitutorului ipotecii, va urma instrucțiunile prin care creditorul dispune de sumele aflate în cont; sau

c) creditorul ipotecar devine titular al contului.

(3) Creditorul ipotecar care îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (2) are controlul asupra contului chiar dacă cel care a constituit ipoteca păstrează dreptul de a dispune de sumele aflate în cont.

Art. 2.411. PUBLICITATEA IPOTECII ASUPRA INSTRUMENTELOR FINANCIARE. Publicitatea ipotecii asupra instrumentelor financiare care, potrivit regulilor pieței pe care sunt tranzacționate, pot fi transferate prin simpla înregistrare în registrele care o deservesc se realizează potrivit regulilor aplicabile acelei piețe.

Art. 2.412. CONSERVAREA RANGULUI IPOTECII.

(1) În cazul în care descrierea bunului grevat care a fost înscrisă inițial la arhivă nu acoperă tipul de produse rezultate, ipoteca nu își păstrează rangul asupra acestor produse decât dacă creditorul înscrie la arhivă un aviz modificator în termen de 15 zile de la data la care constitutorul ipotecii a obținut acele produse.

(2) Atunci când produsele bunului ipotecat sunt sume de bani a căror origine poate fi stabilită, ipoteca își conservă rangul asupra acestora, fără să fie necesară înscrierea unui aviz modificator.

§4. Înscrierea ipotecilor mobiliare

Art. 2.413. ARHIVA ELECTRONICĂ DE GARANȚII REALE MOBILIARE.

(1) Înregistrarea operațiunilor privind ipotecile mobiliare, a operațiunilor asimilate acestora, precum și a altor drepturi prevăzute de lege se efectuează numai în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) Organizarea și funcționarea arhivei se reglementează prin lege specială.

Art. 2.414. VALIDITATEA IPOTECII. Înscrierea în arhivă nu conferă validitate unei ipoteci lovite de nulitate.

Art. 2.415. EFECTUL ÎNSCRIERII. Creditorul care înscrie o ipotecă asupra unui bun este prezumat că are cunoștință despre existența tuturor ipotecilor care au fost înscrise mai înainte cu privire la același bun. Dovada contrară nu este admisibilă.

Art. 2.416. NECONCORDANȚE ÎNTRE AVIZ ȘI CONTRACTUL DE IPOTECĂ. Dacă există neconcordanțe între informațiile cuprinse

în formularul de aviz și cele cuprinse în contractul de ipotecă, în raporturile dintre terți și în cele dintre părți și terți prevalează informațiile cuprinse în formularul de aviz.

Art. 2.417. NOTIFICAREA ÎNSCRIERII. Creditorul ipotecar este obligat să comunice constitutorului o copie de pe avizul de ipotecă în cel mult 24 de ore de la înscrierea acesteia.

Art. 2.418. DOMICILIUL PĂRȚILOR.

(1) În realizarea drepturilor și obligațiilor părților unui contract de ipotecă față de terți, se consideră că acestea au domiciliul indicat în avizul de ipotecă. Toate comunicările transmise potrivit contractului de ipotecă la adresa menționată în formularul de aviz sunt valabile și produc efecte.

(2) Partea care își schimbă domiciliul trebuie să comunice schimbarea celeilalte părți și să o înscrie la arhivă.

Art. 2.419. OBLIGAȚIA DE RADIERE. În cel mult 10 zile de la data la care obligația garantată a fost plătită, creditorul ipotecar este obligat să ceară operatorului arhivei radierea ipotecii. Creditorul ipotecar care omite să solicite radierea ipotecii răspunde pentru prejudiciile directe sau indirecte aduse debitorului și constitutorului ipotecii. În acest caz, valoarea daunelor-interese ce urmează a fi plătite nu poate fi mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 500 euro.

Secțiunea a 4-a

Concursul între creditorii ipotecari

Art. 2.420. CONCURSUL IPOTECILOR MOBILIARE.

(1) Rangul ipotecilor perfecte se determină potrivit ordinii înscrierii sau perfectării ipotecilor, cu excepțiile prevăzute de lege.

(2) Ipoteca perfectă este întotdeauna preferată ipotecilor care nu au fost perfectate.

Art. 2.421. CONCURSUL IPOTECILOR IMOBILIARE. Rangul ipotecilor imobiliare este determinat de ordinea înregistrării cererilor de înscriere în cartea funciară.

Art. 2.422. CONCURSUL IPOTECILOR MOBILIARE CU IPOTECILE IMOBILIARE. Atunci când același bun este grevat atât de ipoteci mobiliare, cât și de ipoteci imobiliare, sunt preferați creditorii a căror ipotecă a fost anterior făcută publică în registrele de publicitate aferente. Cu toate acestea, ipoteca imobiliară înscrisă în aceeași zi cu o ipotecă mobilă va fi preferată acesteia din urmă.

Art. 2.423. CONCURSUL DINTRE IPOTECILE ÎNSCRISE ȘI GAJ. Creditorul a cărui ipotecă este înscrisă în arhivă este preferat creditorului gajist, chiar dacă acesta a obținut detenția bunului ipotecat anterior înscrierii ipotecii.

Art. 2.424. CONCURSUL DINTRE IPOTECILE GENERALE ȘI IPOTECILE SPECIALE. Între o ipotecă asupra unei universalități de bunuri mobile și o ipotecă asupra unor bunuri mobile determinate are prioritate aceea dintre ele care a fost înscrisă sau perfectată mai întâi.

Comentariu

- În exercitarea dreptului său de urmărire, creditorul ipotecar va trebui să țină seama de ipotecile mobiliare privilegiate reglementate de art. 2.425 și 2.426 din Codul civil, chiar dacă acestea au fost constituite sau înscrise după înscrierea ipotecii sale.

Art. 2.425. IPOTECILE MOBILIARE PRIVILEGIATE.

(1) Ipoteca constituită în favoarea vânzătorului unui bun sau a creditorului care a acordat împrumut pentru cumpărarea bunului are prioritate asupra unei ipoteci anterioare, dacă, înainte ca debitorul să obțină posesia bunului ipotecat, avizul a fost înscris la arhivă, iar vânzătorul sau, după caz, creditorul îl înștiințează în scris pe creditorul ipotecar anterior despre vânzare și despre înscrierea ipotecii.

(2) Ipoteca asupra recoltei sau asupra produselor ce se vor obține prin valorificarea acesteia, constituită în scopul obținerii sumelor necesare pentru a produce recolta, precum și ipoteca constituită în perioada de creștere a plantelor ori în cursul unei perioade de 6 luni înainte de recoltare sunt preferate din momentul înscrierii lor în arhivă oricărei alte ipoteci.

(3) Ipoteca asupra efectivelor de animale sau asupra produselor acestora, constituită în scopul asigurării fondurilor care să îi permită celui care a constituit ipoteca să achiziționeze nutrețuri, medicamente sau hormoni, necesare pentru hrana ori tratarea animalelor, are prioritate asupra oricărei alte ipoteci constituite asupra aceluiași bun ori asupra produselor lui, alta decât ipoteca vânzătorului de nutrețuri, medicamente sau hormoni.

Art. 2.426. IPOTECA ASUPRA CONTURILOR. Ipoteca creditorului care are controlul unui cont este preferată ipotecii unui creditor care nu are controlul asupra acestuia.

Art. 2.427. CESIUNEA IPOTECII. SCHIMBAREA RANGULUI.

(1) Creditorul ipotecar poate ceda unui creditor chirografar ipoteca creanței sale ipotecare. De asemenea, creditorii ipotecari pot conveni schimbarea rangului ipotecilor lor, sub condiția notării în registrul de publicitate respectiv.

(2) Dacă între ipotecile al căror rang se schimbă se găsesc și alte garanții sau drepturi ai căror titulari n-au consimțit la schimb,

convenția nu le poate fi opusă decât în măsura în care le era opozabilă garanția al cărei rang a fost cedat.

(3) În toate cazurile, cesiunea rangului se face în limita creanței ipotecare al cărei rang a fost cedat, iar schimbul rangului se face în limita creanței ipotecare care are rangul preferat.

(4) Dacă bunul ipotecat este vândut la licitație, creditorul care a dobândit rangul unei creanțe sub condiție va putea renunța la beneficiul schimbării de rang, creanța ipotecară condițională reluându-și rangul cedat.

Secțiunea a 5-a **Stingerea ipotecilor**

Art. 2.428. STINGEREA IPOTECILOR.

(1) Ipoteca imobiliară se stinge prin radierea din cartea funciară sau prin pieirea totală a bunului.

(2) Ipoteca mobilă se stinge, iar ipoteca imobiliară se poate radia pentru una dintre următoarele cauze:

a) stingerea obligației principale prin oricare dintre modurile prevăzute de lege;

b) neîndeplinirea evenimentului de care depinde nașterea obligației garantate ori îndeplinirea evenimentului de care depinde stingerea acesteia;

c) neîndeplinirea evenimentului de care depinde nașterea ipotecii ori îndeplinirea evenimentului de care depinde stingerea acesteia;

d) dobândirea de către creditor a bunului grevat;

e) renunțarea expresă sau tacită a creditorului la ipotecă;

f) în orice alte cazuri prevăzute de lege.

(3) Cu toate acestea, în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. a) și b), ipoteca nu se stinge dacă părțile convin ca ea să fie folosită pentru garantarea unei alte obligații determinate ori determinabile, fără a se vătăma însă drepturile dobândite anterior de alte persoane.

CAPITOLUL IV **Executarea ipotecii**

Secțiunea 1 **Dispoziții generale**

Art. 2.429. EXECUTAREA IPOTECILOR. În cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, creditorul poate urmări bunul ipotecat, potrivit dispozițiilor prezentului capitol.

Art. 2.430. CONDIȚIILE EXECUTĂRII. Executarea ipotecii nu poate fi realizată decât în virtutea unui titlu executoriu și pentru o creanță certă, lichidă și exigibilă.

Art. 2.431. TITLURILE EXECUTORII. Contractele de ipotecă valabil încheiate sunt, în condițiile legii, titluri executorii.

Art. 2.432. ALTE CĂI DE REALIZARE A CREANȚEI. Dispozițiile prezentului capitol nu aduc nicio atingere dreptului creditorului de a-și realiza creanța pe calea unei acțiuni personale sau de a solicita luarea oricăror măsuri necesare pentru executarea ipotecii, potrivit Codului de procedură civilă.

Art. 2.433. INTERDICȚIA PACTULUI COMISORIU. Orice clauză potrivit căreia, pentru a garanta executarea obligației debitorului său, creditorul își rezervă dreptul să devină proprietarul irevocabil al bunului sau să dispună de acesta fără formalitățile impuse de lege se consideră nescrisă.

Art. 2.434. DISCUȚIUNEA BUNURILOR MOBILE. Un creditor ipotecar de rang inferior poate să se opună la urmărirea bunului mobil care îi este anume ipotecat, dacă au mai rămas bunuri mobile suficiente ipotecate în favoarea creditorului de rang superior pentru aceeași datorie, și poate să ceară discuțiunea prealabilă cu respectarea formalităților reglementate la art. 2.295. Dacă cererea este admisă, urmărirea bunului ipotecat este suspendată.

Secțiunea a 2-a

Executarea ipotecii mobiliare

§1. Executarea ipotecii asupra bunurilor mobile corporale

I. Deposdarea debitorului

Art. 2.435. DREPTURILE CREDITORULUI. În caz de neexecutare, creditorul are dreptul, la alegerea sa:

- a) să vândă bunul ipotecat în condițiile art. 2.445–2.459;
- b) să își însușească bunul pentru a stinge creanța ipotecară în condițiile art. 2.460–2.463;
- c) să preia bunul în scop de administrare în condițiile art. 2.468–2.473.

Art. 2.436. URMĂRIREA ACCESORIILOR UNUI IMOBIL. Atunci când ipoteca poartă asupra unor bunuri mobile accesorii ale unui imobil, creditorul ipotecar se poate prevala, în privința acestora, de drepturile recunoscute în prezenta secțiune, afară de cazul în

care a început urmărirea potrivit regulilor stabilite pentru executarea ipotecilor imobiliare.

Art. 2.437. SEPARAREA ACCESORIILOR UNUI IMOBIL.

(1) Atunci când titularul unei ipotece constituite asupra unui bun mobil accesoriu al unui imobil este preferat titularilor altor drepturi reale asupra bunului imobil respectiv, el poate, în caz de neexecutare din partea debitorului, să separe cele două bunuri.

(2) În acest caz, creditorul ipotecar este obligat să îi despăgubească pe titularii de drepturi reale asupra imobilului, cu excepția constituitorului, pentru cheltuielile necesare reparării stricăciunilor cauzate de separarea celor două bunuri.

(3) Creditorul nu este obligat la despăgubiri pentru scăderea valorii bunului imobil ca urmare a înlăturării bunului ipotecat ori a necesității de a-l înlocui.

(4) Cei îndreptățiți la despăgubire pot refuza separarea bunurilor cât timp creditorul ipotecar nu oferă o garanție suficientă pentru plata despăgubirilor.

(5) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică materialelor obișnuite de construcție care sunt încorporate într-o construcție.

Art. 2.438. DREPTUL DE A PRELUA BUNURILE. Creditorul ipotecar are dreptul:

a) să preia bunurile ipotecate, cu toate accesoriile acestora;

b) fără a le deplasa, să ia măsurile necesare pentru ca echipamentele și alte asemenea bunuri să nu mai poată fi folosite și să dispună ulterior de acestea conform dispozițiilor art. 2.447.

Art. 2.439. PRELUAREA BUNULUI. Creditorul poate prelua bunul ipotecat prin mijloace proprii sau cu ajutorul unui organ de executare.

Art. 2.440. PRELUAREA BUNULUI PRIN MIJLOACE PROPRII.

(1) Atunci când contractul de ipotecă mobilă o permite în mod expres, creditorul poate prelua bunul mobil, precum și titlurile și înscrisurile care constată dreptul de proprietate al constituitorului asupra bunului, prin mijloace proprii, după o prealabilă notificare prin intermediul executorului judecătoresc.

(2) Creditorul nu poate însă tulbura liniștea și ordinea publică ori recurge, în mod direct sau indirect, la constrângere, chiar dacă fapta sa nu ar constitui o infracțiune. Orice stipulație care limitează această obligație se consideră nescisă.

Art. 2.441. REMITEREA BUNULUI IPOTECAT.

(1) Cel care deține bunul mobil este dator să îl predea creditorului ipotecar, care urmărește bunul potrivit procedurii prevăzute

în prezentul capitol. Acesta poate însă refuza predarea, în cazul în care creditorul nu face dovada dreptului său de a prelua bunul.

(2) Cu excepția creditorului ipotecar de rang superior care a pornit, la rândul său, executarea, niciun alt creditor nu îi poate cere creditorului care a preluat bunul să i-l remită.

Art. 2.442. PRELUAREA Silită a bunului.

(1) Creditorul poate solicita concursul executorului judecătoresc pentru a prelua bunul.

(2) Cererea creditorului va fi însoțită de o copie de pe contractul de garanție, de o descriere a bunului ce urmează a fi preluat și, dacă este cazul, de o copie certificată de pe înscrierea ipotecii la arhivă.

(3) La solicitarea executorului judecătoresc, agenții forței publice sunt obligați să acorde tot sprijinul pentru preluarea bunului.

Art. 2.443. OBLIGAȚIILE EXECUTORULUI JUDECĂTORESC.

(1) În termen de 48 de ore de la primirea cererii, executorul judecătoresc se deplasează la locul unde se află bunul ipotecat, îl ridică și îl predă de îndată creditorului.

(2) Executorul judecătoresc întocmește un proces-verbal, în două exemplare, dintre care unul se păstrează la dosarul de executare, iar celălalt se comunică debitorului în condițiile Codului de procedură civilă.

(3) Creditorul avansează cheltuielile și suportă riscurile transportului și depozitării bunului.

(4) În cazul în care este necesar să se recurgă la constrângere, executorul judecătoresc este obligat să revină în cursul aceleiași zile, însoțit de agenți ai forței publice, pentru a prelua bunul afectat garanției. Nu este necesară prezentarea unei hotărâri judecătorești sau a altui act provenind de la autoritățile administrative.

Art. 2.444. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE CREDITORULUI. Creditorul care deține bunul ipotecat are drepturile și obligațiile unui administrator al bunului altuia împuternicit cu administrarea simplă, dispozițiile art. 795–799 aplicându-se în mod corespunzător.

II. Vânzarea bunului ipotecat

Art. 2.445. VÂNZAREA BUNURILOR IPOTECATE.

(1) Creditorul ipotecar poate cere instanței de executare încuviințarea executării ipotecii mobiliare prin vânzarea bunului mobil ipotecat. La cererea de încuviințare se vor depune

documente care atestă existența creanței ipotecare și a ipotecii mobiliare, împreună cu dovada perfectării ipotecii. Instanța va analiza existența creanței și a ipotecii legal perfectate și va încuviința vânzarea, cu citarea părților interesate.

(2) Creditorul ipotecar poate vinde bunurile mobile ipotecate în starea în care se găsesc sau după luarea unor măsuri comercial rezonabile pentru valorificarea acestora.

(3) Creditorul poate vinde bunurile mobile ipotecate prin licitație publică ori prin negociere directă, prin unul sau mai multe contracte, în bloc ori separat, în orice moment sau loc, în condiții comerciale rezonabile.

(4) Părțile pot conveni, prin contractul de ipotecă, modul de valorificare a bunurilor grevate.

(5) În toate cazurile, vânzarea trebuie realizată într-o manieră comercial rezonabilă în ceea ce privește metoda, momentul, locul, condițiile și toate celelalte aspecte ale acesteia.

Art. 2.446. VÂNZAREA COMERCIAL REZONABILĂ.

(1) Vânzarea bunurilor este comercial rezonabilă dacă are loc:

a) în modul în care se dispune în mod obișnuit de bunuri de același fel pe o piață organizată;

b) la prețul stabilit pe o piață organizată și valabil în momentul vânzării;

c) în conformitate cu practicile comerciale rezonabile urmate de cei care vând în mod obișnuit bunuri de același fel;

d) în conformitate cu regulile stabilite prin contractul de ipotecă, atunci când nu există o piață organizată pentru bunul ipotecat sau dacă nu există practici comerciale standardizate.

(2) În condițiile prevăzute la alin. (1), simplul fapt că se putea obține un preț mai mare dacă vânzarea ar fi avut loc în alt moment sau printr-o altă metodă decât cea aleasă de creditor nu face ca vânzarea să nu fie considerată comercial rezonabilă.

Art. 2.447. VÂNZAREA BUNULUI AFLAT ÎN POSESIA DEBITORULUI.

(1) Creditorul poate vinde bunul ipotecat, chiar dacă acesta se află în posesia debitorului.

(2) Cumpărătorul are dreptul de a intra în posesia bunului, în condițiile art. 2.435–2.444.

Art. 2.448. CUMPĂRAREA DE CĂTRE CREDITOR.

(1) Un creditor ipotecar nu poate cumpăra bunul decât:

a) în cadrul unei licitații publice;

b) prin vânzare directă, însă numai dacă bunuri de același fel sunt vândute în mod obișnuit pe o piață reglementată.

(2) În aceste cazuri, creditorul poate depune creanța în contul prețului.

Art. 2.449. NOTIFICAREA VÂNZĂRII.

(1) Dacă dorește să vândă bunul după procedura reglementată în prezenta secțiune, creditorul este ținut să comunice persoanelor prevăzute la art. 2.450 o notificare de executare și să înscrie un aviz de executare la arhivă.

(2) Atât comunicarea notificării, cât și înscrierea avizului de executare trebuie realizate cu cel puțin 15 zile înainte de data stabilită pentru vânzare.

(3) Nerespectarea acestor formalități atrage nulitatea vânzării.

(4) Dispozițiile acestui articol nu se aplică atunci când bunurile care fac obiectul urmăririi sunt supuse pieirii, deteriorării ori devalorizării rapide ori sunt vândute în mod obișnuit pe o piață organizată.

Art. 2.450. DESTINATARI NOTIFICĂRII. Creditorul trebuie să adreseze notificarea:

a) debitorului obligației garantate prin ipotecă, fideiusorilor și codebitorilor solidari ai acestuia;

b) constitutorului sau, după caz, succesorilor în drepturi ai acestuia;

c) tuturor creditorilor ipotecari ale căror ipoteci au devenit opozabile prin înscrierea în arhivă a unui aviz care identifică bunul grevat și care, la data notificării, este înscris pe numele debitorului;

d) tuturor persoanelor de la care a primit notificarea existenței unui drept sau a unei pretenții cu privire la bunul ipotecat, precum și celor de la care bunul a fost ridicat ori la care acesta se află, dacă sunt cunoscuți;

e) tuturor creditorilor ipotecari și privilegiați a căror garanție a devenit opozabilă pe altă cale, în temeiul legii, dacă creditorul ipotecar cunoaște identitatea și adresa acestora.

Art. 2.451. CONȚINUTUL NOTIFICĂRII. Notificarea vânzării trebuie să indice în mod clar:

a) constitutorul și creditorul ipotecar;

b) bunurile care fac obiectul urmăririi;

c) suma pentru care se pornește urmărirea;

d) metoda prin care se va realiza valorificarea bunului;

e) data, ora și locul la care va avea loc licitația publică, precum și prețul de pornire a licitației ori, după caz, data și ora cu începere de la care creditorul va dispune de bun.

Art. 2.452. OPOZIȚIA LA EXECUTARE.

(1) În termen de 15 zile de la comunicarea notificării sau, după caz, de la înscrierea avizului de executare în arhivă, cei interesați sau vătămați prin executare pot formula opoziție la executare.

(2) Opoziția suspendă de drept procedura de vânzare până la soluționarea definitivă a cauzei. Creditorul ipotecar care nu a preluat încă bunul va putea să o facă și pe perioada judecării opoziției.

(3) Instanța va soluționa opoziția în termen de 5 zile. Hotărârea instanței poate fi atacată numai cu apel în termen de 5 zile de la comunicare. În cazul respingerii opoziției, apelul nu îl oprește pe creditor să treacă la valorificarea bunului. Apelul se soluționează de urgență potrivit regulilor de la ordonanța președințială.

(4) Instanța poate dispune încetarea executării pornite de creditor, dacă debitorul a plătit, precum și restituirea bunului de către creditor. Dacă instanța constată că vânzarea ar urma să se facă cu încălcarea dispozițiilor prezentei secțiuni, va stabili condițiile și regulile corespunzătoare și va încuviința valorificarea bunului.

Art. 2.453. PLATA CREANȚEI IPOTECARE. În orice moment până la vânzarea bunului de către creditor, debitorul și orice persoană interesată pot executa obligația, plătind totodată cheltuielile rezonabile făcute pentru preluarea și vânzarea bunului. În acest caz, creditorul este obligat să accepte plata, să înceteze imediat orice măsură de executare silită și să restituie bunul debitorului.

Art. 2.454. PREFERINȚA LA EXECUTARE.

(1) Creditorul ipotecar de rang superior este preferat creditorilor de rang inferior în ceea ce privește exercițiul dreptului de a executa ipoteca și poate, cât timp bunul nu a fost vândut, să continue executarea începută sau să pornească o nouă executare.

(2) Acesta poate fi însă ținut să restituie cheltuielile făcute de un creditor de rang inferior dacă, fiind notificat cu privire la executarea ipotecii, omite să invoce prioritatea drepturilor sale într-un termen rezonabil.

Art. 2.455. DOBÂNDIREA LUCRULUI DE CĂTRE CUMPĂRĂTOR.

(1) Vânzarea bunului în cadrul procedurii reglementate în prezentul capitol:

a) transferă cumpărătorului toate drepturile pe care constituitorul le are asupra bunului;

b) stinge ipoteca în virtutea căreia vânzarea a avut loc;
c) stinge toate celelalte ipoteci și privilegiu, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) Titlurile sau înscrisurile care constată dreptul de proprietate al constituitorului asupra bunului, contractul de ipotecă, împreună cu mențiunea stingerii garanției la arhivă fac dovada dreptului de proprietate al dobânditorului.

Art. 2.456. OBLIGAȚIA PERSONALĂ A DEBITORULUI. Debitorul rămâne obligat personal pentru partea din creanță care nu este acoperită de prețul obținut din vânzare.

Art. 2.457. VÂNZAREA BUNULUI CARE NU APARTINE DEBITORULUI.

(1) Creditorul trebuie să restituie proprietarului fie lucrul, fie prețul vânzării, îndată ce a aflat că debitorul nu este proprietarul bunului ipotecat.

(2) În cazul în care creditorul nu cunoaște această împrejurare până la distribuirea prețului, el este exonerat de orice răspundere, dacă a restituit debitorului ceea ce rămâne din vânzarea bunului.

Art. 2.458. LOCAȚIUNEA BUNULUI DUPĂ VÂNZARE.

(1) Se poate conveni ca, după vânzare, constituitorul să folosească bunul în calitate de locatar.

(2) Dreptul constituitorului va fi opozabil oricărui dobânditor al bunului dacă a fost înscris la arhivă sau dacă a fost cunoscut de acesta pe altă cale.

Art. 2.459. DISTRIBUIREA SUMELOR REALIZATE.

(1) După deducerea cheltuielilor rezonabile făcute de creditor cu preluarea, conservarea, luarea măsurilor pentru valorificarea bunului și cu vânzarea, creditorul distribuie sumele de bani realizate din executare creditorilor privilegiați și ipotecari, potrivit ordinii de preferință, chiar dacă aceștia ar avea creanțe afectate de termen suspensiv sau de condiție rezolutorie. Cu privire la aceste sume, creditorul are drepturile și obligațiile unui administrator al bunurilor altuia împuternicit cu administrarea simplă, dispozițiile art. 795–799 aplicându-se în mod corespunzător.

(2) Suma rămasă disponibilă se predă debitorului în termen de 3 zile de la primirea sumelor rezultate din valorificarea bunului. Dacă plata nu poate avea loc, suma va fi depusă într-un cont bancar, urmând ca debitorul să fie înștiințat despre aceasta de către creditor.

(3) Creditorul va întocmi de îndată un proces-verbal despre eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare. Acesta se va comunica imediat debitorului, constitutorului și celorlalți creditori privilegiați și ipotecari și se va înscrie la arhivă.

(4) Orice înțelegere dintre creditor și debitor prin care se stabilește o altă destinație a sumelor rezultate din executare se consideră nescrisă.

III. Preluarea bunului ipotecat în contul creanței

Art. 2.460. PRELUAREA BUNULUI IPOTECAT ÎN CONTUL CREANȚEI.

(1) Creditorul își poate însuși bunul ipotecat pentru stingerea creanței dacă prin lege nu se prevede altfel, constitutorul consimte la aceasta, iar persoanele prevăzute la art. 2.450 nu se opun.

(2) Consimțământul constitutorului la preluarea bunului de către creditor în contul creanței trebuie să fie exprimat în scris și să fie ulterior neexecutării.

Art. 2.461. NOTIFICAREA OFERTEI DE PRELUARE ÎN CONTUL CREANȚEI. Creditorul care dorește să preia bunul ipotecat pentru stingerea creanței sale va înscrie în arhivă un aviz de preluare în contul creanței și va notifica această ofertă persoanelor prevăzute la art. 2.450.

Art. 2.462. OPUNEREA LA PRELUAREA ÎN CONTUL CREANȚEI.

(1) Opunerea la preluarea bunului în contul creanței făcută de persoanele prevăzute la art. 2.450 produce efecte numai dacă este comunicată creditorului în termen de 15 zile de la notificare.

(2) Dispozițiile art. 2.452 se aplică în mod corespunzător.

Art. 2.463. EFECTELE PRELUĂRII ÎN CONTUL CREANȚEI.

(1) Preluarea bunului de către creditor în contul creanței:

- a) stinge creanța ipotecară;
- b) transferă creditorului toate drepturile pe care constitutorul le are asupra bunului;
- c) stinge toate ipotecile și privilegiile de rang inferior.

(2) Contractul de ipotecă împreună cu notificarea de preluare în contul creanței țin loc de titlu de proprietate.

§2. Executarea ipotecii asupra titlurilor reprezentative

Art. 2.464. IPOTECA ASUPRA TITLURILOR REPREZENTATIVE.

(1) Când ipoteca are ca obiect titluri reprezentative privind bunuri mobile, inclusiv recipise de depozit și warante, creditorul

are dreptul să vândă bunurile și să distribuie prețul, potrivit prevederilor prezentei secțiuni.

(2) Cel ce are o ipotecă asupra unor titluri de valoare negociabile are dreptul de a executa ipoteca împotriva giranților și avaliştilor.

§3. Executarea ipotecii asupra creanțelor

Art. 2.465. IPOTECA ASUPRA CREANȚELOR.

(1) Ipoteca unei creanțe conferă creditorului, atunci când condițiile pentru a porni executarea silită sunt întrunite, dreptul de a prelua titlul de creanță, de a cere și de a obține plata sau, la alegerea sa, de a vinde creanța și de a-și însuși prețul, toate acestea în limita sumei garantate.

(2) Cu privire la vânzarea avută în vedere la alin. (1), dispozițiile privitoare la cesiunea de creanță se aplică în mod corespunzător.

Art. 2.466. IPOTECA ASUPRA CONTURILOR.

(1) Atunci când ipoteca ce poartă asupra unui cont este perfectată conform dispozițiilor art. 2.410 alin. (2) lit. a), creditorul poate compensa soldul creditor al contului cu creanța ipotecară.

(2) Atunci când ipoteca ce poartă asupra unui cont este perfectată conform dispozițiilor art. 2.410 alin. (2) lit. b) sau c), creditorul ipotecar poate ordona instituției de credit eliberarea soldului contului în beneficiul său.

Art. 2.467. CONDUITA CREDITORULUI. În toate cazurile, creditorul trebuie să acționeze într-o manieră comercial rezonabilă.

§4. Preluarea bunului în vederea administrării

Art. 2.468. CONDIȚIILE.

(1) Creditorul care are o ipotecă asupra bunurilor unei întreprinderi poate prelua bunurile ipotecate în vederea administrării dacă notifică hotărârea sa persoanelor prevăzute la art. 2.450 și înscrie la arhivă un aviz de executare, dispozițiile art. 2.449–2.451 aplicându-se în mod corespunzător.

(2) Preluarea bunurilor se face temporar, cel mult până la satisfacerea creanței pentru care s-a constituit garanția.

Art. 2.469. ADMINISTRATORUL. Poate fi administrator creditorul sau o altă persoană desemnată de creditor sau, după caz, de către instanță.

Art. 2.470. OBLIGAȚIILE ADMINISTRATORULUI. Creditorul sau cel căruia i-a fost încredințată administrarea bunurilor are calitatea de administrator al bunului altuia însărcinat cu administrarea deplină, dispozițiile art. 800 și 801 aplicându-se în mod corespunzător.

Art. 2.471. CONSERVAREA DREPTURILOR LOCATARULUI. Pre-luarea bunului în deplină administrare nu poate aduce atingere drepturilor dobândite anterior de locatar.

Art. 2.472. ÎNCETAREA ADMINISTRĂRII. Administrarea bunului încetează în cazul în care creditorul și-a acoperit creanța, inclusiv despăgubirile și cheltuielile privind executarea, în cazul în care a făcut o notificare prin care alege altă modalitate de executare, precum și în alte cazuri prevăzute de lege. Declararea falimentului persoanei împotriva căreia se execută garanția nu duce la încetarea administrării.

Art. 2.473. OBLIGAȚIILE CREDITORULUI LA ÎNCETAREA ADMINIS-TRĂRII.

(1) La încetarea administrării, creditorul este obligat să dea socoteală și, dacă nu a optat pentru o altă modalitate de executare, să restituie bunurile celui împotriva căruia s-a făcut executarea.

(2) Creditorul care și-a acoperit astfel creanța, despăgubirile și cheltuielile cu executarea este obligat să predea persoanei împotriva căreia s-a executat garanția și surplusul de bunuri obținut prin administrare.

§5. Sancțiuni

Art. 2.474. ÎNCĂLCAREA REGULILOR PRIVITOARE LA PRELUA-REA BUNULUI.

(1) Creditorul care încalcă regulile de preluare a bunului ipotecat răspunde pentru pagubele pricinuite.

(2) El este, de asemenea, obligat să restituie bunurile și să plătească persoanei împotriva căreia a pornit urmărirea o treime din valoarea acestor bunuri.

Art. 2.475. ÎNCĂLCAREA REGULILOR PRIVITOARE LA EXECU-TAREA IPOTECII.

(1) Creditorul care încalcă regulile stabilite de prezenta secți-une pentru valorificarea bunului ipotecat răspunde pentru preju-diciile cauzate.

(2) Creditorul este, de asemenea, dator să plătească persoa-nei împotriva căreia a pornit urmărirea o treime din valoarea bunurilor supuse urmăririi la momentul vânzării.

(3) Dacă diferența dintre valoarea bunului ipotecat și prețul realizat prin urmărirea silită este mai mare decât suma prevăzută la alin. (2), creditorul este obligat să plătească această diferență.

(4) Plătind aceste sume, creditorul poate reține prețul vânzării. El pierde însă partea din creanța ipotecară care a rămas neacoperită după urmărirea bunului.

Art. 2.476. STABILIREA VALORII BUNULUI.

(1) Pentru a stabili valoarea bunului în cazul prevăzut la art. 2.475 alin. (3), creditorul și constitutorul vor desemna câte un expert evaluator.

(2) Dacă diferența dintre valorile astfel stabilite este mai mică de o cincime, valoarea bunului se consideră a fi media aritmetică a celor două valori.

(3) Dacă diferența este mai mare de o cincime, evaluatorii vor desemna un al treilea expert. Valoarea bunului se consideră a fi media aritmetică a celor mai apropiate două evaluări.

Art. 2.477. ÎNCĂLCAREA REGULILOR PRIVITOARE LA DISTRIBUIREA PREȚULUI. Creditorul care încalcă regulile stabilite de prezenta secțiune pentru distribuirea prețului răspunde pentru prejudiciile cauzate celorlalți creditori potrivit dreptului comun.

Secțiunea a 3-a

Executarea ipotecilor imobiliare

Art. 2.478. DISCUȚIUNEA BUNURILOR IPOTECATE. Creditorul nu poate urmări în același timp vânzarea imobilelor care nu sunt ipotecate decât în cazul când bunurile care îi sunt ipotecate nu sunt suficiente pentru plata creanței sale.

Art. 2.479. REGULILE APLICABILE. Urmărirea silită se face cu respectarea dispozițiilor Codului de procedură civilă.

CAPITOLUL V

Gajul

Secțiunea 1

Constituirea gajului

Art. 2.480. OBIECTUL GAJULUI. Gajul poate avea ca obiect bunuri mobile corporale sau titluri negociabile emise în formă materializată.

Art. 2.481. CONSTITUIREA GAJULUI.

(1) Gajul se constituie prin remiterea bunului sau titlului către creditor sau, după caz, prin păstrarea acestuia de către creditor, cu consimțământul debitorului, în scopul garantării creanței.

(2) Gajul asupra titlurilor negociabile se constituie, în cazul titlurilor nominative sau la purtător, prin remiterea acestora, iar în cazul titlurilor la ordin, prin andosarea acestora, în scop de garanție.

Art. 2.482. PUBLICITATEA GAJULUI.

(1) Publicitatea gajului bunurilor mobile corporale se realizează fie prin depozitarea debitorului, fie prin înscrierea gajului la arhivă.

(2) Publicitatea gajului asupra sumelor de bani se realizează numai prin deținerea acestora.

(3) Gajul asupra titlurilor negociabile este perfectat prin remiterea sau, după caz, prin andosarea titlurilor.

Art. 2.483. DEȚINEREA BUNULUI DE CĂTRE CREDITOR. Deținerea bunului de către creditorul gajist trebuie să fie publică și neechivocă. Atunci când față de terți se creează aparența că debitorul deține bunul, gajul nu poate fi opus acestora.

Art. 2.484. DEȚINEREA PRIN INTERMEDIUL UNUI TERȚ. Creditorul poate, cu acordul debitorului său, să exercite detenția prin intermediul unui terț, însă deținerea exercitată de acesta nu asigură opozabilitatea gajului decât din momentul în care a primit înscrisul constatator al gajului.

Art. 2.485. CONSERVAREA GAJULUI.

(1) Gajul există numai atât timp cât creditorul deține bunul gajat sau, după caz, cât timp este valabilă andosarea titlului la ordin.

(2) Cu toate acestea, gajul nu se stinge atunci când:

a) creditorul nu mai deține bunul, fără voia sa, prin fapta altei persoane;

b) creditorul a remis temporar bunul debitorului sau unui terț pentru a-l evalua, repara, transforma sau ameliora;

c) creditorul a remis bunul unui alt creditor al debitorului său în cadrul unei proceduri de urmărire silită.

Art. 2.486. RESTITUIREA BUNULUI CĂTRE CREDITOR. Sub rezerva regulilor privitoare la dobândirea proprietății bunurilor mobile prin posesia de bună-credință, creditorul gajist poate să ceară restituirea bunului de la cel care îl deține, cu excepția cazului în care bunul a fost preluat de un creditor ipotecar cu rang superior sau preluarea a intervenit în cadrul procedurii de executare silită.

Secțiunea a 2-a

Drepturile și obligațiile creditorului gajist**Art. 2.487. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE CREDITORULUI GAJIST.**

Creditorul gajist are drepturile și obligațiile unui administrator al bunului altuia însărcinat cu administrarea simplă. Dispozițiile art. 795–799 se aplică în mod corespunzător.

Art. 2.488. FRUCTELE BUNULUI GAJAT. În lipsă de stipulație contrară, creditorul predă debitorului fructele naturale și industriale. El impută fructele civile mai întâi asupra cheltuielilor făcute, apoi asupra dobânzilor și, la urmă, asupra capitalului.

Art. 2.489. RĂSCUMPĂRAREA TITLURILOR PARTICIPATIVE. În cazul răscumpărării acțiunilor sau a altor titluri participative la capitalul social al unei societăți comerciale, creditorul este îndreptățit să impute prețul plătit potrivit regulilor prevăzute la art. 2.488.

Art. 2.490. PIEIREA BUNULUI. Creditorul nu răspunde pentru pieirea bunului atunci când aceasta se datorează forței majore, vechimii ori folosirii normale și autorizate a bunului.

Art. 2.491. CHELTUIELILE DE CONSERVARE. Debitorul este ținut să restituie creditorului cheltuielile făcute cu conservarea bunului.

Art. 2.492. RESTITUIREA BUNULUI CĂTRE DEBITOR.

(1) Debitorul nu poate cere restituirea bunului decât după ce a executat obligația, cu excepția cazului în care creditorul folosește ori conservă bunul în mod abuziv.

(2) Gajul se stinge atunci când creditorul este obligat să restituie bunul în temeiul unei hotărâri judecătorești pronunțate în condițiile alin. (1).

Art. 2.493. INDIVIZIBILITATEA GAJULUI.

(1) Gajul poartă asupra tuturor bunurilor grevate până la stingerea integrală a obligației garantate.

(2) Moștenitorul debitorului, plătind partea din datorie care îi revine, nu poate cere partea sa din bunul grevat cât timp obligația nu este stinsă în întregime.

(3) Moștenitorul creditorului gajist, primind partea din creanță care îi revine, nu poate remite bunul grevat în dauna celorlalți moștenitori care nu au fost plătiți.

Art. 2.494. APLICAREA REGULILOR PRIVITOARE LA IPOTECĂ.

Dispozițiile privitoare la publicitatea, prioritatea, executarea și stingerea ipotecilor mobiliare se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL VI

Dreptul de retenție

Art. 2.495. NOȚIUNE.

(1) Cel care este dator să remită sau să restituie un bun poate să îl rețină cât timp creditorul nu își execută obligația sa izvorâtă din același raport de drept sau, după caz, atât timp cât creditorul nu îl despăgubește pentru cheltuielile necesare și utile pe care le-a făcut pentru acel bun ori pentru prejudiciile pe care bunul i le-a cauzat.

(2) Prin lege se pot stabili și alte situații în care o persoană poate exercita un drept de retenție.

Art. 2.496. EXCEPȚII.

(1) Dreptul de retenție nu poate fi exercitat dacă deținerea bunului provine dintr-o faptă ilicită, este abuzivă ori nelegală sau dacă bunul nu este susceptibil de urmărire silită.

(2) Dreptul de retenție nu poate fi invocat de către posesorul de rea-credință decât în cazurile anume prevăzute de lege.

Art. 2.497. ÎNDATORIRILE CELUI CARE EXERCITĂ DREPTUL DE RETENȚIE. Cel care exercită un drept de retenție are drepturile și obligațiile unui administrator al bunului altuia împuternicit cu administrarea simplă, dispozițiile art. 795–799 aplicându-se în mod corespunzător.

Art. 2.498. OPOZABILITATEA DREPTULUI DE RETENȚIE.

(1) Dreptul de retenție este opozabil terților fără îndeplinirea vreunei formalități de publicitate.

(2) Cu toate acestea, cel care exercită un drept de retenție nu se poate opune urmăririi silite pornite de un alt creditor, însă are dreptul de a participa la distribuirea prețului bunului, în condițiile legii.

Art. 2.499. STINGEREA DREPTULUI DE RETENȚIE.

(1) Dreptul de retenție încetează dacă cel interesat consemnează suma pretinsă sau oferă retentorului o garanție suficientă.

(2) Deposdarea involuntară de bun nu stinge dreptul de retenție. Cel care exercită acest drept poate cere restituirea bunului, sub rezerva regulilor aplicabile prescripției extinctive a acțiunii principale și dobândirii bunurilor mobile de către posesorul de bună-credință.

Potrivit prevederilor art. 201 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Prescripțiile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a Codului civil sunt și rămân supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

CARTEA A VI-A

Despre prescripția extinctivă, decădere și calculul termenelor

TITLUL I

Prescripția extinctivă

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 2.500. OBIECTUL PRESCRIPTIEI EXTINGTIVE.

(1) Dreptul material la acțiune, denumit în continuare *drept la acțiune*, se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în termenul stabilit de lege.

(2) În sensul prezentului titlu, prin *drept la acțiune* se înțelege dreptul de a constrânge o persoană, cu ajutorul forței publice, să execute o anumită prestație, să respecte o anumită situație juridică sau să suporte orice altă sancțiune civilă, după caz.

Comentariu

- Din definiție rezultă că prescripția extinctivă nu stinge dreptul subiectiv civil primar, ea afectează doar dreptul subiectiv secundar, respectiv dreptul la acțiune.

Art. 2.501. PRESCRIPTIBILITATEA DREPTULUI LA ACȚIUNE.

(1) Drepturile la acțiune având un obiect patrimonial sunt supuse prescripției extinctive, afară de cazul în care prin lege s-ar dispune altfel.

(2) De asemenea, în cazurile anume prevăzute de lege, sunt supuse prescripției extinctive și alte drepturi la acțiune, indiferent de obiectul lor.

Art. 2.502. IMPRESCRIPTIBILITATEA DREPTULUI LA ACȚIUNE. CAZURI.

(1) Dreptul la acțiune este imprescriptibil în cazurile prevăzute de lege, precum și ori de câte ori, prin natura sau obiectul dreptului subiectiv ocrotit, exercițiul său nu poate fi limitat în timp.

(2) În afara cazurilor prevăzute la alin. (1), sunt imprescriptibile drepturile privitoare la:

1. acțiunea privind apărarea unui drept nepatrimonial, cu excepția cazului în care prin lege se dispune altfel;
2. acțiunea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept;
3. acțiunea în constatarea nulității absolute a unui act juridic;
4. acțiunea în constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor, dacă obiectul său îl constituie fie stabilirea masei succesoriale, fie partajul succesoral, sub condiția acceptării moștenirii în termenul prevăzut de lege.

Art. 2.503. PRESCRIȚIA DREPTULUI LA ACȚIUNE PRIVIND DREPTURILE ACCESORII.

(1) Odată cu stingerea dreptului la acțiune privind un drept principal, se stinge și dreptul la acțiune privind drepturile accesorii, afară de cazul în care prin lege s-ar dispune altfel.

(2) În cazul în care un debitor este obligat la prestații succesive, dreptul la acțiune cu privire la fiecare dintre aceste prestații se stinge printr-o prescripție deosebită, chiar dacă debitorul continuă să execute una sau alta dintre prestațiile datorate.

Comentariu

- Regula generală instituie stingerea dreptului la acțiune pentru drepturile accesorii odată cu stingerea dreptului la acțiune pentru dreptul principal. Excepțiile sunt strict reglementate de lege, cum ar fi, de exemplu, prevederile art. 2.504 NCC. Este vorba de prescrierea succesivă a prestațiilor ce rezultă din contracte cu executare succesivă (ca în cazul chiriilor, arenzilor, dobânzilor, rentelor), indiferent de izvorul lor concret, contractual sau extracontractual.

(3) Dispozițiile alin. (2) nu sunt aplicabile în cazul în care prestațiile succesive alcătuiesc, prin finalitatea lor, rezultată din lege sau convenție, un tot unitar.

Comentariu

- Este cazul, de exemplu, al contractului de antrepriză, când sunt stabilite termene pentru diferite faze de execuție a lucrărilor, dar scopul este edificarea construcției, sau al contractului de vânzare cu plata prețului în rate, când părțile pot stabili diferite modalități de plată, interesând finalmente să aibă loc achitarea integrală a prețului.

Art. 2.504. PRESCRIPTIA DREPTULUI LA ACȚIUNE PRIVIND CREANȚA GARANTATĂ.

(1) Prescripția dreptului la acțiune privind creanța principală nu atrage și stingerea dreptului la acțiunea ipotecară. În acest din urmă caz, creditorul ipotecar va putea urmări, în condițiile legii, doar bunurile mobile sau imobile ipotecate, însă numai în limita valorii acestor bunuri.

Comentariu

- Prescripția specială a acțiunii ipotecare este o excepție de la regula potrivit căreia „accesoriul urmează soarta principalului”. Acțiunea principală referitoare la valorificarea creanței s-a stins prin efectul prescripției, dar aceasta nu are consecințe asupra prescripției garanției ipotecare. Cu toate acestea, bunurile imobile sau mobile nu vor putea fi urmărite în limita creanței deja prescrise doar în limita valorii bunului. Prevederile alin. (1) nu se referă decât și exclusiv la creanța principală, dobânzile și celelalte accesorii, în afara capitalului, urmează dispozițiile alin. (2) al art. 2.504 NCC.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică prescripției dreptului la acțiune pentru plata dobânzilor și a altor accesorii ale creanței ipotecare, care, în afara capitalului, nu mai pot fi acoperite după împlinirea prescripției din valorificarea, pe cale silită, a bunului grevat.

Art. 2.505. COMPENSAȚIA ȘI DREPTUL DE RETENȚIE. Prescripția nu împiedică stingerea prin compensație a creanțelor reciproce și nici exercitarea dreptului de retenție, dacă dreptul la acțiune nu era prescris în momentul în care s-ar fi putut opune compensarea sau dreptul de retenție, după caz.

Art. 2.506. EFECTELE PRESCRIPTIEI ÎMPLINITE.

(1) Prescripția nu operează de plin drept.

(2) După împlinirea termenului de prescripție, cel obligat poate să refuze executarea prestației.

(3) Cel care a executat de bunăvoie obligația după ce termenul de prescripție s-a împlinit nu are dreptul să ceară restituirea prestației, chiar dacă la data executării nu știa că termenul prescripției era împlinit.

(4) Recunoașterea dreptului, făcută printr-un act scris, precum și constituirea de garanții în folosul titularului dreptului a cărui

acțiune este prescriptibilă sunt valabile, chiar dacă cel care le-a făcut nu știa că termenul de prescripție era împlinit. În aceste cazuri sunt aplicabile regulile de la renunțarea la prescripție.

Art. 2.507. RENUNȚAREA LA PRESCRIPTIE. Nu se poate renunța la prescripție cât timp nu a început să curgă, dar se poate renunța la prescripția împlinită, precum și la beneficiul termenului scurs pentru prescripția începută și neîmplinită.

Comentariu

- Nu se poate renunța la prescripție cât timp nu a început să curgă, dar este permisă renunțarea atât la beneficiul prescripției împlinite, cât și la beneficiul termenului scurs pentru prescripția începută și neîmplinită. În aceste cazuri va curge un nou termen al prescripției, de același fel. Renunțarea se poate face atât prin declarație autentică a beneficiarului, cât și prin inserare în cadrul unei convenții.

Art. 2.508. FELURILE RENUNȚĂRII LA PRESCRIPTIE.

(1) Renunțarea la prescripție este expresă sau tacită.

Comentariu

- În cazul autentificării unui act juridic unilateral sau bilateral prin care se consemnează renunțarea la beneficiul prescripției împlinite sau la beneficiul termenului scurs, este necesar să fie incluse în declarație prevederile art. 2.510 NCC, referitoare la efectele renunțării la prescripție.

(2) Renunțarea tacită trebuie să fie neîndoielnică. Ea poate rezulta numai din manifestări neechivoce.

Art. 2.509. PERSOANELE CARE NU POT RENUNȚA LA PRESCRIPTIE. Cel lipsit de capacitatea de a înstrăina sau, după caz, de a se obliga nu poate renunța la prescripție.

Art. 2.510. EFECTELE RENUNȚĂRII LA PRESCRIPTIE.

(1) După renunțare, începe să curgă o nouă prescripție de același fel.

(2) Dacă partea îndreptățită renunță la beneficiul termenului scurs până la acea dată, sunt aplicabile dispozițiile privind întreruperea prescripției prin recunoașterea dreptului.

Art. 2.511. ÎNTINDEREA RENUNȚĂRII LA PRESCRIPTIE. Renunțarea își produce efecte numai în privința celui care a făcut-o.

Ea nu poate fi invocată împotriva codebitorilor solidari ori ai unei obligații indivizibile sau împotriva fideiusorilor.

Art. 2.512. ÎNVOCARA PRESCRIPTIEI DE PARTEA INTERESATĂ.

(1) Prescripția poate fi opusă numai de cel în folosul căruia curge, personal sau prin reprezentant, și fără a fi ținut să producă vreun titlu contrar ori să fi fost de bună-credință.

Comentariu

- Normele care reglementează regimul prescripției extinctive sunt de ordine privată, dispozitive, fiind la îndemâna persoanei în folosul căreia curge să o invoce sau, dimpotrivă, să renunțe la beneficiul acesteia.
- Prescripția nu operează de drept, ea trebuie invocată doar de cel în beneficiul căruia a curs și s-a împlinit.

(2) Organul de jurisdicție competent nu poate aplica prescripția din oficiu.

Comentariu

- Organul de jurisdicție poate invoca din oficiu excepția prescripției extinctive, dar nu o poate aplica din oficiu, dacă partea interesată nu înțelege să se prevaleze de beneficiul împlinirii prescripției.

(3) Dispozițiile prezentului articol sunt aplicabile chiar dacă invocarea prescripției ar fi în interesul statului sau al unităților sale administrativ-teritoriale.

Art. 2.513. MOMENTUL PÂNĂ LA CARE SE POATE INVOCA PRESCRIPTIA. Prescripția poate fi opusă numai în primă instanță, prin întâmpinare sau, în lipsa invocării, cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate.

Art. 2.514. ÎNVOCARA PRESCRIPTIEI DE CĂTRE ALTE PERSOANE. Codebitorii unei obligații solidare sau indivizibile și fideiusorii pot invoca prescripția, chiar dacă unul dintre debitori a neglijat să o facă ori a renunțat la ea. Tot astfel o pot face creditorii celui interesat, precum și orice altă persoană interesată.

Art. 2.515. REGULILE APLICABILE PRESCRIPTIEI EXTINGTIVE.

(1) Prescripția extintivă este reglementată prin lege.

(2) Este interzisă orice clauză prin care fie direct, fie indirect o acțiune ar fi declarată imprescriptibilă, deși, potrivit legii, aceasta

este prescriptibilă, sau invers, o acțiune declarată de lege imprescriptibilă ar fi considerată prescriptibilă.

(3) Cu toate acestea, în limitele și condițiile prevăzute de lege, părțile care au capacitatea deplină de exercițiu pot, prin acord expres, să modifice durata termenelor de prescripție sau să modifice cursul prescripției prin fixarea începutului acesteia ori prin modificarea cauzelor legale de suspendare ori de întrerupere a acesteia, după caz.

Comentariu

- Părțile (cu deplină capacitate de exercițiu) vor putea, în limitele și condițiile prevăzute de lege, prin convenție, să modifice prin acordul lor expres durata termenelor de prescripție sau cursul prescripției (prin fixarea începutului acesteia ori prin modificarea cauzelor legale de suspendare sau de întrerupere), modificare ce se va putea face în limitele prevăzute la alin. (2), (4), (5) și (6) ale art. 2.515 NCC.

(4) Termenele de prescripție pot fi reduse sau mărite, prin acordul expres al părților, fără însă ca noua durată a acestora să fie mai mică de un an și nici mai mare de 10 ani, cu excepția termenelor de prescripție de 10 ani ori mai lungi, care pot fi prelungite până la 20 de ani.

(5) Dispozițiile alin. (3) și (4) nu se aplică în cazul drepturilor la acțiuni de care părțile nu pot să dispună și nici acțiunilor derivate din contractele de adeziune, de asigurare și cele supuse legislației privind protecția consumatorului.

(6) Orice convenție sau clauză contrară dispozițiilor prezentului articol este lovită de nulitate absolută.

Potrivit prevederilor art. 202 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Dispozițiile art. 2.515 din Codul civil nu validează convențiile având ca obiect modificarea regimului legal al prescripției încheiate anterior intrării în vigoare a Codului civil.

Art. 2.516. DOMENIUL DE APLICARE.

(1) Dispozițiile prezentului titlu constituie dreptul comun în materia prescripției extinctive.

(2) Prescripția dreptului de a obține executarea silită a unei hotărâri judecătorești sau arbitrale ori a altui titlu executoriu este

supusă dispozițiilor Codului de procedură civilă, afară de cazul în care acestea din urmă ar fi neîndestulătoare.

CAPITOLUL II

Termenul prescripției extinctive

Art. 2.517. TERMENUL GENERAL DE 3 ANI. Termenul prescripției este de 3 ani, dacă legea nu prevede un alt termen.

Comentariu

- Acest termen este aplicabil însă numai raporturilor juridice obligaționale și în măsura în care nu există reglementate termene speciale prin alte dispoziții.

Art. 2.518. TERMENUL DE PRESCRIPTIE DE 10 ANI. CAZURI. Se prescrie în termen de 10 ani dreptul la acțiune privitor la:

1. drepturile reale care nu sunt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sunt supuse altui termen de prescripție;

Comentariu

- A fost redus, sub aspectul duratei, termenul de prescripție instituit anterior în materia drepturilor reale imobiliare (vechiul Cod civil institua un termen de prescripție de 30 de ani), în condițiile în care acestea nu sunt declarate de lege imprescriptibile sau nu sunt supuse vreunui alt termen de prescripție.

2. repararea prejudiciului moral sau material cauzat unei persoane prin tortură ori acte de barbarie sau, după caz, a celui cauzat prin violență ori agresiuni sexuale comise contra unui minor sau asupra unei persoane aflate în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința;

3. repararea prejudiciului adus mediului înconjurător.

Art. 2.519. TERMENUL DE PRESCRIPTIE DE 2 ANI.

(1) Dreptul la acțiune întemeiat pe un raport de asigurare sau reasigurare se prescrie în termen de 2 ani.

(2) De asemenea, se prescrie în termen de 2 ani dreptul la acțiune privitor la plata remunerației cuvenite intermediarilor pentru serviciile prestate în baza contractului de intermediere.

Art. 2.520. TERMENUL DE PRESCRIPTIE DE UN AN. CAZURI.

(1) Se prescrie în termen de un an dreptul la acțiune în cazul:

1. profesioniștilor din alimentația publică sau hotelierilor, pentru serviciile pe care le prestează;
2. profesorilor, institutorilor, măștrilor și artiștilor, pentru lecțiile date cu ora, cu ziua sau cu luna;
3. medicilor, moașelor, asistentelor și farmaciștilor, pentru vizite, operații sau medicamente;
4. vânzătorilor cu amănuntul, pentru plata mărfurilor vândute și a furniturilor livrate;
5. meșteșugarilor și artizanilor, pentru plata muncii lor;
6. avocaților, împotriva clienților, pentru plata onorariilor și cheltuielilor. Termenul de prescripție se va calcula din ziua rămânării definitive a hotărârii sau din aceea a împăcării părților ori a revocării mandatului. În cazul afacerilor neterminate, termenul de prescripție este de 3 ani de la data ultimei prestații efectuate;
7. notarilor publici și executorilor judecătorești, în ceea ce privește plata sumelor ce le sunt datorate pentru actele funcției lor. Termenul prescripției se va socoti din ziua în care aceste sume au devenit exigibile;

Comentariu

- Alin. (7) impune un termen special de prescripție pentru plata onorariilor notarilor publici pentru actele funcției lor.

8. inginerilor, arhitecților, geodezilor, contabililor și altor liber-profesioniști, pentru plata sumelor ce li se cuvin. Termenul prescripției se va socoti din ziua când s-a terminat lucrarea.

(2) În toate cazurile, continuarea lecțiilor, serviciilor, furniturilor, actelor sau lucrărilor nu întrerupe prescripția pentru sumele scadente.

Art. 2.521. TERMENUL DE PRESCRIPTIE DE UN AN. ALTE CAZURI.

(1) Se prescrie prin împlinirea unui termen de un an și dreptul la acțiune privitor la restituirea sumelor încasate din vânzarea biletelor pentru un spectacol care nu a mai avut loc.

(2) De asemenea, dacă prin lege nu se dispune altfel, se prescrie prin împlinirea unui termen de un an și dreptul la acțiunea izvorâtă dintr-un contract de transport de bunuri terestru, aerian sau pe apă, îndreptată împotriva transportatorului.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2), termenul de prescripție este de 3 ani, atunci când contractul de transport a fost încheiat spre a fi executat succesiv sau, după caz, combinat, cu același mijloc de transport sau cu mijloace de transport diferite.

Art. 2.522. REPUNEREA ÎN TERMENUL DE PRESCRIPTIE.

(1) Cel care, din motive temeinice, nu și-a exercitat în termen dreptul la acțiune supus prescripției poate cere organului de jurisdicție competent repunerea în termen și judecarea cauzei.

(2) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, socotit din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care au justificat depășirea termenului de prescripție.

CAPITOLUL III

Cursul prescripției extinctive

Secțiunea 1

Începutul prescripției extinctive

Art. 2.523. REGULA GENERALĂ. Prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui.

Art. 2.524. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR DE A DA SAU DE A FACE.

(1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, în cazul obligațiilor contractuale de a da sau de a face prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă și debitorul trebuia astfel s-o execute.

(2) În cazul în care dreptul este afectat de un termen suspensiv, prescripția începe să curgă de la împlinirea termenului sau, după caz, de la data renunțării la beneficiul termenului stabilit exclusiv în favoarea creditorului.

(3) Dacă dreptul este afectat de o condiție suspensivă, prescripția începe să curgă de la data când s-a îndeplinit condiția.

Art. 2.525. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN RESTITUIREA PRESTAȚIILOR. Prescripția dreptului la acțiune în restituirea prestațiilor făcute în temeiul unui act anulabil ori desființat pentru rezoluțiune sau altă cauză de ineficacitate începe să curgă de la data rămânerii definitivă a hotărârii prin care s-a desființat actul ori, după caz, de

la data la care declarația de rezoluțiune sau reziliere a devenit irevocabilă.

Art. 2.526. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN EXECUTAREA PRESTAȚIILOR SUCESIVE. Când este vorba de prestații succesive, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă de la data la care fiecare prestație devine exigibilă, iar dacă prestațiile alcătuiesc un tot unitar, de la data la care ultima prestație devine exigibilă.

Art. 2.527. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN MATERIA ASIGURĂRIILOR. În cazul asigurării contractuale, prescripția începe să curgă de la expirarea termenelor prevăzute de lege ori stabilite de părți pentru plata primei de asigurare, respectiv pentru plata indemnizației sau, după caz, a despăgubirilor datorate de asigurător.

Art. 2.528. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN REPARAREA PAGUBEI CAUZATE PRINTR-O FAPTĂ ILICITĂ.

(1) Prescripția dreptului la acțiune în repararea unei pagube care a fost cauzată printr-o faptă ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică, în mod corespunzător, și în cazul acțiunii în restituire întemeiate pe îmbogățirea fără justă cauză, plata nedatorată sau gestiunea de afaceri.

Art. 2.529. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN ANULAREA ACTULUI JURIDIC.

(1) Prescripția dreptului la acțiunea în anularea unui act juridic începe să curgă:

a) în caz de violență, din ziua când aceasta a încetat;

b) în cazul dolului, din ziua când a fost descoperit;

c) în caz de eroare ori în celelalte cazuri de anulare, din ziua când cel îndreptățit, reprezentantul său legal ori cel chemat de lege să îi încuviințeze sau să îi autorizeze actele a cunoscut cauza anulării, însă nu mai târziu de împlinirea a 18 luni din ziua încheierii actului juridic.

(2) În cazurile în care nulitatea relativă poate fi invocată de o terță persoană, prescripția începe să curgă, dacă prin lege nu se dispune altfel, de la data când terțul a cunoscut existența cauzei de nulitate.

Art. 2.530. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN RĂSPUNDERE PENTRU VICII APARENTE.

(1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, prescripția dreptului la acțiune izvorât din transmiterea unor bunuri sau executarea unor

lucrări, cu vicii aparente, în cazurile în care legea sau contractul obligă la garanție și pentru asemenea vicii, începe să curgă de la data predării sau recepției finale a bunului ori a lucrării sau, după caz, de la data împlinirii termenului prevăzut de lege ori stabilit prin procesul-verbal de constatare a viciilor, pentru înlăturarea de către debitor a viciilor constatate.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul lipsei calităților convenite ori al lipsurilor cantitative, însă numai dacă oricare dintre aceste lipsuri puteau fi descoperite, fără cunoștințe speciale, printr-o verificare normală.

Art. 2.531. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN RĂSPUNDERE PENTRU VICII ASCUNSE.

(1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, prescripția dreptului la acțiune pentru viciile ascunse începe să curgă:

a) în cazul unui bun transmis sau al unei lucrări executate, alta decât o construcție, de la împlinirea unui an de la data predării ori recepției finale a bunului sau a lucrării, în afara cazului în care viciul a fost descoperit mai înainte, când prescripția va începe să curgă de la data descoperirii;

b) în cazul unei construcții, de la împlinirea a 3 ani de la data predării sau recepției finale a construcției, afară numai dacă viciul a fost descoperit mai înainte, când prescripția va începe să curgă de la data descoperirii.

(2) Pentru executarea unor lucrări curente, termenele prevăzute la alin. (1) sunt de o lună, în cazul prevăzut la lit. a), respectiv de 3 luni, în cazul prevăzut la lit. b).

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică și în cazul lipsei calităților convenite ori al lipsurilor cantitative, însă numai dacă oricare dintre aceste lipsuri nu puteau fi descoperite, fără cunoștințe speciale, printr-o verificare normală.

(4) Termenele prevăzute în prezentul articol sunt termene de garanție înăuntrul cărora viciile trebuie, în toate cazurile, să se ivească.

(5) Prin dispozițiile prezentului articol nu se aduce însă nicio atingere termenelor de garanție speciale, legale sau convenționale.

(6) Dispozițiile prezentului articol se aplică, în mod corespunzător, și în cazul produselor pentru care s-a prevăzut un termen de valabilitate, ca și în cazul bunurilor sau lucrărilor pentru care există un termen de garanție pentru buna funcționare.

Secțiunea a 2-a

Suspendarea prescripției extinctive

Art. 2.532. CAZURILE GENERALE DE SUSPENDARE A PRESCRIȚIEI. Prescripția nu începe să curgă, iar, dacă a început să curgă, ea se suspendă:

1. între soți, cât timp durează căsătoria și nu sunt separați în fapt;

2. între părinți, tutore sau curator și cei lipsiți de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă ori între curatori și cei pe care îi reprezintă, cât timp durează ocrotirea și socotelile nu au fost date și aprobate;

3. între orice persoană care, în temeiul legii, al unei hotărâri judecătorești sau al unui act juridic, administrează bunurile altora și cei ale căror bunuri sunt astfel administrate, cât timp administrarea nu a încetat și socotelile nu au fost date și aprobate;

4. în cazul celui lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, cât timp nu are reprezentant sau ocrotitor legal, în afară de cazurile în care există o dispoziție legală contrară;

5. cât timp debitorul, în mod deliberat, ascunde creditorului existența datoriei sau exigibilitatea acesteia;

Potrivit prevederilor art. 203 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Dispozițiile art. 2.532 pct. 6 și 7 din Codul civil privitoare la suspendarea cursului prescripției se aplică și în cazul prescripțiilor începute înainte de intrarea în vigoare a Codului civil, dacă împrejurările care atrag suspendarea s-au produs după această din urmă dată.

6. pe întreaga durată a negocierilor purtate în scopul rezolvării pe cale amiabilă a neînțelegerilor dintre părți, însă numai dacă acestea au fost ținute în ultimele 6 luni înainte de expirarea termenului de prescripție;

7. în cazul în care cel îndreptățit la acțiune trebuie sau poate, potrivit legii ori contractului, să folosească o anumită procedură prealabilă, cum sunt reclamația administrativă, încercarea de împăcare sau altele asemenea, cât timp nu a cunoscut și nici nu trebuia să cunoască rezultatul acelei proceduri, însă nu mai mult de 3 luni de la declanșarea procedurii, dacă prin lege sau contract nu s-a stabilit un alt termen;

8. în cazul în care titularul dreptului sau cel care l-a încălcat face parte din forțele armate ale României, cât timp acestea se află în stare de mobilizare sau de război. Sunt avute în vedere și persoanele civile care se găsesc în forțele armate pentru rațiuni de serviciu impuse de necesitățile războiului;

9. în cazul în care cel împotriva căruia curge sau ar urma să curgă prescripția este împiedicat de un caz de forță majoră să facă acte de întrerupere, cât timp nu a încetat această împiedicare; forța majoră, când este temporară, nu constituie o cauză de suspendare a prescripției decât dacă survine în ultimele 6 luni înainte de expirarea termenului de prescripție;

10. în alte cazuri prevăzute de lege.

Art. 2.533. SUSPENDAREA PRESCRIPTIEI ÎN MATERIE SUCESORALĂ.

(1) Prescripția nu curge contra creditorilor defunctului în privința creanțelor pe care aceștia le au asupra moștenirii cât timp aceasta nu a fost acceptată de către succesibili ori, în lipsa acceptării, cât timp nu a fost numit un curator care să îi reprezinte.

(2) Ea nu curge nici contra moștenitorilor defunctului cât timp aceștia nu au acceptat moștenirea ori nu a fost numit un curator care să îi reprezinte.

(3) Prescripția nu curge, de asemenea, contra moștenitorilor, în privința creanțelor pe care aceștia le au asupra moștenirii, de la data acceptării moștenirii și până la data lichidării ei.

Art. 2.534. EFECTELE SUSPENDĂRII PRESCRIPTIEI.

(1) De la data când cauza de suspendare a încetat, prescripția își reia cursul, socotindu-se pentru împlinirea termenului și timpul scurs înainte de suspendare.

(2) Prescripția nu se va împlini mai înainte de expirarea unui termen de 6 luni de la data când suspendarea a încetat, cu excepția prescripțiilor de 6 luni sau mai scurte, care nu se vor împlini decât după expirarea unui termen de o lună de la încetarea suspendării.

Art. 2.535. BENEFICIUL SUSPENDĂRII PRESCRIPTIEI. Suspendarea prescripției poate fi invocată numai de către partea care a fost împiedicată să facă acte de întrerupere, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

Art. 2.536. EXTINDEREA EFECTULUI SUSPENSIV. Suspendarea prescripției față de debitorul principal ori față de fideiutor produce efecte în privința amândurora.

Secțiunea a 3-a
Întreruperea prescripției extinctive

Art. 2.537. CAZURILE DE ÎNTRERUPERE A PRESCRIPTIEI. Prescripția se întrerupe:

1. printr-un act voluntar de executare sau prin recunoașterea, în orice alt mod, a dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută de către cel în folosul căruia curge prescripția;

2. prin introducerea unei cereri de chemare în judecată sau de arbitrare, prin înscrierea creanței la masa credală în cadrul procedurii insolvenței, prin depunerea cererii de intervenție în cadrul urmăririi silite pornite de alți creditori ori prin invocarea, pe cale de excepție, a dreptului a cărui acțiune se prescrie;

3. prin constituirea ca parte civilă pe parcursul urmăririi penale sau în fața instanței de judecată până la începerea cercetării judecătorești; în cazul în care despăgubirile se acordă, potrivit legii, din oficiu, începerea urmăririi penale întrerupe cursul prescripției, chiar dacă nu a avut loc constituirea ca parte civilă;

4. prin orice act prin care cel în folosul căruia curge prescripția este pus în întârziere;

5. în alte cazuri prevăzute de lege.

Art. 2.538. RECUNOAȘTEREA DREPTULUI.

(1) Recunoașterea se poate face unilateral sau convențional și poate fi expresă sau tacită.

(2) Când recunoașterea este tacită, ea trebuie să rezulte fără echivoc din manifestări care să ateste existența dreptului celui împotriva căruia curge prescripția. Constituie acte de recunoaștere tacită plata parțială a datoriei, achitarea, în tot sau în parte, a dobânzilor sau penalităților, solicitarea unui termen de plată și altele asemenea.

(3) Poate invoca recunoașterea tacită și cel îndreptățit la restituirea unei prestații făcute în executarea unui act juridic ce a fost desființat pentru nulitate, rezoluțiune sau orice altă cauză de ineficacitate, atât timp cât bunul individual determinat, primit de la cealaltă parte cu ocazia executării actului desființat, nu este pretins de aceasta din urmă pe cale de acțiune reală ori personală.

Art. 2.539. CEREREA DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ SAU DE ARBITRARE.

(1) În cazurile prevăzute la art. 2.537 pct. 2 și 3, prescripția este întreruptă chiar dacă sesizarea a fost făcută la un organ de

jurisdicție ori de urmărire penală incompetent sau chiar dacă este nulă pentru lipsă de formă.

(2) Prescripția nu este întreruptă dacă cel care a făcut cererea de chemare în judecată sau de arbitrare ori de intervenție în procedura insolvenței sau a urmăririi silită a renunțat la ea, nici dacă cererea a fost respinsă, anulată ori s-a perimat printr-o hotărâre rămasă definitivă. Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când hotărârea de respingere sau de anulare a rămas definitivă, introduce o nouă cerere, prescripția este considerată întreruptă prin cererea de chemare în judecată sau de arbitrare precedentă, cu condiția însă ca noua cerere să fie admisă.

(3) Prescripția nu este întreruptă nici dacă hotărârea judecătorească sau arbitrală și-a pierdut puterea executorie prin împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a obține executarea silită. În acest caz însă, dacă dreptul de a obține obligarea pârâtului este imprescriptibil sau nu s-a prescis încă, se va putea face o nouă cerere de chemare în judecată ori de arbitrare, fără a se putea opune excepția autorității de lucru judecat.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică, în mod corespunzător, și atunci când prescripția a fost întreruptă prin invocarea, pe cale de excepție, a dreptului a cărui acțiune se prescrie.

Potrivit prevederilor art. 204 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Dispozițiile art. 2.539 alin. (2) teza a II-a din Codul civil se aplică și în cazul cererii de chemare în judecată sau de arbitrare introduse după intrarea în vigoare a Codului civil.

Art. 2.540. PUNEREA ÎN ÎNTÂRZIERE. Prescripția este întreruptă prin punerea în întârziere a celui în folosul căruia curge prescripția numai dacă aceasta este urmată de chemarea lui în judecată în termen de 6 luni de la data punerii în întârziere.

Art. 2.541. EFECTELE ÎNTRERUPERII PRESCRIPTIEI.

(1) Întreruperea șterge prescripția începută înainte de a se fi ivit cauza de întrerupere.

(2) După întrerupere începe să curgă o nouă prescripție.

(3) Dacă întreruperea prescripției a avut loc prin recunoașterea dreptului de către cel în folosul căruia curgea, va începe să curgă o nouă prescripție de același fel.

(4) În cazul în care prescripția a fost întreruptă printr-o cerere de chemare în judecată ori de arbitrare, noua prescripție a dreptului de a obține executarea silită nu va începe să curgă cât timp hotărârea de admitere a acțiunii nu a rămas definitivă.

(5) Dacă întreruperea rezultă din intervenția făcută în procedura insolvenței sau a urmăririi silite, prescripția va reîncepe să curgă de la data la care există din nou posibilitatea legală de valorificare a creanței rămase neacoperită.

(6) În cazul în care prescripția a fost întreruptă potrivit art. 2.537 pct. 3, întreruperea operează până la comunicarea ordonanței de clasare, a ordonanței de suspendare a urmăririi penale ori a hotărârii de suspendare a judecății sau până la pronunțarea hotărârii definitive a instanței penale. Dacă repararea pagubei se acordă, potrivit legii, din oficiu, întreruperea operează până la data când cel împotriva căruia a început să curgă prescripția a cunoscut sau trebuia să cunoască hotărârea definitivă a instanței penale prin care ar fi trebuit să se stabilească despăgubirea.

Art. 2.542. BENEFICIUL ÎNTRERUPERII PRESCRIPTIEI.

(1) Efectele întreruperii prescripției profită celui de la care emană actul întreruptiv și nu pot fi opuse decât celui împotriva căruia a fost îndreptat un asemenea act, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

(2) Dacă prescripția a fost întreruptă prin recunoașterea dreptului de către cel în folosul căruia curgea, efectele întreruperii profită celui împotriva căruia a curs și nu pot fi opuse decât autorului recunoașterii.

Art. 2.543. EXTINDEREA EFECTULUI ÎNTRERUPTIV. Întreruperea prescripției împotriva debitorului principal sau contra fideiusorului produce efecte în privința amândurora.

CAPITOLUL IV Împlinirea prescripției

Art. 2.544. CALCULUL PRESCRIPTIEI. Cursul prescripției se calculează potrivit regulilor stabilite în titlul III din prezenta carte, luându-se în considerare, dacă este cazul, și cazurile de suspendare sau de întrerupere prevăzute de lege.

TITLUL II

Regimul general al termenelor de decădere

Comentariu

- Decăderea poate fi definită ca o sancțiune de drept civil care constă în stingerea dreptului subiectiv prin neexercitarea lui înăuntrul termenului stabilit de lege sau de părți.
- Este o sancțiune care operează de drept, independent de vreo culpă a titularului, prin simpla împlinire a termenului.

Art. 2.545. INSTITUIREA TERMENULUI DE DECĂDERE.

(1) Prin lege sau prin voința părților se pot stabili termene de decădere pentru exercitarea unui drept sau săvârșirea unor acte unilaterale.

Comentariu

- Dispozițiile art. 2.545 alin. (1) NCC instituie regula conform căreia termenele de decădere își pot avea izvorul nu doar în lege, ci și în voința părților (în sensul că și acestea pot, de comun acord, să stabilească un termen, dincolo de care dreptul subiectiv neexercitat să fie considerat stins). Un asemenea termen de decădere poate exista și în legătură cu actele unilaterale, în cazul cărora nerespectarea intervalului definit pentru exercitarea dreptului conduce la împiedicarea săvârșirii actului.
- Cu toate acestea, sunt nule absolut clauzele prin care se instituie termene de decădere care ar putea *să facă excesiv de dificilă exercitarea dreptului sau săvârșirea actului de către partea interesată*.

(2) Neexercitarea dreptului subiectiv înăuntrul termenului stabilit atrage pierderea lui, iar în cazul actelor unilaterale, împiedicarea, în condițiile legii, a săvârșirii lor.

Art. 2.546. LIMITA STABILIRII TERMENELOR DE DECĂDERE. Este lovită de nulitate absolută clauza prin care se stabilește un termen de decădere ce ar face excesiv de dificilă exercitarea dreptului sau săvârșirea actului de către partea interesată.

Art. 2.547. APLICAREA REGULILOR DE LA PRESCRIPTIE. Dacă din lege sau din convenția părților nu rezultă în mod neîndoielnic că un anumit termen este de decădere, sunt aplicabile regulile de la prescripție.

Art. 2.548. REGIMUL TERMENELOR DE DECĂDERE.

(1) Termenele de decădere nu sunt supuse suspendării și întreruperii, dacă prin lege nu se dispune altfel.

(2) Cu toate acestea, forța majoră împiedică, în toate cazurile, curgerea termenului, iar dacă termenul a început să curgă, el se suspendă, dispozițiile art. 2.534 alin. (1) fiind aplicabile în mod corespunzător. Termenul de decădere nu se socotește însă împlinit decât după 5 zile de la data când suspendarea a încetat.

(3) De asemenea, atunci când realizarea dreptului presupune exercitarea unei acțiuni în justiție, termenul este întrerupt pe data introducerii cererii de chemare în judecată sau de arbitrare ori de punere în întârziere, după caz, dispozițiile privitoare la întreruperea prescripției fiind aplicabile în mod corespunzător.

Potrivit prevederilor art. 205 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Dispozițiile art. 2.548 alin. (1) și (2) din Codul civil se aplică numai termenelor de decădere care au început să curgă după intrarea în vigoare a Codului civil.

Art. 2.549. RENUNȚAREA LA BENEFICIUL DECĂDERII.

(1) Când termenul de decădere a fost stabilit prin contract sau instituit printr-o dispoziție legală care ocrotește un interes privat, cel în favoarea căruia a fost stipulat ori instituit poate să renunțe, după împlinirea termenului, la beneficiul decăderii. Dacă renunțarea intervine înainte de împlinirea termenului, sunt aplicabile regulile privitoare la întreruperea prescripției prin recunoașterea dreptului.

(2) Părțile nu pot însă renunța, nici anticipat și nici după începerea cursului lor, la termenele de decădere de ordine publică și nici nu le pot modifica, micșorându-le sau mărindu-le, după caz.

Art. 2.550. INVOCAREA DECĂDERII.

(1) Decăderea poate fi opusă de partea interesată în condițiile art. 2.513.

(2) Organul de jurisdicție este obligat să invoce și să aplice din oficiu termenul de decădere, indiferent dacă cel interesat îl pune sau nu îl pune în discuție, cu excepția cazului când acesta privește un drept de care părțile pot dispune în mod liber.

TITLUL III

Calculul termenelor

Art. 2.551. REGULILE APLICABILE. Durata termenelor, fără deosebire de natura și izvorul lor, se calculează potrivit regulilor stabilite de prezentul titlu.

Art. 2.552. TERMENUL STABILIT PE SĂPTĂMÂNI, LUNI SAU ANI.

(1) Când termenul este stabilit pe săptămâni, luni sau ani, el se împlinește în ziua corespunzătoare din ultima săptămână ori lună sau din ultimul an.

(2) Dacă ultima lună nu are o zi corespunzătoare celei în care termenul a început să curgă, termenul se împlinește în ultima zi a acestei luni.

(3) Mijlocul lunii se socotește a cincisprezecea zi.

(4) Dacă termenul este stabilit pe o lună și jumătate sau pe mai multe luni și jumătate, cele 15 zile se vor socoti la sfârșitul termenului.

Art. 2.553. TERMENUL STABILIT PE ZILE.

(1) Când termenul se stabilește pe zile, nu se iau în calcul prima și ultima zi a termenului.

(2) Termenul se va împlini la ora 24,00 a ultimei zile.

(3) Cu toate acestea, dacă este vorba de un act ce trebuie îndeplinit într-un loc de muncă, termenul se va împlini la ora la care încetează programul normal de lucru. Dispozițiile art. 2.556 rămân aplicabile.

Art. 2.554. PROROGAREA TERMENULUI. Dacă ultima zi a termenului este o zi nelucrătoare, termenul se consideră împlinit la sfârșitul primei zile lucrătoare care îi urmează.

Art. 2.555. TERMENUL STABILIT PE ORE. Când termenul se stabilește pe ore, nu se iau în calcul prima și ultima oră a termenului.

Art. 2.556. PREZUMȚIA EFECTUĂRII ÎN TERMEN A ACTELOR. Actele de orice fel se socotesc făcute în termen, dacă înscrisurile care le constată au fost predate oficiului poștal sau telegrafic cel mai târziu în ultima zi a termenului, până la ora când încetează în mod obișnuit activitatea la acel oficiu.

Potrivit prevederilor art. 207 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

(1) Dispozițiile cărții a VII-a „Dispoziții de drept internațional privat” a Codului civil se aplică numai în cauzele deduse instanței judecătorești sau autorității competente după data intrării în vigoare a Codului civil, având ca obiect raporturi juridice cu elemente de extraneitate, indiferent de data și locul încheierii actelor ori producerii sau săvârșirii faptelor generatoare ale respectivelor raporturi juridice.

(2) În cazul raporturilor de drept internațional privat stabilite anterior intrării în vigoare a Codului civil, competența legii determinate potrivit alin. (1) poate fi înlăturată dacă aplicarea sa conduce la consecințe vădit injuste.

(3) În cauzele privind raporturi cu elemente de extraneitate aflate pe rolul instanțelor judecătorești sau al autorităților competente, legea aplicabilă se determină conform normelor de drept internațional privat aplicabile până la data intrării în vigoare a Codului civil.

(4) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător ori de câte ori ar interveni o modificare a regulilor de drept internațional privat stabilite în cartea a VII-a a Codului civil.

Comentariu

- Se precizează aplicarea în timp a normelor de drept internațional privat cuprinse în cartea a VII-a NCC pentru toate cauzele care privesc raporturi juridice cu element de extraneitate, indiferent dacă ele sunt deduse instanței judecătorești sau unei alte autorități (care poate fi notarul public), cauze care sunt deduse autorității după data de 1.10.2011, indiferent de data sau locul la care s-a născut acel raport juridic.
- Alin. (2) prevede un caz de ultraactivitate a legii vechi, atunci când un raport juridic născut anterior, dar dedus autorității competente ulterior datei de 1.10.2011, și care potrivit alin. (2) ar fi trebuit să fie supus prevederilor noului Cod civil va fi reglementat de legea veche – Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare, dacă aplicarea legii noi conduce la consecințe vădit injuste.
- Alin. (3) stabilește că legea aplicabilă în raporturile de drept internațional privat care se află pe rolul instanței sau autorității competente se determină potrivit legii vechi, chiar dacă soluționarea litigiului sau a cauzei se va produce după data de 1.10.2011. Este și cazul succesiunilor internaționale aflate pe rolul birourilor notariale, în care, spre exemplu, legea aplicabilă va fi determinată potrivit dispozițiilor art. 66 din Legea nr. 105/1992.

Potrivit prevederilor art. 208 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

(1) Când dreptul substanțial aplicabil unor raporturi cu elemente de extraneitate, desemnat de părți sau, după caz, de autorul actului unilateral, conform dispozițiilor cărții a VII-a a Codului civil, a cunoscut modificări până la data aplicării sale, se aplică normele pertinente ale

acesteuia în vigoare la data desemnării, în lipsă de prevederi contrare în cartea a VII-a a Codului civil.

(2) Dacă în dreptul străin stabilit conform regulilor cărții a VII-a a Codului civil ca fiind dreptul aplicabil în cauză a avut loc o tranziție legislativă, normele de drept substanțial aplicabile în cauză se determină potrivit regulilor de drept tranzitoriu prevăzute în acest sistem de drept.

(3) În cazurile de acceptare a retrimiterii, în condițiile prevăzute la art. 2.559 din Codul civil, regula de drept internațional privat străină este luată în considerare în forma și conținutul existente la momentul identificării dreptului străin aplicabil.

 Potrivit prevederilor art. 209 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Dispozițiile art. 34 și 35 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare, sunt aplicabile până la data începerii aplicării Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 7 din 10 ianuarie 2009, respectiv a începerii aplicării în Uniunea Europeană a Protocolului de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor alimentare.

CARTEA A VII-A

Dispoziții de drept internațional privat

TITLUL I

Dispoziții generale

Art. 2.557. OBIECTUL REGLEMENTĂRII.

(1) Prezenta carte cuprinde norme pentru determinarea legii aplicabile unui raport de drept internațional privat.

(2) În înțelesul prezentei cărți, raporturile de drept internațional privat sunt raporturile civile, comerciale, precum și alte raporturi de drept privat cu element de extraneitate.

(3) Dispozițiile prezentei cărți sunt aplicabile în măsura în care convențiile internaționale la care România este parte, dreptul Uniunii Europene sau dispozițiile din legile speciale nu stabilesc o altă reglementare.

Comentariu

- Potrivit alin. (1), cu respectarea dispozițiilor art. 207, 208 și 209 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, legea aplicabilă unui raport de drept internațional privat se determină potrivit cărții a VII-a NCC.
- Conform art. 230 lit. q) din Legea nr. 71/2011, se abrogă dispozițiile art. 1–33 și 36–147 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.
- Astfel, în materia obligației de întreținere se vor aplica, în continuare, art. 34 și 35 din Legea nr. 105/1992 rămase în vigoare.
- Normele de procedură în materie de drept internațional privat, în lipsa unor dispoziții cuprinse în dreptul Uniunii Europene sau în legi speciale, sunt cele stabilite de art. 148–181 din Legea nr. 105/1992 rămase în vigoare. Noul Cod civil nu conține în materie de drept internațional privat reguli de procedură.
- Regulile de competență ale notarilor publici în raporturile cu elemente de extraneitate rămân cele cuprinse în Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, iar în materia succesiunilor internaționale se va face aplicarea dispozițiilor art. 954 NCC.
- Alin. (3) se corelează cu dispozițiile art. 5 NCC, care, la rândul său, reia dispozițiile art. 148 din Constituția României. Astfel, normele dreptului Uniunii Europene se aplică prioritar față de dispozițiile din noul Cod civil, ca drept intern al României, ceea ce înseamnă că, în materiile ce cad sub incidența dreptului Uniunii Europene, se vor aplica acestea din urmă, chiar dacă raportul juridic cu element de extraneitate implică un stat terț, nemembru al Uniunii Europene. În general, regulamentele Uniunii Europene consacră principiul aplicării universale.
- Cu toate acestea, în situațiile în care România a încheiat convenții internaționale și acestea cuprind dispoziții de drept material sau procedural în raporturile de drept internațional privat, diferite față de cele cuprinse în cartea a VII-a NCC, se vor aplica cele dintâi, în raporturile cu celelalte state semnatare ale acelei convenții internaționale. Aceasta este situația unora dintre convențiile bilaterale de asistență juridică reciprocă încheiate de România, precum și cazul convențiilor încheiate de Uniunea Europeană cu state terțe (Elveția).

● Raportul cu prevederea anterioară:

- alin. (1) restrânge conținutul dispozițiilor noului Cod civil doar la norme conflictuale pentru determinarea legii aplicabile, spre deosebire de dispozițiile anterioare ale art. 1 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare, care va continua să reglementeze competența în litigiile privind raporturi de drept internațional privat;
- alin. (3) preia și completează art. 10 din Legea nr. 105/1992.

Art. 2.558. CALIFICAREA.

(1) Când determinarea legii aplicabile depinde de calificarea ce urmează să fie dată unei instituții de drept sau unui raport juridic, se ia în considerare calificarea juridică stabilită de legea română.

(2) În caz de retrimiteră, calificarea se face după legea străină care a retrimis la legea română.

(3) Natura mobilă sau imobilă a bunurilor se determină potrivit legii locului unde acestea se află sau, după caz, sunt situate.

(4) Dacă legea română nu cunoaște o instituție juridică străină sau o cunoaște sub o altă denumire ori cu un alt conținut, se poate lua în considerare calificarea juridică făcută de legea străină.

(5) Cu toate acestea, când părțile au determinat ele însele înțelesul noțiunilor dintr-un act juridic, calificarea acestor noțiuni se face după voința părților.

- *Raportul cu prevederea anterioară:* se completează prevederile art. 3 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare, introducându-se reguli de calificare în situații particulare, cum ar fi retrimiteră, necunoașterea unei instituții juridice de către legea română, precum și pentru situația calificării făcute de părțile unui act juridic.

Art. 2.559. RETRIMITEREA.

(1) Legea străină cuprinde dispozițiile de drept material, inclusiv normele conflictuale, cu excepția unor dispoziții contrare.

(2) Dacă legea străină retrimite la dreptul român sau la dreptul altui stat, se aplică legea română, dacă nu se prevede în mod expres altfel.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (1), legea străină nu cuprinde și normele ei conflictuale în cazul în care părțile au ales legea străină aplicabilă, în cazul legii străine aplicabile formeii actelor juridice și obligațiilor extracontractuale, precum și în alte cazuri speciale prevăzute de convențiile internaționale la care România este parte, de dreptul Uniunii Europene sau de lege.

Comentariu

- Se menține regula de a admite doar retrimiteră de gradul I.
- Alin. (3) enumeră cazurile în care nu este admisă retrimiteră, nici de gradul I, nici de gradul II. Acesta este și cazul materiei obligațiilor contractuale reglementate de Regulamentul „Roma I” [Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale], unde, conform art. 20, retrimiteră este exclusă.
- *Raportul cu prevederea anterioară:* reformulare și completare a art. 4 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

Art. 2.560. SISTEMELE PLURILEGISLATIVE. Dacă legea străină aparține unui stat în care coexistă mai multe sisteme legislative, dreptul acelui stat determină dispozițiile legale aplicabile, iar în lipsă, se aplică sistemul legislativ din cadrul celui stat care prezintă cele mai strânse legături cu raportul juridic.

Art. 2.561. RECIPROCITATEA.

(1) Aplicarea legii străine este independentă de condiția reciprocității.

(2) Dispozițiile speciale prin care se cere condiția reciprocității în anumite materii rămân aplicabile. Îndeplinirea condiției reciprocității de fapt este prezumată până la dovada contrară care se stabilește de Ministerul Justiției, prin consultare cu Ministerul Afacerilor Externe.

Art. 2.562. CONȚINUTUL LEGII STRĂINE.

(1) Conținutul legii străine se stabilește de instanța judecătorească prin atestări obținute de la organele statului care au edictat-o, prin avizul unui expert sau printr-un alt mod adecvat.

(2) Partea care invocă o lege străină poate fi obligată să facă dovada conținutului ei.

(3) În cazul imposibilității de a stabili, într-un termen rezonabil, conținutul legii străine, se aplică legea română.

Comentariu

- Deși se referă la instanța judecătorească, apreciem că prevederile art. 2.562 NCC trebuie aplicate și în activitatea notarială. Trebuie de asemenea menționat că România este semnatară a Convenției europene de la Londra din 7 iunie 1968 în domeniul informației asupra dreptului străin și a protocolului adițional la această convenție, ratificate prin H.G. nr. 153/1991, publicată în M. Of. nr. 62 bis/26.03.1991.
- În temeiul acestui articol, conținutul legii străine se poate stabili nu numai prin atestări obținute de la organele statului care au edictat-o sau prin avizul unui expert, dar și în orice alt mod pe care notarul îl poate considera adecvat. Un exemplu în acest sens îl poate constitui consultarea obținută prin intermediul Rețelei Notariale Europene.
- *Raportul cu prevederea anterioară*: articol identic cu art. 7 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

Art. 2.563. ÎNTERPRETAREA ȘI APLICAREA LEGII STRĂINE. Legea străină se interpretează și se aplică potrivit regulilor de interpretare și aplicare existente în sistemul de drept căruia îi aparține.

Art. 2.564. ÎNLĂTURAREA APLICĂRII LEGII STRĂINE.

(1) Aplicarea legii străine se înlătură dacă încalcă ordinea publică de drept internațional privat român sau dacă legea străină respectivă a devenit competentă prin fraudarea legii române. În cazul înlăturării aplicării legii străine, se aplică legea română.

(2) Aplicarea legii străine încalcă ordinea publică de drept internațional privat român în măsura în care ar conduce la un rezultat incompatibil cu principiile fundamentale ale dreptului român ori ale dreptului Uniunii Europene și cu drepturile fundamentale ale omului.

Art. 2.565. ÎNLĂTURAREA EXCEPȚIONALĂ A LEGII APLICABILE.

(1) În mod excepțional, aplicarea legii determinate potrivit prezentei cărți poate fi înlăturată dacă, datorită circumstanțelor cauzei, raportul juridic are o legătură foarte îndepărtată cu această lege. În acest caz, se aplică legea cu care raportul juridic prezintă cele mai strânse legături.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu sunt aplicabile în cazul legilor privind starea civilă sau capacitatea persoanei, precum și atunci când părțile au ales legea aplicabilă.

Comentariu

- Aplicarea legii determinate obiectiv în materie de stare civilă și capacitate sau a legii desemnate ca aplicabilă prin alegerea părților nu poate fi înlăturată pentru motivul că această lege are o legătură foarte îndepărtată cu raportul juridic. Ea nu va putea fi înlocuită de nicio altă lege, nici chiar de legea cu care raportul juridic prezintă cele mai strânse legături. Ceea ce înseamnă că în toate raporturile juridice cu element de extraneitate legea aplicabilă stării civile și capacității se determină potrivit art. 2.572 NCC.

Art. 2.566. NORMELE DE APLICAȚIE IMEDIATĂ.

(1) Dispozițiile imperative prevăzute de legea română pentru reglementarea unui raport juridic cu element de extraneitate se aplică în mod prioritar. În acest caz, nu sunt incidente prevederile prezentei cărți privind determinarea legii aplicabile.

(2) Pot fi aplicate direct și dispozițiile imperative prevăzute de legea altui stat pentru reglementarea unui raport juridic cu element de extraneitate, dacă raportul juridic prezintă strânse legături cu legea aceluși stat, iar interesele legitime ale părților o impun. În acest caz, vor fi avute în vedere obiectul și scopul acestor dispoziții, precum și consecințele care decurg din aplicarea sau neaplicarea lor.

Art. 2.567. RECUNOAȘTEREA DREPTURILOR CÂȘTIGATE. Drepturile câștigate în țară străină sunt respectate în România, cu excepția cazului în care sunt contrare ordinii publice în dreptul internațional privat român.

Art. 2.568. LEGEA NAȚIONALĂ.

(1) Legea națională este legea statului a cărui cetățenie o are persoana fizică sau, după caz, legea statului a cărui naționalitate o are persoana juridică.

(2) Dacă persoana are mai multe cetățenii, se aplică legea aceluia dintre state a cărui cetățenie o are și de care este cel mai strâns legată, în special prin reședința sa obișnuită.

(3) În cazul persoanei care nu are nicio cetățenie, trimiterea la legea națională este înțeleasă ca fiind făcută la legea statului unde are reședința obișnuită.

(4) Prevederile alin. (3) sunt aplicabile și în cazul refugiaților, potrivit dispozițiilor speciale și convențiilor internaționale la care România este parte.

- *Raportul cu prevederea anterioară*: se reiau și se nuanțează dispozițiile art. 12 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare, în sensul de a defini legea națională a persoanei juridice, și se renunță la utilizarea criteriului domiciliului, acesta fiind înlocuit de reședință.

Art. 2.569. DETERMINAREA ȘI PROBA CETĂȚENIEI. Determinarea și proba cetățeniei se fac în conformitate cu legea statului a cărui cetățenie se invocă.

Art. 2.570. DETERMINAREA ȘI PROBA REȘEDINȚEI OBIȘNUITE.

(1) În sensul prezentei cărți, reședința obișnuită a persoanei fizice este în statul în care persoana își are locuința principală, chiar dacă nu a îndeplinit formalitățile legale de înregistrare. Reședința obișnuită a unei persoane fizice acționând în exercițiul activității sale profesionale este locul unde această persoană are stabilimentul său principal.

(2) Pentru determinarea locuinței principale vor fi avute în vedere acele circumstanțe personale și profesionale care indică legături durabile cu statul respectiv sau intenția de a stabili asemenea legături.

(3) Reședința obișnuită a persoanei juridice este în statul în care aceasta își are stabilimentul principal.

(4) Stabilimentul principal al unei persoane juridice este locul unde aceasta și-a stabilit administrația centrală.

(5) Dovada reședinței obișnuite se poate face cu orice mijloace de probă.

Comentariu

- Se definește noțiunea de „reședință obișnuită”, care este utilizată ca punct de legătură pentru determinarea legii aplicabile în unele materii, cum ar fi legea succesorală în temeiul art. 2.633 NCC, legea aplicabilă efectelor generale ale căsătoriei, legea aplicabilă ocrotirii majorului capabil etc.
- Semnalăm faptul că reședința obișnuită este independentă de efectuarea formalităților de înregistrare și că poate fi dovedită cu orice mijloc de probă.

Pentru stabilirea reședinței obișnuite în dreptul internațional privat se va face aplicarea dispozițiilor prezentului articol, pe când, în raporturile fără elemente de extraneitate, atât domiciliul, cât și reședința vor fi stabilite prin aplicarea art. 86 NCC. Distincțiile subzistă și în materie probatorie, deoarece dovada domiciliului și a reședinței se face în temeiul art. 91 NCC numai cu mențiunile cuprinse în cartea de identitate, pe când, în dreptul internațional privat, proba reședinței se poate face prin orice mijloc, chiar dacă nu s-au efectuat formalitățile de înregistrare în actele de identitate.

- *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

Art. 2.571. NAȚIONALITATEA PERSOANEI JURIDICE.

(1) Persoana juridică are naționalitatea statului pe al cărui teritoriu și-a stabilit, potrivit actului constitutiv, sediul social.

(2) Dacă există sedii în mai multe state, determinant pentru a identifica naționalitatea persoanei juridice este sediul real.

(3) Prin *sediu real* se înțelege locul unde se află centrul principal de conducere și de gestiune a activității statutare, chiar dacă hotărârile organului respectiv sunt adoptate potrivit directivelor transmise de acționari sau asociați din alte state.

(4) Cu toate acestea, dacă dreptul străin astfel determinat retrimite la dreptul statului în conformitate cu care a fost constituită persoana juridică, este aplicabil dreptul acestui din urmă stat.

TITLUL II

Conflicte de legi

CAPITOLUL I

Persoane

Secțiunea 1

Persoana fizică

Art. 2.572. LEGEA APLICABILĂ STĂRII CIVILE ȘI CAPACITĂȚII.

(1) Starea civilă și capacitatea persoanei fizice sunt cârmuite de legea sa națională, dacă prin dispoziții speciale nu se prevede altfel.

(2) Incapacitățile speciale referitoare la un anumit raport juridic sunt supuse legii aplicabile acelui raport juridic.

Comentariu

- Alin. (1) reia o parte din prevederile art. 11 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.
- În ceea ce privește situația actelor de stare civilă ale cetățenilor străini cu domiciliul sau reședința în România, cât și a celor ale cetățenilor români aflați în străinătate, articolul trebuie coroborat cu dispozițiile art. 4, 43 și 44 alin. (3) din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată.

„Art. 4. – (1) Cetățenii străini care au domiciliul sau se află temporar în România pot cere înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă în aceleași condiții ca și cetățenii români.

(2) Persoanele fără cetățenie sunt obligate să solicite înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, la primăria competentă.

(3) Cetățenii străini pot cere, iar persoanele fără cetățenie sunt obligate să solicite înscrierea de mențiuni pe actele de stare civilă întocmite în registrele de stare civilă române.

(4) Dacă un cetățean străin s-a căsătorit sau a decedat pe teritoriul României, ofițerul de stare civilă care a întocmit actul va trimite, în termen de 5 zile de la înregistrare, un extras de pe actul respectiv organului competent al Ministerului Administrației și Internelor, care îl va transmite misiunii diplomatice sau oficiului consular al țării respective acreditate în România, potrivit obligațiilor izvorâte din tratate, acorduri sau convenții la care România este parte sau pe bază de reciprocitate.

Art. 43. – (1) Întocmirea actelor de stare civilă privind pe cetățenii români aflați în străinătate se face la misiunile diplomatice, la oficiile consulare de carieră ale României sau la autoritățile locale competente.

(2) Cetățenii români aflați în străinătate pot solicita înscrierea în registrele de stare civilă române, de la misiunile diplomatice sau oficiile consulare de carieră ale României, a certificatelor de stare civilă eliberate de autoritățile străine, care îi privește, în cazul în care înregistrarea actului sau faptului de stare civilă a fost făcută în prealabil la autoritatea din statul în care aceștia

se află; înscrierea se face cu aprobarea șefilor misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare, iar refuzul acestora se motivează.

- (3) Autoritatea competentă în materie de evidență a populației repartizează misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României liste cu coduri numerice precalculate, în vederea înscrierii lor în actele de naștere întocmite și în certificatele eliberate în baza acestora.

Art. 44. – (1) Șefii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare de carieră ale României încheie căsătorii între cetățeni români sau dacă unul dintre viitorii soți este cetățean român, dacă aceasta este în concordanță cu legislația țării în care sunt acreditați și dacă cel puțin unul dintre viitorii soți, cetățean român, are domiciliul sau reședința în circumscripția consulară a misiunii diplomatice ori a oficiului consular.

- (2) Misiunile diplomatice și oficiile consulare de carieră ale României trimit, prin Ministerul Afacerilor Externe, actele din primul exemplar al registrelor de stare civilă, pe măsura completării lor, la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor al sectorului 1 al municipiului București, împreună cu documentele primare pe baza cărora s-a întocmit actul. Al doilea exemplar al actelor din registrele de stare civilă va fi trimis, în termen de 30 de zile de la data când toate actele au fost completate, la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor al municipiului București.

- (3) Actele de stare civilă ale cetățenilor români, întocmite de autoritățile străine, au putere doveditoare în țară numai dacă sunt înscrise sau transcrise în registrele de stare civilă române. Transcrierea certificatelor și a extraselor de stare civilă se efectuează cu aprobarea primarului unității administrativ-teritoriale de la locul de domiciliu al solicitantului, cu avizul prealabil al serviciului public comunitar județean de evidență a persoanei. Cetățeanul român este obligat ca, în termen de 6 luni de la întoarcerea în țară sau de la primirea din străinătate a certificatului sau a extrasului de stare civilă, să ceară transcrierea acestor acte la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau la primăria unității administrativ-teritoriale în a cărei rază domiciliază.

- (4) Înscrierea sau transcrierea în registrele de stare civilă române a certificatelor sau a extraselor de stare civilă eliberate de autoritățile străine, care nu conțin toate rubricile prevăzute de certificatele de stare civilă române, se efectuează pe baza documentului original emis de autoritățile străine și a altor înregistrări autentice, emise de autoritățile publice competente române sau, după caz, străine, care fac dovada datelor ce trebuie înscrise la rubricile respective, prezentate de solicitant.
 - (5) Transcrierea certificatelor și a extraselor de stare civilă privind cetățenii români care nu au avut niciodată domiciliul în România se face cu aprobarea primarului sectorului 1 al municipiului București și cu avizul prealabil al Direcției Generale de Evidență a Persoanelor a Municipiului București.
 - (6) Cetățenii români ale căror acte de stare civilă au fost înregistrate în localități care au aparținut României, iar în prezent se găsesc pe teritoriul altor state, pot solicita întocmirea actelor de stare civilă la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau la primăria unității administrativ-teritoriale în a cărei rază își au domiciliul, pe baza extrasului de pe actul de stare civilă ce se găsește în păstrarea Arhivelor Naționale, cu aplicarea prevederilor art. 11 alin. (3). Transcrierea acestor extrase în registrele de stare civilă se face cu aprobarea primarului unității administrativ-teritoriale de la locul de domiciliu al solicitantului și cu avizul prealabil al serviciului public comunitar județean de evidență a persoanelor sau, după caz, al Direcției Generale de Evidență a Persoanelor a Municipiului București.”
- Astfel, actele de stare civilă privind pe cetățenii români întocmite de alte autorități decât cele române, pentru a putea fi folosite în România cu putere doveditoare, trebuie transcrise/înscrise în registrele de stare civilă române.
 - Pentru cetățenii străini cu reședință în România sau aflați temporar în România, transcrierea/înscrierea în registrele de stare civilă române a actelor întocmite în străinătate este o facultate și nu o obligație. Cu toate acestea, această facultate prezintă interes practic în materia divorțurilor internaționale, unde operațiunile prealabile de transcriere/înscriere a actului de căsătorie întocmit în străinătate permit soluționarea și pe cale notarială a divorțului prin acord privind cetățeni străini căsătoriți în fața autorităților

străine, dacă a fost atrasă competența notarului român prin aplicarea art. 3 din Regulamentul (CE) nr. 2.201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.347/2000.

- Prin excepție de la alin. (1), dacă într-o anumită materie s-au prevăzut incapacități speciale de către legea care reglementează acel raport juridic, atunci aceste incapacități vor fi cele incidente în materie, și nu incapacitățile prevăzute de legea națională.
- *Spre exemplu*, în cazul unui contract de donație având ca obiect un bun imobil situat în România, incapacitățile donatarului cetățean străin de a primi liberalități vor fi cele prevăzute la art. 990 NCC, adică de legea română care este legea aplicabilă acestui raport juridic în temeiul art. 2.613 NCC și art. 4 lit. d) din Regulamentul „Roma I”, și nu incapacitățile prevăzute de legea națională a donatarului.
- De asemenea, în materia cumpărării terenurilor, incapacitatea cumpărătorului va fi cea reglementată de legea specială, Legea nr. 312/2005 privind dobândirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor de către cetățenii străini și apatrizi, precum și de către persoanele juridice străine, ca lege aplicabilă raportului juridic, și nu de legea sa națională.

Art. 2.573. ÎNCEPUTUL ȘI ÎNCETAREA PERSONALITĂȚII. Începutul și încetarea personalității sunt determinate de legea națională a fiecărei persoane.

Art. 2.574. DECLARAREA JUDECĂTOREASCĂ A MORȚII. Declarația morții, stabilirea decesului și a datei prezumate a morții, precum și prezumția că cel dispărut este în viață sunt cârmuite de ultima lege națională a persoanei dispărute. Dacă această lege nu poate fi identificată, se aplică legea română.

Art. 2.575. DOBÂNDIREA MAJORATULUI. Schimbarea legii naționale a persoanei nu aduce atingere majoratului dobândit potrivit legii aplicabile la momentul dobândirii.

Art. 2.576. NUMELE.

(1) Numele persoanei este cârmuit de legea sa națională.

(2) Cu toate acestea, stabilirea numelui copilului la naștere este cârmuită, la alegere, fie de legea statului a cărui cetățenie

comună o au atât părinții, cât și copilul, fie de legea statului unde copilul s-a născut și locuiește de la naștere.

(3) Ocrotirea împotriva actelor de încălcare a dreptului la nume, săvârșite în România, este asigurată potrivit legii române.

Art. 2.577. DREPTURILE INERENTE FIINȚEI UMANE. Existența și conținutul drepturilor inerente ființei umane sunt supuse legii naționale a persoanei fizice.

Art. 2.578. LEGEA APLICABILĂ OCROTIRII MAJORULUI.

(1) Măsurile de ocrotire a persoanei cu capacitate deplină de exercițiu sunt supuse legii statului unde aceasta își are reședința obișnuită la data instituirii tutelei sau la data luării unei alte măsuri de ocrotire.

(2) În mod excepțional, în măsura în care este necesar pentru ocrotirea persoanei fizice, autoritatea competentă poate să aplice sau să ia în considerare legea altui stat, cu care situația juridică prezintă cele mai strânse legături.

(3) Legea prevăzută la alin. (1) guvernează și existența, întinderea, modificarea și stingerea puterii de reprezentare încredințate de persoana cu capacitate deplină de exercițiu, pentru situația în care nu se va putea îngriji de interesele sale. Aceasta poate însă alege una dintre următoarele legi:

- a) legea națională;
- b) legea unei reședințe obișnuite anterioare;
- c) legea statului unde sunt situate bunurile, în ceea ce privește măsurile de ocrotire cu privire la bunuri.

(4) Măsurile ce se iau cu privire la persoana ocrotită ori bunurile sale sunt supuse legii statului ale cărui autorități îndrumă și supraveghează exercitarea ocrotirii de către cei în drept.

Comentariu

- Trebuie făcută distincția între legea aplicabilă ocrotirii majorului capabil, care este legea reședinței obișnuite, și legea aplicabilă majorului incapabil, care este legea națională.
- Prevederile alin. (3) sunt deosebit de importante deoarece guvernează existența, întinderea, modificarea și stingerea puterii de reprezentare încredințate de persoana cu capacitate deplină de exercițiu pentru situația în care nu se va putea îngriji de interesele sale. Aceasta este situația unui mandat pentru incapacitate dat de un cetățean străin, care va putea fi folosit în

România dacă el a fost dat cu respectarea dispozițiilor legii reședinței obișnuite a acestei persoane.

- De asemenea, acest articol este important și pentru un cetățean străin cu reședința obișnuită în România, deoarece în această situație măsurile de ocrotire vor fi supuse legii române, și anume dispozițiilor art. 178–186 NCC.
- *Raportul cu prevederea anterioară*: prevedere nouă.

Art. 2.579. OCROTIREA TERȚILOR.

(1) Persoana care, potrivit legii naționale, este lipsită de capacitate sau are capacitate de exercițiu restrânsă nu poate să opună această cauză de nevaliditate celui care, de bună-credință la momentul încheierii actului și conform legii locului unde actul a fost încheiat, a considerat-o ca fiind deplin capabilă. Această regulă nu se aplică actelor juridice referitoare la familie, moștenire și la drepturi reale asupra imobilelor situate în alt stat decât cel al locului încheierii actului.

(2) De asemenea, lipsa calității de reprezentant, stabilită potrivit legii aplicabile ocrotirii persoanei fizice, nu poate fi opusă terțului care cu bună-credință s-a încrezut în această calitate, potrivit legii locului unde actul a fost întocmit, dacă actul a fost încheiat între prezenți și pe teritoriul aceluiași stat.

- *Raportul cu prevederea anterioară*: se reiau și se completează prevederile art. 17 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

Text incident

În materia obligațiilor contractuale se vor aplica dispozițiile art. 13 din Regulamentul (CE) nr. 593/2008, și anume:

„Incapacitatea. În cazul unui contract încheiat între persoane aflate în aceeași țară, persoana fizică care ar avea capacitate juridică, conform legii acelei țări, poate invoca incapacitatea sa rezultând din legea altei țări numai în cazul în care, la data încheierii contractului, cealaltă parte contractantă avea cunoștință de respectiva incapacitate sau nu o cunoștea ca urmare a neglijenței sale.”

Secțiunea a 2-a
Persoana juridică

Art. 2.580. LEGEA APLICABILĂ STATUTULUI ORGANIC.

(1) Statutul organic al persoanei juridice este cârmuit de legea sa națională.

(2) Statutul organic al sucursalei înființate de către persoana juridică într-o altă țară este supus legii naționale a acesteia.

(3) Statutul organic al filialei este supus legii statului pe al cărui teritoriu și-a stabilit propriul sediu, independent de legea aplicabilă persoanei juridice care a înființat-o.

Art. 2.581. DOMENIUL DE APLICARE A LEGII NAȚIONALE. Legea statului organic al persoanei juridice cârmuiește îndeosebi:

- a) capacitatea acesteia;
- b) modul de dobândire și de pierdere a calității de asociat;
- c) drepturile și obligațiile ce decurg din calitatea de asociat;
- d) modul de alegere, competențele și funcționarea organelor de conducere ale persoanei juridice;
- e) reprezentarea acesteia prin intermediul organelor proprii;
- f) răspunderea persoanei juridice și a organelor ei față de terți;
- g) modificarea actelor constitutive;
- h) dizolvarea și lichidarea persoanei juridice.

Art. 2.582. RECUNOAȘTEREA PERSOANELOR JURIDICE STRĂINE.

(1) Persoanele juridice străine cu scop lucrativ, valabil constituite în statul a cărui naționalitate o au, sunt recunoscute de plin drept în România.

(2) Persoanele juridice străine fără scop lucrativ pot fi recunoscute în România, pe baza aprobării prealabile a Guvernului, prin hotărâre judecătorească, sub condiția reciprocității, dacă sunt valabil constituite în statul a cărui naționalitate o au, iar scopurile statutare pe care le urmăresc nu contravin ordinii sociale și economice din România.

(3) Hotărârea de recunoaștere se publică în Monitorul Oficial al României și într-un ziar central și este supusă apelului în termen de 60 de zile de la data ultimei publicări.

(4) Apelul poate fi exercitat de orice persoană interesată pentru neîndeplinirea oricăreia dintre condițiile prevăzute la alin. (2).

Comentariu

- Recunoașterea persoanelor juridice cu scop lucrativ se produce de plin drept, fără a fi necesară îndeplinirea vreunei formalități,

dar constituirea lor valabilă se apreciază în raport cu legea statului a cărui naționalitate o au.

- Persoanele juridice fără scop lucrativ sunt supuse unei proceduri de recunoaștere. Numai o persoană juridică fără scop lucrativ valabil constituită potrivit legii statului a cărui naționalitate o are poate fi însă recunoscută.

Art. 2.583. EFECTELE RECUNOAȘTERII PERSOANELOR JURIDICE STRĂINE.

(1) O persoană juridică străină care este recunoscută beneficiază de toate drepturile care decurg din legea statutului ei organic, în afară de cele pe care statul care face recunoașterea le refuză prin dispozițiile sale legale.

(2) Persoana juridică străină recunoscută în România își desfășoară activitatea pe teritoriul țării în condițiile stabilite de legea română referitoare la exercitarea activităților economice, sociale, culturale sau de altă natură.

Art. 2.584. LEGEA APLICABILĂ FUZIUNII PERSOANELOR JURIDICE. Fuziunea unor persoane juridice de naționalități diferite poate fi realizată dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de legile naționale aplicabile statutului lor organic.

CAPITOLUL II

Familia

Secțiunea 1

Căsătoria

§1. Încheierea căsătoriei

Art. 2.585. LEGEA APLICABILĂ PROMISIUNII DE CĂSĂTORIE.

(1) Condițiile de fond cerute pentru încheierea promisiunii de căsătorie sunt determinate de legea națională a fiecăruia dintre viitorii soți la data încheierii promisiunii.

(2) Efectele promisiunii de căsătorie, precum și consecințele încălcării ei sunt guvernate de una dintre următoarele legi, în ordine:

- a) legea reședinței obișnuite comune a viitorilor soți la data promisiunii de căsătorie;
- b) legea națională comună a viitorilor soți, când aceștia nu au reședința obișnuită în același stat;
- c) legea română, în lipsa legii naționale comune.

Art. 2.586. LEGEA APLICABILĂ CONDIȚIILOR DE FOND ALE CĂSĂTORIEI.

(1) Condițiile de fond cerute pentru încheierea căsătoriei sunt determinate de legea națională a fiecăruia dintre viitorii soți la momentul celebrării căsătoriei.

(2) Dacă una dintre legile străine astfel determinată prevede un impediment la căsătorie care, potrivit dreptului român, este incompatibil cu libertatea de a încheia o căsătorie, acel impediment va fi înlăturat ca inaplicabil în cazul în care unul dintre viitorii soți este cetățean român și căsătoria se încheie pe teritoriul României.

Art. 2.587. LEGEA APLICABILĂ FORMALITĂȚILOR CĂSĂTORIEI.

(1) Forma încheierii căsătoriei este supusă legii statului pe teritoriul căruia se celebrează.

(2) Căsătoria care se încheie în fața agentului diplomatic sau a funcționarului consular al României în statul în care acesta este acreditat este supusă formalităților prevăzute de legea română.

Art. 2.588. LEGEA APLICABILĂ NULITĂȚII CĂSĂTORIEI.

(1) Legea care reglementează cerințele legale pentru încheierea căsătoriei se aplică nulității căsătoriei și efectelor acestei nulități.

(2) Nulitatea unei căsătorii încheiate în străinătate cu încălcarea condițiilor de formă poate fi admisă în România numai dacă sancțiunea nulității este prevăzută și în legea română.

§2. Efectele căsătoriei**Art. 2.589. LEGEA APLICABILĂ EFECTELOR GENERALE ALE CĂSĂTORIEI.**

(1) Efectele generale ale căsătoriei sunt supuse legii reședinței obișnuite comune a soților, iar în lipsă, legii cetățeniei comune a soților. În lipsa cetățeniei comune, se aplică legea statului pe teritoriul căruia căsătoria a fost celebrată.

(2) Legea determinată potrivit alin. (1) se aplică atât efectelor personale, cât și efectelor patrimoniale ale căsătoriei pe care această lege le reglementează și de la care soții nu pot deroga, indiferent de regimul matrimonial ales de aceștia.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), drepturile soților asupra locuinței familiei, precum și regimul unor acte juridice asupra acestei locuințe sunt supuse legii locului unde aceasta este situată.

Comentariu

- Punctul de legătură principal în determinarea legii aplicabile efectelor generale ale căsătoriei este reședința comună a soților, iar în lipsa acesteia, cetățenia lor comună.
- Alin. (2) și (3) asigură aplicarea dispozițiilor imperative ale legii astfel determinate, indiferent de alegerea de către soți a unui regim matrimonial și protecția specială a locuinței familiale.
- În situația în care soții aleg o altă lege aplicabilă regimului lor matrimonial, în conformitate cu art. 2.590 NCC, regimul primar va fi cel stabilit de legea determinată potrivit art. 2.589 NCC și nu de legea pe care ei au ales-o. Mai mult, dispozițiile ce protejează locuința familială și actele juridice cu privire la acestea sunt cele stabilite de legea locului unde aceasta este situată.
- *De exemplu*, doi soți cetățeni români, unul cu reședința în Franța și unul cu reședința în Italia, aleg ca lege aplicabilă regimului lor matrimonial legea franceză, ca lege a statului pe teritoriul căruia unul dintre soți are reședința obișnuită în momentul alegerii, conform art. 2.590 alin. (2) lit. a) NCC. În temeiul alin. (2) al art. 2.589 NCC, regimul primar este reglementat de legea română. De asemenea, dacă ei achiziționează o locuință familială în România, drepturile soților asupra acesteia vor fi cele prevăzute de legea română, chiar dacă regimul lor matrimonial este guvernat de o altă lege.
- Atunci când locuința familiei este situată în România, indiferent de legea aplicabilă regimului matrimonial, atât noțiunea de locuință a familiei, cât și drepturile soților asupra acesteia vor fi stabilite de prevederile art. 321–323 NCC.
- *Raportul cu prevederea anterioară*: prevedere nouă față de art. 20 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

Art. 2.590. LEGEA APLICABILĂ REGIMULUI MATRIMONIAL.

(1) Legea aplicabilă regimului matrimonial este legea aleasă de soți.

(2) Ei pot alege:

a) legea statului pe teritoriul căruia unul dintre ei își are reședința obișnuită la data alegerii;

b) legea statului a cărui cetățenie o are oricare dintre ei la data alegerii;

c) legea statului unde își stabilesc prima reședință obișnuită comună după celebrarea căsătoriei.

- *Raportul cu prevederea anterioară:* prevedere modificată față de art. 21 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare, care limitează libertatea de alegere a soților.

Art. 2.591. CONVENȚIA DE ALEGERE A LEGII APLICABILE REGIMULUI MATRIMONIAL.

(1) Convenția de alegere a legii aplicabile regimului matrimonial se poate încheia fie înainte de celebrarea căsătoriei, fie la momentul încheierii căsătoriei, fie în timpul căsătoriei.

(2) Condițiile de formă ale convenției de alegere a legii aplicabile sunt cele prevăzute fie de legea aleasă pentru a guverna regimul matrimonial, fie de legea locului încheierii convenției de alegere. În toate cazurile, alegerea legii aplicabile trebuie să fie expresă și constatată printr-un înscris semnat și datat de soți sau să rezulte în mod neîndoielnic din clauzele unei convenții matrimoniale. Când legea română este aplicabilă, trebuie respectate exigențele de formă stabilite de aceasta pentru validitatea convenției matrimoniale.

(3) Soții pot alege oricând o altă lege aplicabilă regimului matrimonial, cu respectarea condițiilor prevăzute la alin. (2). Legea nouă produce efecte numai pentru viitor, dacă soții nu au dispus altfel, și nu poate prejudicia, în niciun caz, drepturile terților.

- *Raportul cu prevederea anterioară:* prevedere nouă.

Text incident

Art. 330 NCC – Încheierea convenției matrimoniale

Art. 334 NCC – Publicitatea convenției matrimoniale

Art. 2.592. DETERMINAREA OBIECTIVĂ A LEGII APLICABILE REGIMULUI MATRIMONIAL. Dacă soții nu au ales legea aplicabilă regimului lor matrimonial, acesta este supus legii aplicabile efectelor generale ale căsătoriei.

Art. 2.593. DOMENIUL LEGII APLICABILE REGIMULUI MATRIMONIAL.

(1) Legea aplicabilă regimului matrimonial reglementează:

- a) condițiile de validitate a convenției privind alegerea legii aplicabile, cu excepția capacității;
- b) admisibilitatea și condițiile de validitate ale convenției matrimoniale, cu excepția capacității;
- c) limitele alegerii regimului matrimonial;
- d) posibilitatea schimbării regimului matrimonial și efectele acestei schimbări;
- e) conținutul patrimoniului fiecăruia dintre soți, drepturile soților asupra bunurilor, precum și regimul datoriilor soților;
- f) încetarea și lichidarea regimului matrimonial, precum și regulile privind împărțeala bunurilor comune.

(2) Cu toate acestea, formarea loturilor, precum și atribuirea lor sunt supuse legii statului unde bunurile sunt situate la data partajului.

Comentariu

- Textul prezintă o deosebită importanță deoarece stabilește clar domeniul de reglementare al legii aplicabile regimului matrimonial și exceptează de la aceasta formarea loturilor și atribuirea acestora.
- Alin. (2) trebuie corelat cu dispozițiile art. 2.613 NCC privind legea aplicabilă bunurilor.
- În *exemplul* dat la art. 2.589 NCC, chiar dacă legea aplicabilă regimului matrimonial este legea aleasă de părți, adică legea franceză, și aceasta va stabili modul în care se lichidează regimul matrimonial, pentru formarea loturilor ce cuprind bunuri situate în România și atribuirea acestora se va aplica legea română. Cu toate acestea, în cazul în care soții au bunuri pe teritoriul mai multor state și loturile conțin bunuri din state diferite, se va proceda la o aplicare simultană a mai multor legi, în funcție de situarea bunurilor. Trebuie menționat că operațiunile de publicitate ale actului de partaj vor fi supuse dispozițiilor art. 2.626 NCC.
- *Raportul cu prevederea anterioară:* prevedere nouă.

Art. 2.594. LEGEA APLICABILĂ CONDIȚIILOR DE FORMĂ ALE CONVENȚIEI MATRIMONIALE. Condițiile de formă cerute pentru încheierea convenției matrimoniale sunt cele prevăzute de legea aplicabilă regimului matrimonial sau cele prevăzute de legea locului unde aceasta se încheie.

- *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

Art. 2.595. OCROTIREA TERȚILOR.

(1) Măsurile de publicitate și opozabilitatea regimului matrimonial față de terți sunt supuse legii aplicabile regimului matrimonial.

(2) Cu toate acestea, atunci când la data nașterii raportului juridic dintre un soț și un terț aceștia aveau reședința obișnuită pe teritoriul aceluiași stat, este aplicabilă legea acestui stat, cu excepția următoarelor cazuri:

a) au fost îndeplinite condițiile de publicitate sau de înregistrare prevăzute de legea aplicabilă regimului matrimonial;

b) terțul cunoștea, la data nașterii raportului juridic, regimul matrimonial sau l-a ignorat cu imprudență din partea sa;

c) au fost respectate regulile de publicitate imobiliară prevăzute de legea statului pe teritoriul căruia este situat imobilul.

- *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

Art. 2.596. SCHIMBAREA REȘEDINȚEI OBIȘNUITE SAU A CETĂȚENIEI.

(1) Legea reședinței obișnuite comune sau legea cetățeniei comune a soților continuă să reglementeze efectele căsătoriei în cazul în care unul dintre ei își schimbă, după caz, reședința obișnuită sau cetățenia.

(2) Dacă ambii soți își schimbă reședința obișnuită sau, după caz, cetățenia, legea comună a noii reședințe obișnuite sau a noii cetățenii se aplică regimului matrimonial numai pentru viitor, dacă soții nu au convenit altfel, și, în niciun caz, nu poate prejudicia drepturile terților.

(3) Cu toate acestea, dacă soții au ales legea aplicabilă regimului matrimonial, ea rămâne aceeași, chiar dacă soții își schimbă reședința obișnuită sau cetățenia.

- *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

§3. Desfacerea căsătoriei

Art. 2.597. ALEGEREA LEGII APLICABILE DIVORȚULUI. Soții pot alege de comun acord una dintre următoarele legi aplicabile divorțului:

- a) legea statului pe teritoriul căruia soții au reședința obișnuită comună la data convenției de alegere a legii aplicabile;
- b) legea statului pe teritoriul căruia soții au avut ultima reședință obișnuită comună, dacă cel puțin unul dintre ei mai locuiește acolo la data convenției de alegere a legii aplicabile;
- c) legea statului al cărui cetățean este unul dintre soți;
- d) legea statului pe teritoriul căruia soții au locuit cel puțin 3 ani;
- e) legea română.

Comentariu

- Acest articol prezintă importanță ținând cont de noile competențe atribuite notarilor prin Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, puse în practică prin Ordinul ministrului justiției nr. 81/C/2011, și noul Cod civil, republicat.
- De asemenea, textul trebuie coroborat cu Regulamentul (CE) nr. 1.374/2000 și Regulamentul (CE) nr. 2.201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.347/2000.
- În ceea ce privește legea aplicabilă divorțului, se recurge la prevederile art. 2.597–2.600 NCC, în ceea ce privește competența se aplică Regulamentul (CE) nr. 2.201/2003.

„Articolul 1

Domeniu de aplicare

- (1) Prezentul regulament se aplică, oricare ar fi natura instanței, materiilor civile privind:

- (a) divorțul, separarea de drept și anularea căsătoriei [...]

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament:

1. «instanță judecătorească» înseamnă toate autoritățile din statele membre competente în materiile care intră sub incidența domeniului de aplicare a prezentului regulament în temeiul articolului 1;
2. «judecător» înseamnă judecătorul sau funcționarul având competențe echivalente cu cele ale judecătorului în materiile care intră sub incidența domeniului de aplicare a prezentului regulament;

3. «stat membru» înseamnă toate statele membre, cu excepția Danemarcei;
4. «hotărâre judecătorească» înseamnă orice hotărâre de divorț, de separare de drept sau de anulare a unei căsătorii, precum și orice hotărâre judecătorească privind răspunderea părintească pronunțată de o instanță judecătorească a unui stat membru, oricare ar fi denumirea hotărârii, inclusiv termenii «decizie», «sentință» sau «ordonanță»; [...]

Articolul 3

Competență de fond

- (1) Sunt competente să hotărască în problemele privind divorțul, separarea de drept și anularea căsătoriei instanțele judecătorești din statul membru:
 - (a) pe teritoriul căruia se află:
 - reședința obișnuită a soților sau
 - ultima reședință obișnuită a soților în condițiile în care unul dintre ei încă locuiește acolo sau
 - reședința obișnuită a pârâtului sau
 - în caz de cerere comună, reședința obișnuită a unuia dintre soți sau
 - reședința obișnuită a reclamantului în cazul în care acesta a locuit acolo cel puțin un an imediat înaintea introducerii cererii sau
 - reședința obișnuită a reclamantului în cazul în care acesta a locuit acolo cel puțin șase luni imediat înaintea introducerii cererii și în cazul în care acesta este fie resortisant al statului membru respectiv, fie, în cazul Regatului Unit și al Irlandei, are «domiciliul» în acel loc;
 - (b) de cetățenie a celor doi soți sau, în cazul Regatului Unit și al Irlandei, statul «domiciliului» comun.
- (2) În sensul prezentului regulament, termenul «domiciliu» se interpretează în sensul sistemelor de drept ale Regatului Unit și Irlandei.

Articolul 6

Caracterul exclusiv al competențelor prevăzute la articolele 3, 4 și 5
Un soț care:

- (a) are reședința obișnuită pe teritoriul unui stat membru sau
- (b) este resortisant al unui stat membru sau, în cazul Regatului Unit sau al Irlandei, are «domiciliul» său pe teritoriul unuia dintre aceste state membre

nu poate fi chemat în judecată în fața instanțelor judecătorești dintr-un alt stat membru decât în temeiul articolelor 3, 4 și 5.

Articolul 7

Competențe reziduale

- (1) În cazul în care nici o instanță judecătorească dintr-un stat membru nu este competentă în temeiul articolelor 3, 4 și 5, competența este stabilită, în fiecare stat membru, de legislația respectivului stat.
 - (2) Orice resortisant al unui stat membru care își are reședința obișnuită pe teritoriul unui alt stat membru poate să invoce, ca și cetățenii acestui stat, normele de competență aplicabile în acest stat împotriva unui pârât care nu își are reședința obișnuită într-un stat membru și care fie nu are cetățenia unui stat membru fie, în cazul Regatului Unit sau al Irlandei, nu are «domiciliul» său pe teritoriul unuia dintre aceste state membre.”
- Astfel, într-un divorț internațional, se va verifica competența autorităților române, prin aplicarea art. 3 din Regulamentul (CE) nr. 2.201/2003.
 - Dacă în temeiul acestor dispoziții se constată că autoritățile române, instanțe judecătorești sau alte autorități competente, așa cum au fost ele definite de art. 2 pct. 1 din Regulamentul (CE) nr. 2.201/2003, sunt competente, atunci se va trece la stabilirea competenței teritoriale a notarului, în conformitate cu dispozițiile pct. 6 din Ordinul ministrului justiției nr. 81/C/2011 privind introducerea art. 87¹ în Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, adoptat prin Ordinul ministrului justiției nr. 710/C/1995.
- „Art. 87.¹ – (1) Procedura divorțului prin acordul soților este de competența notarului public cu sediul biroului în circumscripția judecătoriei în a cărei rază teritorială se află locul încheierii căsătoriei sau ultima locuință comună a soților. Pentru municipiul București, dispozițiile se aplică în mod corespunzător, conform art. 114 din lege. [...]
- (5) Înainte de verificarea competenței teritoriale, notarul public va verifica dacă, privitor la desfacerea căsătoriei, există elemente de extraneitate și va proceda în conformitate cu dispozițiile legale care reglementează desfacerea căsătoriei în cazul în care există raporturi juridice cu elemente de extraneitate.”
- În toate cazurile de divorț cu elemente de extraneitate se va face aplicarea dispozițiilor art. 4, 43 și 44 alin. (3) din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, referitoare la

transcrierea/înscrierea în registrele de stare civilă române a actelor de stare civilă întocmite de autorități străine, cu caracter obligatoriu pentru cetățenii români, cu caracter facultativ pentru cetățenii străini cu reședința în România sau aflați temporar pe teritoriul României.

- *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

Art. 2.598. DATA CONVENȚIEI DE ALEGERE A LEGII APLICABILE.

(1) Convenția de alegere a legii aplicabile divorțului se poate încheia sau modifica cel mai târziu până la data sesizării autorității competente să pronunțe divorțul.

(2) Cu toate acestea, instanța judecătorească poate să ia act de acordul soților cel mai târziu până la primul termen de judecată la care părțile au fost legal citate.

- *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

Art. 2.599. FORMA CONVENȚIEI DE ALEGERE A LEGII APLICABILE.

Convenția de alegere a legii aplicabile divorțului trebuie încheiată în scris, semnată și datată de soți.

- *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

Art. 2.600. LEGEA APLICABILĂ DIVORȚULUI.

(1) În lipsa alegerii legii de către soți, legea aplicabilă divorțului este:

a) legea statului pe teritoriul căruia soții au reședința obișnuită comună la data introducerii cererii de divorț;

b) în lipsa reședinței obișnuite comune, legea statului pe teritoriul căruia soții au avut ultima reședință obișnuită comună, dacă cel puțin unul dintre soți mai are reședința obișnuită pe teritoriul acestui stat la data introducerii cererii de divorț;

c) în lipsa reședinței obișnuite a unuia din soți pe teritoriul statului unde aceștia au avut ultima reședință obișnuită comună, legea cetățeniei comune a soților la data introducerii cererii de divorț;

d) în lipsa cetățeniei comune a soților, legea ultimei cetățenii comune a soților, dacă cel puțin unul dintre ei a păstrat această cetățenie la data introducerii cererii de divorț;

e) legea română, în toate celelalte cazuri.

(2) Dacă legea străină, astfel determinată, nu permite divorțul ori îl admite în condiții deosebit de restrictive, se aplică legea română, în cazul în care unul dintre soți este, la data cererii de divorț, cetățean român sau are reședința obișnuită în România.

(3) Prevederile alin. (2) sunt aplicabile și în cazul în care divorțul este cărmuit de legea aleasă de soți.

Comentariu

- Textul este foarte important deoarece stabilește criteriile de determinare obiectivă a legii aplicabile divorțului, în lipsa alegerii părților.
 - Deoarece lipsesc dispoziții referitoare la domeniul legii aplicabile, trebuie să distingem între legea procedurală, care este totdeauna legea forului, și legea materială. Aceasta din urmă va stabili cazurile de divorț, admisibilitatea divorțului prin acordul părților, pe cale administrativă sau prin procedură notarială, divorțul din culpă, efectele divorțului cu privire la raporturile nepatrimoniale și patrimoniale dintre soți.
 - În concluzie, doar dacă legea aplicabilă, aleasă de părți sau determinată prin aplicarea art. 2.600 NCC, este legea română, va fi posibil divorțul la notar, iar condițiile și efectele acestuia vor fi cele corespunzătoare din noul Cod civil.
- *Raportul cu prevederea anterioară:* prevedere nouă.

Art. 2.601. RECUNOAȘTEREA DIVORȚULUI PRIN DENUNȚARE UNILATERALĂ. Actul întocmit în străinătate prin care se constată voința unilaterală a bărbatului de a desface căsătoria, fără ca legea străină aplicabilă să recunoască femeii un drept egal, nu poate fi recunoscut în România, cu excepția situației când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) actul a fost întocmit cu respectarea tuturor condițiilor de fond și de formă prevăzute de legea străină aplicabilă;

b) femeia a acceptat în mod liber și neechivoc această modalitate de desfacere a căsătoriei;

c) nu există niciun alt motiv de refuz al recunoașterii pe teritoriul României a hotărârii prin care s-a încuviințat desfacerea căsătoriei în această modalitate.

Art. 2.602. LEGEA APLICABILĂ SEPARĂȚIEI DE CORP. Legea care cărmuiește divorțul se aplică în mod corespunzător și separăției de corp.

Secțiunea a 2-a

Filiația**§1. Filiația copilului din căsătorie****Art. 2.603. LEGEA APLICABILĂ.**

(1) Filiația copilului din căsătorie se stabilește potrivit legii care, la data când s-a născut, cărmuiește efectele generale ale căsătoriei părinților săi.

(2) Dacă, înainte de nașterea copilului, căsătoria părinților a încetat sau a fost desfăcută, se aplică legea care, la data încetării sau desfacerii, îi cărmuiea efectele.

(3) Legea arătată se aplică, de asemenea, tăgăduirii paternității copilului născut din căsătorie, precum și dobândirii numelui de către copil.

Art. 2.604. LEGITIMAREA COPILULUI. În cazul în care părinții sunt în drept să procedeze la legitimarea prin căsătorie subsecventă a copilului născut anterior, condițiile cerute în acest scop sunt cele prevăzute de legea care se aplică efectelor generale ale căsătoriei.

§2. Filiația copilului din afara căsătoriei**Art. 2.605. LEGEA APLICABILĂ.**

(1) Filiația copilului din afara căsătoriei se stabilește potrivit legii naționale a copilului de la data nașterii. Dacă copilul are mai multe cetățenii, altele decât cea română, se aplică legea cetățeniei care îi este cea mai favorabilă.

(2) Legea prevăzută la alin. (1) se aplică îndeosebi recunoașterii filiației și efectelor ei, precum și contestării recunoașterii filiației.

Art. 2.606. RĂSPUNDEREA TATĂLUI . Dreptul mamei de a cere tatălui copilului din afara căsătoriei să răspundă pentru cheltuielile din timpul sarcinii și pentru cele prilejuite de nașterea copilului este supus legii naționale a mamei.

§3. Adopția**Art. 2.607. LEGEA APLICABILĂ CONDIȚIILOR DE FOND.**

(1) Condițiile de fond cerute pentru încheierea adopției sunt stabilite de legea națională a adoptatorului și a celui ce urmează să fie adoptat. Aceștia trebuie să îndeplinească și condițiile care

sunt obligatorii, pentru ambii, stabilite de fiecare dintre cele două legi naționale arătate.

(2) Condițiile de fond cerute soților care adoptă împreună sunt cele stabilite de legea care cârmuiește efectele generale ale căsătoriei lor. Aceași lege se aplică și dacă unul dintre soți adoptă copilul celuilalt.

Art. 2.608. LEGEA APLICABILĂ EFECTELOR ADOPTIEI. Efectele adopției, precum și relațiile dintre adoptator și adoptat sunt guvernate de legea națională a adoptatorului, iar în cazul în care ambii soți sunt adoptatori, se aplică legea care guvernează efectele generale ale căsătoriei. Aceași lege cârmuiește și desfacerea adopției.

Comentariu

- Pe de o parte, legea aplicabilă efectelor adopției se stabilește conform art. 2.608 NCC, pe de altă parte, păstrarea dreptului la moștenire față de părinții firești sau ruperea oricăror legături cu aceștia sunt efecte ale adopției. În același timp, calitatea de a moșteni este supusă legii aplicabile succesiunii, determinată conform art. 2.636 alin. (1) lit. b) și c) NCC.
- Apreciem că în această situație capacitatea adoptatului de a-și moșteni părinții firești va fi reglementată de legea aplicabilă succesiunii.
- *Raportul cu prevederea anterioară:* reia prevederile art. 31 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

Art. 2.609. LEGEA APLICABILĂ FORMEI ADOPTIEI. Forma adopției este supusă legii statului pe teritoriul căruia ea se încheie.

Art. 2.610. LEGEA APLICABILĂ NULITĂȚII ADOPTIEI. Nulitatea adopției este supusă, pentru condițiile de fond, legilor aplicabile condițiilor de fond, iar pentru nerespectarea condițiilor de formă, legii aplicabile formei adopției.

Secțiunea a 3-a

Autoritatea părintească. Protecția copiilor

Art. 2.611. LEGEA APLICABILĂ. Legea aplicabilă se stabilește potrivit Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească

și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996, ratificată prin Legea nr. 361/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 895 din 28 decembrie 2007.

Comentariu

- În materie, suntem în prezența a două reglementări:
 - pe de o parte, legea aplicabilă în materie de autoritate părintească și protecția copiilor se stabilește potrivit Convenției de la Haga din 1996 ratificată prin Legea nr. 361/2007, în temeiul art. 2.611 NCC, dar această convenție cuprinde și dispoziții referitoare la competență;
 - pe de altă parte, în materie sunt incidente și dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 2.201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.347/2000. Raporturile dintre cele două instrumente sunt stabilite de art. 61 din Regulamentul (CE) nr. 2.201/2003:

„Articolul 61

Relații cu Convenția de la Haga din 19 octombrie 1996 privind competența, dreptul aplicabil, recunoașterea, executarea și cooperarea în materia răspunderii părintești și a măsurilor de protecție a copiilor

În relațiile cu Convenția de la Haga din 19 octombrie 1996 privind competența, dreptul aplicabil, recunoașterea, executarea și cooperarea în materia răspunderii părintești și a măsurilor de protecție a copiilor, prezentul regulament se aplică:

- (a) atunci când respectivul copil își are reședința obișnuită pe teritoriul unui stat membru;
- (b) în ceea ce privește recunoașterea și executarea unei hotărâri pronunțate de instanța judecătorească competentă dintr-un stat membru pe teritoriul unui alt stat membru, chiar dacă respectivul copil își are reședința obișnuită pe teritoriul unui stat nemembru care este parte contractantă la convenția menționată anterior.”

- Prezintă importanță și următoarele dispoziții ale Regulamentului (CE) nr. 2.201/2003:

„Articolul 1

Domeniu de aplicare

- (1) Prezentul regulament se aplică, oricare ar fi natura instanței, materiilor civile privind:

- (a) divorțul, separarea de drept și anularea căsătoriei;
- (b) atribuirea, exercitarea, delegarea, retragerea totală sau parțială a răspunderii părintești.
- (2) Materiile prevăzute la alineatul (1) litera (b) cuprind în special:
 - (a) încredințarea și dreptul de vizită;
 - (b) tutela, curatela și instituțiile similare;
 - (c) desemnarea și atribuțiile oricărei persoane sau oricărui organism însărcinat să se ocupe de persoana sau bunurile copilului, să-l reprezinte sau să-l asiste;
 - (d) plasarea copilului într-o familie substitutivă sau într-un centru de plasament;
 - (e) măsurile de protecție a copilului privind administrarea, conservarea sau dispoziția cu privire la bunurile copilului.

Răspundere părintească

Articolul 8

Competență de fond

- (1) Instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești privind un copil care are reședința obișnuită în acest stat membru la momentul la care instanța este sesizată.
- (2) Alineatul (1) se aplică sub rezerva dispozițiilor articolelor 9, 10 și 12.”
- Pentru a stabili organul cărui stat este competent pentru a lua măsurile de ocrotire cu privire la minor, trebuie să apelăm și la dispozițiile Legii nr. 361/2007:

„Art. 3. – Cu ocazia depunerii instrumentului de ratificare, România formulează următoarea rezervă:

«Potrivit art. 60 coroborat cu alin. (1) al art. 55 din Convenție, România își rezervă:

 - a) competența autorităților sale de a lua măsuri pentru protejarea bunurilor copilului situate pe teritoriul său;
 - b) dreptul de a nu recunoaște răspunderea părintească ori măsurile care sunt incompatibile cu măsurile luate de autoritățile sale privind aceste bunuri.»

[...]

ARTICOLUL 1

- (1) Prezenta convenție are ca obiect:
 - a) determinarea statului ale cărui autorități sunt competente să ia măsurile de protecție a persoanei sau a bunurilor copilului;

- b) determinarea legii aplicabile de către aceste autorități în exercițiul competenței lor;
 - c) determinarea legii aplicabile răspunderii părintești;
 - d) asigurarea recunoașterii și executării unor asemenea măsuri de protecție în toate statele contractante;
 - e) stabilirea cooperării necesare între autoritățile statelor contractante pentru a asigura atingerea obiectivelor Convenției.
- (2) În sensul prezentei convenții, termenul *răspundere părintească* include autoritatea părintească sau orice relație similară acestei autorități, prin care se determină drepturi, puteri și obligații ale părinților, tutorelui sau ale altui reprezentant legal în legătură cu persoana sau bunurile copilului.

ARTICOLUL 2

Convenția se aplică copiilor din momentul nașterii lor și până la împlinirea vârstei de 18 ani.

ARTICOLUL 3

Măsurile prevăzute la art. 1 pot să se refere în mod deosebit la:

- a) atribuirea, exercițiul și restrângerea, totală sau parțială, a răspunderii părintești, precum și la delegarea acesteia;
- b) dreptul de încredințare, inclusiv dreptul privind ocrotirea persoanei copilului și, în special, dreptul de a hotărî asupra locului de reședință al copilului, precum și dreptul de vizită, prin care se înțelege inclusiv dreptul de a lua copilul, pentru o perioadă determinată, într-un alt loc decât reședința sa obișnuită;
- c) tutelă, curatelă și instituții similare;
- d) desemnarea și atribuțiile oricărei/oricărui persoane sau organism care are sarcina să se ocupe de persoana copilului sau de bunurile acestuia, să îl reprezinte ori să îl asiste;
- e) plasamentul copilului la familia substitutivă, într-o formă de protecție instituționalizată, protecție prin «*kafalah*» ori o instituție similară;
- f) supravegherea de către autoritățile publice a ocrotirii copilului acordate de către orice persoană căreia acesta i-a fost încredințat;
- g) administrarea, conservarea sau acte de dispoziție privind proprietatea copilului.

ARTICOLUL 4

Convenția nu se aplică pentru:

- a) stabilirea sau contestarea filiației;

- b) deciziile privind adopția, măsurile pregătitoare pentru adopție, anularea ori revocarea adopției;
- c) numele și prenumele copilului;
- d) obținerea capacității depline de exercițiu;
- e) obligațiile de întreținere;
- f) legate sau succesiuni;
- g) securitatea socială;
- h) măsurile publice de natură generală în domeniul educației și sănătății;
- i) măsurile luate ca urmare a unor infracțiuni săvârșite de copil;
- j) deciziile privind dreptul de azil și imigrația.

CAPITOLUL II

Competența

ARTICOLUL 5

- (1) Autoritățile judiciare sau administrative ale statelor contractante de la reședința obișnuită a copilului au competența de a lua măsuri de protecție a persoanei copilului sau a bunurilor acestuia.
- (2) Sub rezerva art. 7 din Convenție, în caz de schimbare a reședinței obișnuite a copilului în alt stat contractant, sunt competente autoritățile din statul noii reședințe obișnuite.

CAPITOLUL III

Legea aplicabilă

ARTICOLUL 15

- (1) În exercitarea competenței care le-a fost atribuită potrivit dispozițiilor cap. II, autoritățile statelor contractante aplică legea lor națională.
 - (2) Cu toate acestea, în măsura în care protecția persoanei sau a bunurilor copilului o impune, în mod excepțional, ele pot aplica sau pot lua în considerare legea unui alt stat cu care situația respectivă prezintă cea mai strânsă legătură.
 - (3) Dacă reședința obișnuită a copilului se schimbă în alt stat contractant, legea acestui stat se aplică, din momentul modificării situației, condițiilor de aplicare a măsurilor luate în statul vechii reședințe obișnuite.”
- Semnalăm faptul că, în temeiul art. 46 din Regulamentul (CE) nr. 2.201/2003, actele autentice primite și executorii într-un stat membru, precum și acordurile dintre părți, executorii în statul membru de origine, sunt recunoscute și considerate executorii în aceleași condiții ca și hotărârile.

- Aceste dispoziții prezintă importanță pentru activitatea notarială, prin raportare la art. 114 NCC referitor la desemnarea tutorelui de către părinte printr-un act încheiat în formă autentică, precum și la art. 375 alin. (2) NCC referitor la acordul soților cu privire la ocrotirea părintească a copiilor lor minori în cazul divorțului la notarul public.
- *Raportul cu prevederea anterioară*: modifică art. 36–39 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

Secțiunea a 4-a
Obligația de întreținere

Art. 2.612. LEGEA APLICABILĂ. Legea aplicabilă obligației de întreținere se determină potrivit reglementărilor dreptului Uniunii Europene.

- *Raportul cu prevederea anterioară*: prevedere nouă.

Text incident

Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere

CAPITOLUL III
Bunurile

Secțiunea 1
Dispoziții generale

Art. 2.613. LEGEA APLICABILĂ BUNURILOR.

(1) Posesia, dreptul de proprietate și celelalte drepturi reale asupra bunurilor, inclusiv cele de garanții reale, sunt cârmuite de legea locului unde acestea sunt situate sau se află, afară numai dacă prin dispoziții speciale se prevede altfel.

(2) Platformele și alte instalații durabile de exploatare a resurselor submarine situate pe platoul continental al unui stat sunt considerate, în înțelesul prezentului capitol, ca bunuri imobile.

- *Raportul cu prevederea anterioară:* se reiau regulile prevăzute de art. 49 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

Art. 2.614. LEGEA APLICABILĂ PATRIMONIULUI DE AFECTAȚIUNE. Legea aplicabilă unei mase patrimoniale afectate unei destinații speciale, profesionale sau de altă natură, este legea statului cu care această masă patrimonială are cele mai strânse legături.

Art. 2.615. LEGEA APLICABILĂ REVENDICĂRII BUNURILOR MOBILE.

(1) Revendicarea unui bun furat sau exportat ilegal este supusă, la alegerea proprietarului originar, fie legii statului pe teritoriul căruia se afla bunul la momentul furtului sau exportului, fie legii statului pe teritoriul căruia se află bunul la momentul revendicării.

(2) Cu toate acestea, dacă legea statului pe teritoriul căruia bunul se afla la momentul furtului sau exportului nu cuprinde dispoziții privind protecția terțului posesor de bună-credință, acesta poate invoca protecția pe care i-o conferă legea statului pe teritoriul căruia bunul se află la momentul revendicării.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) sunt aplicabile și bunurilor furate sau exportate ilegal din patrimoniul cultural național al unui stat.

Art. 2.616. LEGEA APLICABILĂ UZUCAPIUNII MOBILIARE.

(1) Uzucapiunea este cârmuită de legea statului unde bunul se afla la începerea termenului de posesie, prevăzut în acest scop.

(2) În cazul în care bunul a fost adus într-un alt stat, unde se împlinește durata termenului de uzucapiune, posesorul poate cere să se aplice legea acestui din urmă stat, dacă sunt reunite, cu începere de la data deplasării bunului în acel stat, toate condițiile cerute de menționata lege.

Secțiunea a 2-a

Bunurile mobile corporale

Art. 2.617. LEGEA APLICABILĂ. Constituirea, transmiterea sau stingerea drepturilor reale asupra unui bun care și-a schimbat așezarea sunt cârmuite de legea locului unde acesta se afla în momentul când s-a produs faptul juridic care a generat, a modificat sau a stins dreptul respectiv.

Art. 2.618. LEGEA APLICABILĂ BUNULUI AFLAT ÎN CURS DE TRANSPORT. Bunul aflat în curs de transport este supus legii statului de unde a fost expedit, afară numai dacă:

a) părțile interesate au ales, prin acordul lor, o altă lege, care devine astfel aplicabilă;

b) bunul este depozitat într-un antrepozit sau pus sub sechestru în temeiul unor măsuri asigurătorii sau ca urmare a unei vânzări silită, în aceste cazuri fiind aplicabilă, pe perioada depozitului sau sechestrului, legea locului unde a fost reșezat temporar;

c) bunul face parte dintre cele personale ale unui pasager, fiind în acest caz supus legii sale naționale.

Art. 2.619. REZERVA DREPTULUI DE PROPRIETATE. Condițiile și efectele care decurg din rezerva dreptului de proprietate referitor la un bun destinat exportului sunt cârmuite, dacă părțile nu au convenit altfel, de legea statului exportator.

Secțiunea a 3-a
Mijloacele de transport

Art. 2.620. LEGEA APLICABILĂ.

(1) Constituirea, transmiterea sau stingerea drepturilor reale asupra unui mijloc de transport sunt supuse:

a) legii pavilionului pe care îl arborează nava sau legii statului de înmatriculare a aeronavei;

b) legii aplicabile statutului organic al întreprinderii de transport pentru vehiculele feroviare și rutiere din patrimoniul ei.

(2) Legea menționată la alin. (1) se aplică deopotrivă:

a) bunurilor aflate în mod durabil la bord, formându-i dotarea tehnică;

b) creanțelor care au ca obiect cheltuielile efectuate pentru asistența tehnică, întreținerea, repararea sau renovarea mijlocului de transport.

Art. 2.621. DOMENIUL DE APLICARE. Legea pavilionului navei sau statului de înmatriculare a aeronavei cârmuiește îndeosebi:

a) puterile, competențele și obligațiile comandantului navei sau aeronavei;

b) contractul de angajare a personalului navigant, dacă părțile nu au ales o altă lege;

c) răspunderea armatorului navei sau întreprinderii de transport aerian pentru faptele și actele comandantului și echipajului;

d) drepturile reale și de garanție asupra navei sau aeronavei, precum și formele de publicitate privitoare la actele prin care se constituie, se transmit și se sting asemenea drepturi.

Secțiunea a 4-a

Titlurile de valoare

Art. 2.622. LEGEA APLICABILĂ TITLURILOR DE VALOARE.

(1) Emiterea de acțiuni sau obligațiuni, nominative sau la purtător, este supusă legii aplicabile statutului organic al persoanei juridice emitente.

(2) Condițiile și efectele transmiterii unui titlu de valoare dintre cele menționate la alin. (1) sunt supuse:

a) legii aplicabile statutului organic al persoanei juridice emitente, cât privește titlul nominativ;

b) legii locului de plată a titlului la ordin;

c) legii locului unde se află titlul la purtător în momentul transmiterii, în raporturile dintre posesorii succesivi, precum și dintre aceștia și terțele persoane.

Art. 2.623. LEGEA APLICABILĂ TITLULUI REPREZENTATIV AL MĂRFII.

(1) Legea menționată expres în cuprinsul unui titlu de valoare stabilește dacă acesta întrunește condițiile spre a fi un titlu reprezentativ al mărfii pe care o specifică. În lipsa unei asemenea precizări, natura titlului se determină potrivit legii statului în care își are sediul întreprinderea emitentă.

(2) Dacă titlul reprezintă marfa, legea care i se aplică, în calitatea sa de bun mobil, potrivit alin. (1), cârmuiește drepturile reale referitoare la marfa pe care o specifică.

Secțiunea a 5-a

Bunurile corporale

Art. 2.624. LEGEA APLICABILĂ OPERELOR DE CREAȚIE INTELECTUALĂ.

(1) Nașterea, conținutul și stingerea drepturilor de autor asupra unei opere de creație intelectuală sunt supuse legii statului unde aceasta a fost pentru întâia oară adusă la cunoștința

publicului prin publicare, reprezentare, expunere, difuzare sau în alt mod adecvat.

(2) Operele de creație intelectuală nedivulgate sunt supuse legii naționale a autorului.

Art. 2.625. LEGEA APLICABILĂ DREPTULUI DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ. Nașterea, conținutul și stingerea dreptului de proprietate industrială sunt supuse legii statului unde s-a efectuat depozitul ori înregistrarea sau unde s-a depus cererea de depozit ori de înregistrare.

Secțiunea a 6-a

Formele de publicitate

Art. 2.626. LEGEA APLICABILĂ.

(1) Formele de publicitate, realizate în orice mod, referitoare la bunuri sunt supuse legii aplicabile la data și locul unde se îndeplinesc, afară numai dacă prin dispoziții speciale se prevede altfel.

(2) Formele de publicitate, precum și cele cu efect constitutiv de drepturi referitoare la un bun imobil sunt supuse legii statului unde acesta se găsește situat, chiar dacă temeiul juridic al nașterii, transmiterii, restrângerii sau stingerii dreptului real ori garanției reale s-a constituit prin aplicarea altei legi.

- *Raportul cu prevederea anterioară:* se reiau prevederile art. 64 și art. 65 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

Secțiunea a 7-a

Ipotecile mobiliare

Art. 2.627. APLICAREA LEGII LOCULUI UNDE SE AFLĂ BUNUL. Condițiile de validitate, publicitatea și efectele ipotecii mobiliare sunt supuse legii locului unde se află bunul la data încheierii contractului de ipotecă mobilă.

Art. 2.628. APLICAREA LEGII LOCULUI UNDE SE AFLĂ DEBITORUL.

(1) Prin excepție de la prevederile art. 2.627, se aplică legea locului unde se află debitorul, în cazul:

a) unui bun mobil corporal care, potrivit destinației sale, este utilizat în mai multe state, dacă prin dispoziții speciale nu se prevede altfel;

b) unui bun mobil incorporeal;

c) unui titlu de valoare negociabil care nu este în posesia creditorului. Cu toate acestea, în cazul acțiunilor, părților sociale și obligațiunilor se aplică legea statutului organic al emitentului, cu excepția cazului în care aceste titluri de valoare sunt tranzacționate pe o piață organizată, caz în care se aplică legea statului în care funcționează piața respectivă.

(2) Se consideră că debitorul se află în statul în care acesta are reședința obișnuită sau, după caz, sediul social la data încheierii contractului de ipotecă mobilă.

Art. 2.629. LEGEA APLICABILĂ ÎN CAZUL RESURSELOR NATURALE.

Condițiile de validitate, publicitatea și efectele ipotecii asupra resurselor minerale, petrolului sau gazelor ori asupra unei creanțe rezultate din vânzarea acestora la sursă, care se naște de la data extragerii bunurilor sau de la data la care sumele obținute din vânzare sunt virate în cont, sunt supuse legii locului unde se află exploatarea.

Art. 2.630. SITUAȚIILE SPECIALE PRIVIND LEGEA APLICABILĂ PUBLICITĂȚII IPOTECII MOBILIARE.

(1) Ipoteca înregistrată potrivit legii locului unde se află bunul își conservă rangul de prioritate în alt stat, dacă au fost îndeplinite și formele de publicitate prevăzute de legea acestui stat:

a) înainte să înceteze rangul de prioritate dobândit potrivit legii aplicabile la data constituirii ipotecii;

b) în termen de cel mult 60 de zile de la data la care bunul a intrat în statul respectiv sau în termen de cel mult 15 zile de la data la care creditorul a cunoscut acest fapt.

(2) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul în care ipoteca a fost înregistrată potrivit legii locului unde se află debitorul. Termenele prevăzute la alin. (1) lit. b) se calculează, după caz, de la data la care debitorul își stabilește reședința obișnuită ori, după caz, sediul social în statul respectiv sau de la data la care creditorul a cunoscut acest fapt.

(3) Cu toate acestea, ipoteca mobilă nu va fi opozabilă terțului care a dobândit cu titlu oneros un drept asupra bunului fără să fi cunoscut existența ipotecii mobiliare și mai înainte ca aceasta să fi devenit opozabilă potrivit alin. (1) și (2).

Art. 2.631. LIPSA PUBLICITĂȚII ÎN STRĂINĂTATE.

(1) Dacă legea străină care reglementează rangul ipotecii mobiliare nu prevede formalități de publicitate și bunul nu este în posesia creditorului, ipoteca mobilă are rang inferior:

a) ipotecii asupra unei creanțe constând într-o sumă de bani plătită în România;

b) ipotecii asupra unui bun mobil corporal, care a fost constituită atunci când bunul se afla în România, sau asupra unui titlu negociabil.

(2) Cu toate acestea, ipoteca mobilară își conservă rangul de prioritate, dacă este înregistrată, potrivit legii române, înaintea constituirii ipotecii menționate la alin. (1) lit. a) sau b).

Art. 2.632. LEGEA APLICABILĂ OPERAȚIUNILOR ASIMILATE IPOTECILOR MOBILIARE.

(1) Dispozițiile prezentei secțiuni referitoare la publicitate și efectele acesteia sunt aplicabile, în mod corespunzător, ținând seama de natura bunurilor mobile, și operațiunilor asimilate, potrivit legii, ipotecii mobiliare.

(2) Pentru determinarea legii aplicabile se ia în considerare data încheierii operațiunii asimilate ipotecii mobiliare.

- *Raportul cu prevederea anterioară:* prevederi noi, în acord cu modificările terminologice și substanțiale din materia garanțiilor reale. Se abrogă dispozițiile corespunzătoare din titlul VI al Legii nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice.

CAPITOLUL IV

Moștenirea

Art. 2.633. LEGEA APLICABILĂ. Moștenirea este supusă legii statului pe teritoriul căruia defunctul a avut, la data morții, reședința obișnuită.

Comentariu

- Se renunță la sistemul scizionist și se adoptă sistemul unionist în materie de lege succesorală, utilizând drept punct de legătură nu domiciliul, ci reședința obișnuită a defunctului de la data morții. Pentru stabilirea reședinței obișnuite se aplică prevederile art. 2.570 NCC.
- Legea succesorală astfel determinată se va aplica indiferent de locul situării bunurilor, mobile sau imobile, corporale sau incorporale.

- *Raportul cu prevederea anterioară*: prevedere nouă în raport cu art. 66 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

Art. 2.634. ALEGEREA LEGII APLICABILE.

(1) O persoană poate să aleagă, ca lege aplicabilă moștenirii în ansamblul ei, legea statului a cărui cetățenie o are.

(2) Existența și validitatea consimțământului exprimat prin declarația de alegere a legii aplicabile sunt supuse legii alese pentru a cârmui moștenirea.

(3) Declarația de alegere a legii aplicabile trebuie să îndeplinească, în ceea ce privește forma, condițiile unei dispoziții pentru cauză de moarte. Tot astfel, modificarea sau revocarea de către testator a unei asemenea desemnări a legii aplicabile trebuie să îndeplinească, în ceea ce privește forma, condițiile de modificare sau de revocare a unei dispoziții pentru cauză de moarte.

Comentariu

- Se dă posibilitatea unei persoane să aleagă legea aplicabilă succesiunii sale, chiar dacă nu dispune de averea sa prin legată. Anterior, această posibilitate era rezervată moștenirii testamentare.
- În prezent, o persoană poate să aleagă legea aplicabilă și moștenirii sale legale, dar facultatea de a alege este limitată la legea statului a cărui cetățenie o are. Este recomandabil ca notarii, cu ocazia autentificării unui testament, să informeze testatorul că poate alege legea aplicabilă succesiunii sale și să insereze în testamente o clauză în acest sens. Dacă s-a ales o lege aplicabilă succesiunii, această lege guvernează moștenirea în ansamblul ei, atât moștenirea legală, cât și cea testamentară.
- Forma alegerii, precum și a modificării sau revocării acestei alegeri trebuie să fie cea a unei dispoziții pentru cauză de moarte, așa cum este stabilită de art. 2.635 NCC.
- Actul autentic de alegere a legii aplicabile, precum și modificarea sau revocarea lui se vor înscrie la Registrul național de evidență a testamentelor autentice.
- *Raportul cu prevederea anterioară*: prevedere nouă.

Art. 2.635. LEGEA APLICABILĂ FORMEI TESTAMENTULUI. Întocmirea, modificarea sau revocarea testamentului sunt considerate valabile dacă actul respectă condițiile de formă aplicabile, fie la data când a fost întocmit, modificat sau revocat, fie la data decesului testatorului, conform oricăreia dintre legile următoare:

- a) legea națională a testatorului;
- b) legea reședinței obișnuite a acestuia;
- c) legea locului unde actul a fost întocmit, modificat sau revocat;
- d) legea situației imobilului ce formează obiectul testamentului;
- e) legea instanței sau a organului care îndeplinește procedura de transmitere a bunurilor moștenite.

- *Raportul cu prevederea anterioară:* se reiau o parte din dispozițiile art. 68 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare, dar se introduce cazul de la lit. e) și se renunță la noțiunea de „domiciliu” în favoarea celei de „reședință”.

Art. 2.636. DOMENIUL DE APLICARE A LEGII MOȘTENIRII. SUCCESIUNEA VACANTĂ.

- (1) Legea aplicabilă moștenirii stabilește îndeosebi:
 - a) momentul și locul deschiderii moștenirii;
 - b) persoanele cu vocație de a moșteni;
 - c) calitățile cerute pentru a moșteni;
 - d) exercitarea posesiei asupra bunurilor rămase de la defunct;
 - e) condițiile și efectele opțiunii succesoriale;
 - f) întinderea obligației moștenitorilor de a suporta pasivul;
 - g) condițiile de fond ale testamentului, modificarea și revocarea unei dispoziții testamentare, precum și incapacitățile speciale de a dispune sau de a primi prin testament;
 - h) partajul succesoral.
- (2) În cazul în care, conform legii aplicabile moștenirii, succesiunea este vacantă, bunurile situate sau, după caz, aflate pe teritoriul României sunt preluate de statul român în temeiul dispozițiilor legii române privitoare la atribuirea bunurilor unei succesiuni vacante.

Comentariu

- În aria de reglementare a legii succesorale se introduc locul deschiderii moștenirii, care nu trebuie confundat cu locul deschiderii procedurii succesorale, condițiile de fond ale testamentului, ale modificării și revocării unei dispoziții testamentare, precum și incapacitățile speciale de a dispune sau de a primi prin testament.
- Succesiunile vacante erau și anterior în domeniul de aplicare al legii succesiunii, dar alin. (2) extinde dreptul statului român de a culege nu numai bunurile imobile, dar și bunurile mobile ale cetățenilor străini ale căror succesiuni sunt declarate vacante prin aplicarea legii române (spre exemplu cetățeni străini cu reședința obișnuită în România la momentul decesului sau cetățeni români cu reședința în străinătate, dar care au ales ca aplicabilă legea română).
- Acest articol trebuie coroborat și cu art. 553 alin. (3) NCC, în temeiul căruia, dacă legea aplicabilă este legea română și conform acestei legi succesiunea este vacantă, atunci statul român va culege și moștenirile vacante și imobilele din acestea care se află în străinătate.
- În moștenirile internaționale vacante, statul român participă prin Ministerul Finanțelor Publice, în temeiul prevederilor art. 223 alin. (1) NCC, afară de cazul în care legea stabilește un alt organ în acest sens.
- *Raportul cu prevederea anterioară:* prevedere modificată față de art. 67 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, cu completările ulterioare.

CAPITOLUL V**Actul juridic****Art. 2.637. LEGEA APLICABILĂ CONDIȚIILOR DE FOND.**

(1) Condițiile de fond ale actului juridic sunt stabilite de legea aleasă de părți sau, după caz, de autorul său.

(2) Alegerea legii aplicabile actului trebuie să fie expresă ori să rezulte neîndoiește din cuprinsul acestuia sau din circumstanțe.

(3) Părțile pot alege legea aplicabilă totalității sau numai unei anumite părți a actului juridic.

(4) Înțelegerea privind alegerea legii aplicabile poate fi modificată ulterior încheierii actului. Modificarea are efect retroactiv, fără să poată totuși:

- a) să infirme validitatea formei acestuia; sau
- b) să aducă atingere drepturilor dobândite între timp de terți.

Art. 2.638. LEGEA APLICABILĂ ÎN LIPSA ALEGERII.

(1) În lipsa alegerii, se aplică legea statului cu care actul juridic prezintă legăturile cele mai strânse, iar dacă această lege nu poate fi identificată, se aplică legea locului unde actul juridic a fost încheiat.

(2) Se consideră că există atari legături cu legea statului în care debitorul prestației caracteristice sau, după caz, autorul actului are, la data încheierii actului, după caz, reședința obișnuită, fondul de comerț sau sediul social.

Art. 2.639. LEGEA APLICABILĂ CONDIȚIILOR DE FORMĂ.

(1) Condițiile de formă ale unui act juridic sunt stabilite de legea care îi cârmuiește fondul.

(2) Actul se consideră totuși valabil din punctul de vedere al formei, dacă îndeplinește condițiile prevăzute de una dintre legile următoare:

- a) legea locului unde a fost întocmit;
- b) legea cetățeniei sau legea reședinței obișnuite a persoanei care l-a consimțit;
- c) legea aplicabilă potrivit dreptului internațional privat al autorității care examinează validitatea actului juridic.

(3) În cazul în care legea aplicabilă condițiilor de fond ale actului juridic impune, sub sancțiunea nulității, o anumită formă solemnă, nicio altă lege dintre cele menționate la alin. (2) nu poate să înlăture această cerință, indiferent de locul întocmirii actului.

CAPITOLUL VI

Obligațiile

Art. 2.640. LEGEA APLICABILĂ OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE.

(1) Legea aplicabilă obligațiilor contractuale se determină potrivit reglementărilor dreptului Uniunii Europene.

(2) În materiile care nu intră sub incidența reglementărilor Uniunii Europene sunt aplicabile dispozițiile prezentului cod privind legea aplicabilă actului juridic, dacă nu se prevede altfel prin convenții internaționale sau prin dispoziții speciale.

● *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

Text incident

Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale („Roma I”)

În ceea ce privește validitatea de formă a unui contract, precum și a actelor unilaterale aflate în legătură cu un contract, se vor avea în vedere cu prioritate prevederile art. 11 din Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale („Roma I”).

Art. 2.641. LEGEA APLICABILĂ OBLIGAȚIILOR EXTRACONTRACTUALE.

(1) Legea aplicabilă obligațiilor extracontractuale se determină potrivit reglementărilor dreptului Uniunii Europene.

(2) În materiile care nu intră sub incidența reglementărilor Uniunii Europene se aplică legea care cârmuiește fondul raportului juridic preexistent între părți, dacă nu se prevede altfel prin convenții internaționale sau prin dispoziții speciale.

- *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

Text incident

Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale („Roma II”)

Art. 2.642. RĂSPUNDEREA PENTRU ATINGERI ADUSE PERSONALITĂȚII.

(1) Pretențiile de reparații întemeiate pe o atingere adusă vieții private sau personalității, inclusiv prin mass-media sau orice alt mijloc public de informare, sunt cârmuite, la alegerea persoanei lezate, de:

- legea statului reședinței sale obișnuite;
- legea statului în care s-a produs rezultatul păgubitor;
- legea statului în care autorul daunei își are reședința obișnuită ori sediul social.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se cere și condiția ca autorul daunei să fi trebuit în mod rezonabil să se aștepte ca

efectele atingerii aduse personalității să se producă în unul dintre acele două state.

(3) Dreptul la replică împotriva atingerilor aduse personalității este supus legii statului în care a apărut publicația sau de unde s-a difuzat emisiunea.

Art. 2.643. STINGEREA OBLIGAȚIILOR.

(1) Delegația și novația sunt supuse legii aplicabile obligației care le formează obiectul.

(2) Compensația este supusă legii aplicabile creanței căreia i se opune stingerea, parțială sau totală, prin compensație.

Art. 2.644. PLURALITATEA DE DEBITORI. Creditorul care își valorifică drepturile împotriva mai multor debitori trebuie să se conformeze legii aplicabile în raporturile sale cu fiecare dintre ei.

Art. 2.645. DREPTUL DE REGRES.

(1) Dreptul unui debitor de a exercita regresul împotriva unui codebitor există numai dacă legile aplicabile ambelor datorii îl admit.

(2) Condițiile de exercitare a regresului sunt determinate de legea aplicabilă datoriei pe care codebitorul o are față de creditorul urmăritor.

(3) Raporturile dintre creditorul care a fost dezinteresat și debitorul plătitor sunt supuse legii aplicabile datoriei acestuia din urmă.

(4) Dreptul unei instituții publice de a exercita regresul este stabilit de legea aplicabilă statutului său organic. Admisibilitatea și exercițiul regresului sunt guvernate de dispozițiile alin. (2) și (3).

Art. 2.646. MONEDA DE PLATĂ.

(1) Moneda de plată este definită de legea statului care a emis-o.

(2) Efectele pe care moneda le exercită asupra întinderii unei datorii sunt determinate de legea aplicabilă datoriei.

(3) Legea statului în care trebuie efectuată plata determină în ce anume monedă urmează ca ea să fie făcută, afară numai dacă, în raporturile de drept internațional privat născute din contract, părțile au convenit o altă monedă de plată.

CAPITOLUL VII

Cambia, biletul la ordin și cecul

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 2.647. LEGEA APLICABILĂ CAPACITĂȚII. Persoana care, potrivit legii sale naționale, este lipsită de capacitatea de a se

angaja prin cambie, bilet la ordin sau cec se obligă totuși valabil printr-un asemenea titlu, dacă semnătura a fost dată într-un stat a cărui lege îl consideră capabil pe subscriitor.

Art. 2.648. LEGEA APLICABILĂ CONDIȚIILOR DE FORMĂ.

(1) Angajamentul asumat în materie de cambie, bilet la ordin sau cec este supus condițiilor de formă ale legii statului unde angajamentul a fost scris. În materie de cec, îndeplinirea condițiilor de formă prevăzute de legea locului plății este suficientă.

(2) Dacă angajamentul este nevalabil, potrivit legii prevăzute la alin. (1), dar se conformează legii statului unde are loc subscrierea unui angajament ulterior, neregularitatea de formă a primului angajament nu infirmă validitatea celui ulterior.

Art. 2.649. LEGEA APLICABILĂ ACȚIUNII ÎN REGRES. Termenele stabilite pentru exercitarea acțiunii în regres sunt determinate, față de orice semnatar, de legea locului unde titlul a luat naștere.

Art. 2.650. LEGEA APLICABILĂ PROTESTULUI. Forma și termenele de protest, cât și condițiile de formă ale unor acte necesare pentru exercitarea sau conservarea drepturilor în materie de cambie, bilet la ordin sau cec sunt stabilite de legea statului unde trebuie întocmit protestul sau un alt act necesar.

Secțiunea a 2-a

Cambia și biletul la ordin

Art. 2.651. LEGEA APLICABILĂ EFECTELOR OBLIGAȚIILOR.

(1) Efectele obligațiilor acceptantului unei cambii și semnatului unui bilet la ordin sunt supuse legii locului unde aceste titluri sunt plătibile.

(2) Efectele pe care le produc semnăturile celorlalți obligați prin cambie sau prin bilet la ordin sunt determinate de legea statului pe teritoriul căruia au fost date semnăturile.

Art. 2.652. LEGEA APLICABILĂ DOBÂNDIRII CREANȚEI. Legea locului unde titlul a fost constituit stabilește dacă posesorul cambiei dobândește creanța care a dat loc emisiunii titlului.

Art. 2.653. LEGEA APLICABILĂ ACCEPTĂRII. Legea statului unde este plătitibilă cambia stabilește dacă acceptarea poate fi restrânsă la o parte din sumă, precum și dacă posesorul titlului este sau nu este obligat să primească o plată parțială.

Art. 2.654. LEGEA APLICABILĂ ÎN CAZ DE PIERDERE SAU FURT. Legea statului unde cambia sau biletul la ordin sunt plătibile determină măsurile ce pot fi luate în caz de pierdere sau furt al titlului.

Secțiunea a 3-a

Cecul

Art. 2.655. LEGEA APLICABILĂ. Legea statului unde cecul este plătitibil determină persoanele asupra cărora poate fi tras un asemenea titlu.

Art. 2.656. NULITATEA CECULUI. În cazul în care, potrivit legii aplicabile, cecul este nul din cauză că a fost tras asupra unei persoane neîndreptățite, obligațiile ce decurg din semnăturile puse pe titlu în alte state, ale căror legi nu cuprind o asemenea restricție, sunt valabile.

Art. 2.657. LEGEA APLICABILĂ EFECTELOR OBLIGAȚIILOR. Legea statului pe al cărui teritoriu au fost subscribe obligațiile ce decurg din cec determină efectele acestor obligații.

Art. 2.658. DOMENIUL DE APLICARE. Legea statului unde cecul este plătitibil determină îndeosebi:

- a) dacă titlul trebuie tras la vedere sau dacă poate fi tras la un anumit termen de la vedere, precum și efectele postdatării;
- b) termenul de prezentare;
- c) dacă cecul poate fi acceptat, certificat, confirmat sau vizat și care sunt efectele produse de aceste mențiuni;
- d) dacă posesorul poate cere și dacă este obligat să primească o plată parțială;
- e) dacă cecul poate fi barat sau poate să cuprindă clauza „plătitibil în cont” ori o expresie echivalentă și care sunt efectele acestei barări, clauze sau expresii echivalente;
- f) dacă posesorul are drepturi speciale asupra provizionului și care este natura lor;
- g) dacă trăgătorul poate să revoce cecul sau să facă opoziție la plata acestuia;
- h) măsurile care pot fi luate în caz de pierdere sau de furt al cecului;
- i) dacă un protest sau o constatare echivalentă este necesară pentru conservarea dreptului de regres împotriva giranților, trăgătorului și celorlalți obligați.

CAPITOLUL VIII

Fiducia

Art. 2.659. ALEGEREA LEGII APLICABILE.

(1) Fiducia este supusă legii alese de constitutor.

(2) Dispozițiile art. 2.637 sunt aplicabile.

Art. 2.660. DETERMINAREA OBIECTIVĂ A LEGII APLICABILE.

În lipsa alegerii legii aplicabile, precum și în cazul în care legea aleasă nu cunoaște instituția fiduciei, se aplică legea statului cu care fiducia prezintă cele mai strânse legături. În acest scop, se ține seama îndeosebi de:

a) locul de administrare a masei patrimoniale fiduciare, desemnat de constitutor;

b) locul situării bunurilor fiduciare;

c) locul unde fiduciarul își are reședința obișnuită sau, după caz, sediul social;

d) scopul fiduciei și locul unde acesta urmează să se realizeze.

Art. 2.661. DOMENIUL DE APLICARE. Legea determinată potrivit art. 2.659 și 2.660 este aplicabilă condițiilor de validitate, interpretării și efectelor fiduciei, precum și administrării ei. Această lege determină în special:

a) desemnarea, renunțarea și înlocuirea fiduciarului, condițiile speciale pe care trebuie să le îndeplinească o persoană pentru a fi desemnată fiduciar, precum și transmiterea puterilor fiduciarului;

b) drepturile și obligațiile dintre fiduciar;

c) dreptul fiduciarului de a delega în tot sau în parte executarea obligațiilor sale sau exercitarea puterilor care îi revin;

d) puterile fiduciarului de a administra și de a dispune de bunurile din masa patrimonială fiduciară, de a constitui garanții și de a dobândi alte bunuri;

e) puterile fiduciarului de a face investiții și plasamente;

f) îngrădirile cu privire la durata fiduciei, precum și cele cu privire la puterile fiduciarului de a constitui rezerve din veniturile rezultate din administrarea bunurilor;

g) raporturile dintre fiduciar și beneficiar, inclusiv răspunderea personală a fiduciarului față de beneficiar;

h) modificarea sau încetarea fiduciei;

i) repartizarea bunurilor ce alcătuiesc masa patrimonială fiduciară;

j) obligația fiduciarului de a da socoteală de modul cum a fost administrată masa patrimonială fiduciară.

Art. 2.662. SITUAȚIILE SPECIALE. Un element al fiduciei, susceptibil de a fi izolat, în special administrarea acestuia, poate fi supus unei legi distincte.

● *Raportul cu prevederea anterioară: prevedere nouă.*

Text incident

Art. 773–791 NCC, dacă legea aplicabilă fiduciei este legea română

CAPITOLUL IX

Prescripția extinctivă

Art. 2.663. LEGEA APLICABILĂ. Prescripția extinctivă a dreptului la acțiune este supusă legii care se aplică dreptului subiectiv în suși.

Dispoziții finale

Art. 2.664. DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE.

(1) Prezentul cod intră în vigoare la data care va fi stabilită în legea pentru punerea în aplicare a acestuia.*

(2) În termen de 12 luni de la data publicării prezentului cod, Guvernul va supune Parlamentului spre adoptare proiectul de lege pentru punerea în aplicare a Codului civil.

* În temeiul art. 220 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011, Codul civil intră în vigoare la data de 1 octombrie 2011.

